

แผนการจัดการเรียนรู้

สังคมศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

นายวิฑูรย์ บัณฑิตย์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 4.3**   **ม.2/1**   วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ
- ม.2/3**   ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักร ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของสมัยธนบุรียังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี
- 2) ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- 1) พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของอาณาจักรธนบุรี
- 2) พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของอาณาจักรธนบุรี

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
- 5) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

2. ใฝ่เรียนรู้

4. รักความเป็นไทย

6

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การจัดนิทรรศการแสดงผลงานการพัฒนาของอาณาจักรธนบุรี

7

การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี
- 2) ตรวจสอบงานที่ 3.2 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี
- 3) ตรวจสอบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี
- 4) ตรวจสอบงานที่ 3.4 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
- 5) ตรวจสอบงานที่ 3.5 เรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
- 6) ตรวจสอบงานที่ 3.6 เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี
- 7) ตรวจสอบงานที่ 3.7 เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี
- 8) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 9) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 10) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 11) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 12) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบนิทรรศการแสดงผลงานการพัฒนาของอาณาจักรธนบุรี

8

กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

เรื่องที่ 1

การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และปัจจัย ที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรือง

1 ชั่วโมง

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูให้นักเรียนดูภาพบรมราชานุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า พระเจ้าตากสินมหาราชมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ธนบุรีอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี จากหนังสือเรียน

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกัน
2. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี ให้นักเรียนฟังเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

ครูตรวจสอบนักเรียนจากการทำใบงานที่ 3.1

วิธีสอนตามรูปแบบ โมเดลซิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

ครูเปิดเพลงเจ้าตาก ของศิลปินวงคาราบาวให้นักเรียนฟัง พร้อมแจกเนื้อเพลงประกอบ แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาของเพลงและตอบคำถามที่กำหนด

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี จากหนังสือเรียน โดยให้ครอบคลุมประเด็นที่กำหนด

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

1. นักเรียนแต่ละคนศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงกับความรู้เดิม แล้วสรุปสาระสำคัญ
2. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 3.2 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี เมื่อทำเสร็จแล้วตรวจสอบความถูกต้องและเติมเต็มคำตอบให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

นักเรียนแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาและการทำใบงานที่ 3.2 มาเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน จากนั้นหลอมรวมคำตอบเป็นผลงานของกลุ่ม

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของอาณาจักรธนบุรี

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 3.2 หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงธนบุรีในด้านอื่นๆ ต่อไป

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ครูเล่าเหตุการณ์สงครามคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 และเชื่อมโยงถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของกรุงธนบุรีให้นักเรียนฟังประกอบไปด้วยความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจสมัยธนบุรีจากพงศาวดาร

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี จากหนังสือเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้
  - 1) สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจ
  - 2) นโยบายแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
  - 3) บทบาทและความสัมพันธ์ของชนชั้นต่างๆ ในสังคม
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษา ผลัดกันอภิปรายและซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
3. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมให้นักเรียนฟังเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำเสนอสรุปตรวจ

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี
2. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาพัฒนาการด้านต่างๆ ในสมัยธนบุรีต่อไป

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงานที่ 3.3

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคร่อมกันคิด

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในสมัยอยุธยา และธนบุรี ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงเหตุผลของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยสมัยอยุธยาว่าส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยสมัยธนบุรีอย่างไรบ้าง

ขั้น สอน

1. ครูแจกใบงานที่ 3.4 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำ และแสดงความคิดเห็น อภิปราย หาคำตอบ จากนั้นอธิบายคำตอบให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความเข้าใจ ชัดเจน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้เดิมของตนเองออกมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่
2. ครูเฉลยคำตอบพร้อมกับอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนแต่ละกลุ่มรับทราบผลคะแนนของกลุ่มและข้อผิดพลาดของตนเอง
3. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกหัวข้อที่จะศึกษาเรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยธนบุรี จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในหัวข้อที่กำหนดให้
4. ครูแจกใบงานที่ 3.5 เรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำ จากนั้นร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้น สรุป

ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มเพื่อเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.5 หน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งอธิบายให้เพื่อนร่วมชั้นฟังจนเข้าใจชัดเจน ครูตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมกับอธิบายและยกตัวอย่างเพิ่มเติม

วิธีสอนโดยใช้เทคนิค การคิดแบบหมวกหกใบ

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนจินตนาการถึงเหตุการณ์ที่ทำให้อาณาจักรใด ๆ ก็ตามเกิดความเสื่อมอำนาจ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดเพื่อเสนอแนวทางป้องกันการเสื่อมอำนาจของอาณาจักร

ขั้นที่ 2 ชี้แจงรายละเอียด

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า จะมีกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และอธิบายถึงลักษณะพื้นฐานของหมวกทั้งหกใบ จากนั้นจึงชี้แจงบทบาท หน้าที่ ขั้นตอน กติกา ของการอภิปรายให้นักเรียนฟัง
2. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันปรึกษาและแบ่งบทบาทหน้าที่กันภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 3 สานิต

1. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง เหตุการณ์ปลายสมัยธนบุรี ให้นักเรียนทุกคนอ่าน จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 1 กลุ่ม เพื่อเป็นตัวแทนสาธิตวิธีการใช้หมวกหกใบตามสีของหมวก
3. สมาชิกกลุ่มอื่นๆ ชมการสาธิตของเพื่อนกลุ่มอาสาสมัคร โดยครูเป็นผู้อธิบายลักษณะการคิดและบทบาทของหมวกแต่ละใบ

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติ

1. สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี จากใบความรู้ หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเลือกสวมบทบาทความคิดของหมวก คนละ 1 ใบ โดยร่วมกันอภิปรายให้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี

ขั้นที่ 5 สรุป

นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 3.6 เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี จากนั้นร่วมกันสรุปองค์ความรู้ ครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจชัดเจน

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพภูมิปัญญาไทยทั่วไปแล้วซักถามนักเรียนว่าเป็นภูมิปัญญาเรื่องใด
2. ครูขออาสาสมัครนักเรียนสรุปความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญา

ขั้น สอน

1. ครูให้นักเรียนจับคู่กัน แล้วให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี จากนั้นผลัดกันอภิปรายจนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
2. นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันทำใบงานที่ 3.7 เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน
3. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละคู่เพื่ออธิบายสรุปสาระสำคัญเรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี ให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง พร้อมยกตัวอย่างภูมิปัญญาที่แสดงถึงการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตปัจจุบัน ครูตรวจสอบความถูกต้อง และอธิบายความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจชัดเจน
4. ครูกล่าวชมเชยให้กำลังใจนักเรียนทุกคู่ที่ออกมาอธิบายสาระสำคัญให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง

ขั้น สรุป

1. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.7 และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยหรือต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม
2. ครูแนะนำให้นักเรียนสืบค้นภูมิปัญญาของคนในกรุงเทพฯ ผังธนบุรี

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจัดนิทรรศการแสดงผลงานการพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - (2) นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2555. การเมืองไทยสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี. กรุงเทพมหานคร : มติชน.
  - (3) วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2543. “รัชกาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีในประวัติศาสตร์ไทย” ใน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- 3) ใบความรู้
- 4) เพลงเจ้าตาก
- 5) บัตรภาพ
- 6) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี
- 7) ใบงานที่ 3.2 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี
- 8) ใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี
- 9) ใบงานที่ 3.4 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
- 10) ใบงานที่ 3.5 เรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
- 11) ใบงานที่ 3.6 เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี
- 12) ใบงานที่ 3.7 เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://th.wikipedia.org/wiki/ประวัติศาสตร์ไทย>
  - <http://th.wikipedia.org/.../พระเจ้าตากสิน>
  - <http://www.aksorn.com/LC/Hist/M2/09>

แบบประเมินนิทรรศการแสดงผลงานการพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรีได้ถูกต้องทั้งหมด	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรีได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรีได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรีได้เป็นส่วนน้อยหรือไม่ถูกต้องเลย
2. การเรียงลำดับพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	เรียงลำดับพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีได้ถูกต้องทั้งหมด	เรียงลำดับพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เรียงลำดับพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	เรียงลำดับพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อยหรือไม่ถูกต้องเลย
3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีได้ถูกต้องและสมเหตุสมผล	วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีได้ถูกต้องและสมเหตุสมผลเป็นบางส่วน	วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีได้ถูกต้องเป็นบางส่วนแต่ไม่สมเหตุสมผล	วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีไม่ถูกต้อง
4. การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีได้ถูกต้องทั้งหมด	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีไม่ถูกต้อง
5. การระบุอิทธิพลของภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชาติไทยในยุคปัจจุบัน	ระบุอิทธิพลของภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชาติไทยในยุคปัจจุบันได้ถูกต้องทั้งหมด	ระบุอิทธิพลของภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชาติไทยในยุคปัจจุบันได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ระบุอิทธิพลของภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชาติไทยในยุคปัจจุบันได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	ระบุอิทธิพลของภูมิภาคไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชาติไทยในยุคปัจจุบันไม่ถูกต้อง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	18 - 20	14 - 17	10 - 13	ต่ำกว่า 10
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 เกิดขึ้นในรัชสมัยของกษัตริย์พระองค์ใด
  - ก. สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
  - ข. สมเด็จพระมหินทราธิราช
  - ค. สมเด็จพระรามาเมศวร
  - ง. สมเด็จพระเพทราชา
2. เพราะเหตุใด พระยาตากพร้อมพรรคพวกจึงตัดสินใจตีฝ่าวงล้อมพม่าไปทางทิศตะวันออกในสงครามเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2
  - ก. หนีพม่าได้สะดวก
  - ข. ต้องการไปตั้งราชธานีใหม่ที่จันทบุรี
  - ค. เป็นชุมชนชาวจีนเช่นเดียวกับพระยาตาก
  - ง. จันทบุรีมีกำลังคน ป้อมปราการ อาหารอุดมสมบูรณ์
3. เหตุผลสำคัญในข้อใดที่ทำให้พระยาตากตัดสินใจลงมือป้องกันการอยุธยาในสงครามก่อนเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2
  - ก. ต้องการตั้งราชธานีใหม่แทนอยุธยา
  - ข. คิดจะแย่งชิงอำนาจจากพระเจ้าเอกทัศ
  - ค. ท้อใจเพราะไม่ได้รับการสนับสนุนในการสู้รบ
  - ง. เห็นว่ากำลังของอยุธยาไม่สามารถสู้กับกองทัพพม่าได้
4. หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 สภาพบ้านเมืองของอยุธยามีลักษณะอย่างไร
  - ก. ลาวตั้งตนเป็นอิสระจากอยุธยา
  - ข. พม่ายึดอยุธยาเป็นเมืองประเทศราช
  - ค. เขมรเข้ายึดครองหัวเมืองชายฝั่งตะวันออกของไทย
  - ง. อยุธยาได้รับความเสียหายมากจนไม่สามารถเป็นราชธานีได้
5. พระยาตากเตรียมการกอบกู้เอกราชอย่างไร
  - ก. ประกาศอิสรภาพที่เมืองแครง
  - ข. ตั้งกรุงธนบุรีแล้วจึงตีค่ายโพธิ์สามต้น
  - ค. ต่อเรือและนำกองทัพเรือเข้าโจมตีพม่า
  - ง. ใช้เวลารวบรวมกำลังพลนานถึง 15 ปี
6. วันที่ 28 ธันวาคม ของทุกปี มีความเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับอาณาจักรธนบุรี
  - ก. วันสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี
  - ข. วันปราบดาภิเษกของพระเจ้าตาก
  - ค. วันบรมราชาภิเษกของพระเจ้าตาก
  - ง. วันสวรรคตของพระเจ้าตาก
7. เพราะเหตุใด พระเจ้าตากจึงต้องตัดสินใจหนีภัยราชธานี
  - ก. อยุธยาขาดแคลนอาหาร
  - ข. อยุธยาเกิดอุทกภัยบ่อยครั้ง
  - ค. อยุธยาถูกเผาทำลายมีสภาพทรุดโทรมมาก
  - ง. สภาพภูมิประเทศของอยุธยาไม่เอื้อต่อการค้าระหว่างประเทศ
8. สงครามครั้งใดสำคัญที่สุดระหว่างไทยกับพม่าในสมัยธนบุรี
  - ก. ตีบางกุ้ง
  - ข. ตีเมืองพิชัย
  - ค. ตีเมืองเชียงใหม่
  - ง. ตีเมืองพิษณุโลก
9. ข้อใดอธิบายการจัดการปกครองในสมัยธนบุรี ไม่ถูกต้อง
  - ก. จัดการปกครองตามแบบอยุธยาตอนปลาย
  - ข. พระมหากษัตริย์มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง
  - ค. เมืองพระยามหานครปกครองแบบจตุสดมภ์เช่นเดียวกับราชธานี
  - ง. ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์กับราษฎรมีความใกล้ชิดเหมือนพ่อปกครองลูก
10. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในสมัยธนบุรี มีลักษณะอย่างไร
  - ก. เป็นมิตรกับทุกประเทศ
  - ข. ขาดการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน
  - ค. ทำสงครามกับพม่าเพื่อป้องกันราชอาณาจักร
  - ง. ทำสงครามกับญวนและมลายูเพื่อขยายอาณาเขต

11. เพราะเหตุใด ศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญา
ในสมัยธนบุรีจึงมีจำนวนน้อย
- ก. ยังมีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของอยุธยา
หลงเหลืออยู่
- ข. ขาดแคลนกำลังทรัพย์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู
ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
- ค. พระเจ้าตากชานัญในการรบมากกว่างานด้าน
ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
- ง. ต้องทำสงครามเป็นส่วนใหญ่จึงไม่มีเวลาฟื้นฟู
ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
12. คำกล่าวที่ว่า “การตั้งธนบุรีเป็นราชธานีเพราะเหมาะแก่
การค้ากับต่างประเทศ” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายความว่า
อย่างไร
- ก. มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางพระนคร
- ข. มีคลองภายในมากมายเป็นเส้นทางการค้า
- ค. มีพ่อค้าจีนที่ชำนาญการค้าทางเรือเข้ามาติดต่อ
ค้าขาย
- ง. ตั้งอยู่ใกล้ปากน้ำเจ้าพระยา เรือสินค้าเข้ามาค้าขาย
ได้สะดวก

13. พระเจ้าตากทรงแก้ปัญหาเศรษฐกิจใดเป็นอันดับแรก
- ก. ขยายพื้นที่ทำนา
- ข. ให้ข้าราชการทำนา
- ค. ส่งเสริมการค้ากับจีน
- ง. ชื้อข้าวมาแจกจ่ายแก่ราษฎร
14. สมุดภาพไตรภูมิ เป็นผลงานชิ้นสำคัญที่สุด
ของอาณาจักรธนบุรีในด้านใด
- ก. จิตรกรรม
- ข. วรรณกรรม
- ค. ประณีตศิลป์
- ง. ประติมากรรม
15. เหตุการณ์ใด เป็นเหตุการณ์แรกที่ทำให้เกิดการ
เสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี
- ก. ศึกะแซห่วนก็
- ข. พระยาสุรศักดิ์โกกบฏ
- ค. พระเจ้าตากลาผนวช
- ง. ประเทศราชของไทยแยกตัวเป็นอิสระ

มฐ. ส 4.3 ม.2/1,3

ได้คะแนน

คะแนนเต็ม

15

เฉลย

1. ก	2. ก	3. ง	4. ง	5. ค	6. ก	7. ค	8. ง	9. ง	10. ค
11. ง	12. ง	13. ง	14. ก	15. ข					

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. พระยาตากเตรียมการกอบกู้เอกราชอย่างไร
  - ก. ประกาศอิสรภาพที่เมืองแครง
  - ข. ใช้เวลารวบรวมกำลังพลนานถึง 15 ปี
  - ค. ต่อเรือและนำกองทัพรื้อเข้าโจมตีพม่า
  - ง. ตั้งกรุงธนบุรีแล้วจึงตีค่ายโพธิ์สามต้น
2. คำกล่าวที่ว่า “การตั้งธนบุรีเป็นราชธานีเพราะเหมาะแก่การค้ากับต่างประเทศ” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายความว่าอย่างไร
  - ก. ตั้งอยู่ใกล้ปากน้ำเจ้าพระยา เรือสินค้าเข้ามาค้าขายได้สะดวก
  - ข. มีพ่อค้าจีนที่ชำนาญการค้าทางเรือเข้ามาติดต่อค้าขาย
  - ค. มีคลองภายในมากมายเป็นเส้นทางการค้า
  - ง. มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางพระนคร
3. สงครามครั้งใดสำคัญที่สุดระหว่างไทยกับพม่าในสมัยธนบุรี
  - ก. ศึกเมืองพิษณุโลก
  - ข. ศึกเมืองเชียงใหม่
  - ค. ศึกเมืองพิชัย
  - ง. ศึกบางกุ้ง
4. เหตุการณ์ใด เป็นเหตุการณ์แรกที่ทำให้เกิดการเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี
  - ก. ประเทศราชของไทยแยกตัวเป็นอิสระ
  - ข. พระเจ้าตากลาผนวช
  - ค. พระยาสุรศักดิ์เอกภู
  - ง. ศึกอะแซหุ่นกี้
5. การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 เกิดขึ้นในรัชสมัยของกษัตริย์พระองค์ใด
  - ก. สมเด็จพระเพทราชา
  - ข. สมเด็จพระรามาเมศวร
  - ค. สมเด็จพระมหินทราธิราช
  - ง. สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
6. เหตุผลสำคัญในข้อใดที่ทำให้พระยาตากตัดสินใจละทิ้งการป้องกันอยุธยาในสงครามก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2
  - ก. เห็นว่ากำลังของอยุธยาไม่สามารถสู้กับกองทัพพม่าได้
  - ข. ท้อใจเพราะไม่ได้รับการสนับสนุนในการสู้รบ
  - ค. คิดจะแย่งชิงอำนาจจากพระเจ้าเอกทัศ
  - ง. ต้องการตั้งราชธานีใหม่แทนอยุธยา
7. พระเจ้าตากทรงแก้ปัญหาเศรษฐกิจใดเป็นอันดับแรก
  - ก. ชื้อข้าวมาแจกจ่ายแก่ราษฎร
  - ข. ส่งเสริมการค้ากับจีน
  - ค. ให้ข้าราชการทำนา
  - ง. ขยายพื้นที่ทำนา
8. เพราะเหตุใด พระยาตากพร้อมพรรคพวกจึงตัดสินใจตีฝ่าวงล้อมพม่าไปทางทิศตะวันออกในสงครามเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2
  - ก. จันทบุรีมีกำลังคน บัอมปราการ อาหารอุดมสมบูรณ์
  - ข. เป็นชุมชนชาวจีนเช่นเดียวกับพระยาตาก
  - ค. ต้องการไปตั้งราชธานีใหม่ที่จันทบุรี
  - ง. หนีพม่าได้สะดวก
9. สมุดภาพไตรภูมิ เป็นผลงานชิ้นสำคัญที่สุดของอาณาจักรธนบุรีในด้านใด
  - ก. วรรณกรรม
  - ข. จิตรกรรม
  - ค. ประณีตศิลป์
  - ง. ประติมากรรม
10. เพราะเหตุใด พระเจ้าตากจึงต้องตัดสินใจย้ายราชธานี
  - ก. สภาพภูมิประเทศของอยุธยาไม่เอื้อต่อการค้าระหว่างประเทศ
  - ข. อยุธยาถูกเผาทำลายมีสภาพทรุดโทรมมาก
  - ค. อยุธยาเกิดอุทกภัยบ่อยครั้ง
  - ง. อยุธยาขาดแคลนอาหาร

11. หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 สภาพบ้านเมืองของอยุธยา มีลักษณะอย่างไร
- อยุธยาได้รับความเสียหายมากจนไม่สามารถเป็นราชธานีได้
  - เขมรเข้ายึดครองหัวเมืองชายฝั่งตะวันออกของไทย
  - พม่ายึดอยุธยาเป็นเมืองประเทศราช
  - ลาวตั้งตนเป็นอิสระจากอยุธยา
12. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในสมัยธนบุรี มีลักษณะอย่างไร
- ทำสงครามกับญวนและมลายูเพื่อขยายอาณาเขต
  - ทำสงครามกับพม่าเพื่อป้องกันราชอาณาจักร
  - ขาดการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน
  - เป็นมิตรกับทุกประเทศ
13. วันที่ 28 ธันวาคม ของทุกปี มีความเกี่ยวข้องกับอะไรกับอาณาจักรธนบุรี
- วันสวรรคตของพระเจ้าตาก
  - วันบรมราชาภิเษกของพระเจ้าตาก
  - วันปราบดาภิเษกของพระเจ้าตาก
  - วันสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี

14. เพราะเหตุใด ศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาในสมัยธนบุรีจึงมีจำนวนน้อย
- ต้องทำสงครามเป็นส่วนใหญ่จึงไม่มีเวลาฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
  - พระเจ้าตากชานาญในการรบมากกว่างานด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
  - ขาดแคลนกำลังทรัพย์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
  - ยังมีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของอยุธยาหลงเหลืออยู่
15. ข้อใดอธิบายการจัดการปกครองในสมัยธนบุรี ไม่ถูกต้อง
- ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์กับราษฎรมีความใกล้ชิดเหมือนพ่อปกครองลูก
  - เมืองพระยามหานครปกครองแบบจตุสดมภ์เช่นเดียวกับราชธานี
  - พระมหากษัตริย์มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง
  - จัดการปกครองตามแบบอยุธยาตอนปลาย

มฐ. ส 4.3 ม.2/1,3

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	15

เฉลย

1. ค	2. ก	3. ก	4. ค	5. ง	6. ก	7. ก	8. ง	9. ข	10. ข
11. ก	12. ข	13. ง	14. ก	15. ก					

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

1

การสถาปนาอาณาจักร ธนบุรี และปัจจัยที่มีผล ต่อความเจริญรุ่งเรือง

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การสถาปนาอาณาจักรธนบุรีมีเหตุผลสำคัญหลายประการ และมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักร

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายสาเหตุของการเลือกกรุงธนบุรีเป็นราชธานีต่อจากกรุงศรีอยุธยาได้
- 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การก่อกบฏ และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสรุปลงความเห็น

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า พระเจ้าตากสินมหาราชมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ธนบุรีอย่างไรบ้าง โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- เพราะเหตุใด คนไทยจึงพร้อมใจยอมรับให้พระเจ้าตากสินเป็นผู้นำหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา

สื่อการเรียนรู้ :

คำถามกระตุ้นความคิด

- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน
  - สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- เพราะเหตุใด พระเจ้าตากสินมหาราช จึงตัดสินใจย้ายราชธานีจากกรุงศรีอยุธยามาเป็นกรุงธนบุรี
(เพราะกำลังพลไม่เพียงพอที่จะต่อสู้กับข้าศึก และกองทัพพม่ารัฐขัณฑ์ของกรุงศรีอยุธยาเป็นอย่างดี อีกทั้งกรุงศรีอยุธยารุดโทรมมากยากแก่การฟื้นฟู จึงควรม้ายราชธานีมาอยู่ที่กรุงธนบุรี ซึ่งมีชัยภูมิที่ดีในการป้องกันข้าศึก)

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

- สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัย และอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

- ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีให้นักเรียนฟังเพิ่มเติม เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.1

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี เมื่อทำเสร็จแล้วตรวจสอบความถูกต้อง และเติมเต็มคำตอบให้สมบูรณ์
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2
- การที่แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางกรุงธนบุรี มีผลดีและผลเสียอย่างไรบ้าง
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
  - ถ้าไม่เลือกตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานีหลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ควรเลือกตั้งราชธานีในบริเวณใด อธิบายเหตุผล
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.1

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูตรวจสอบผลนักเรียนจากการทำใบงานที่ 3.1
  - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรือง
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของกรุงธนบุรี ได้แก่ปัจจัยใดบ้าง อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 3.1	ใบงานที่ 3.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - (2) นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2555. การเมืองไทยสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี. กรุงเทพมหานคร : มติชน.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

รูปภาพ

ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระเจ้าตากสินมหาราช

ที่มา : ณรงค์ พ่วงพิศ และวุฒิชัย มูลศิลป์. 2553. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.2. พิมพ์ครั้งที่ 11.
กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ใบงานที่

3.1

ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 มีสาเหตุมาจากอะไร และสภาพบ้านเมืองภายหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ให้แก่มาเป็นอย่างไร

---

2. ท่าเลที่ตั้งของกรุงธนบุรี มีความเหมาะสมต่อการเป็นราชธานีแห่งใหม่อย่างไรบ้าง

---

3. ความเข้มแข็งทางการทหาร ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีอย่างไร

---

4. พระเจ้าตากสินมหาราช ทรงฟื้นฟูเศรษฐกิจของกรุงธนบุรีด้วยวิธีการใด

---

5. นโยบายฟื้นฟูพระพุทธศาสนา ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีอย่างไร

ใบงานที่

3.1

ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 มีสาเหตุมาจากอะไร และสภาพบ้านเมืองภายหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ให้แก่พม่าเป็นอย่างไร

การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 เกิดขึ้นเพราะกำลังไพร่พลของกรุงศรีอยุธยาขาดประสิทธิภาพในการทำสงครามขนาดใหญ่ และกองทัพพม่าได้ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในการสู้รบ ทำให้กรุงศรีอยุธยาถูกกองทัพพม่าเข้ายึดครอง พระราชวัง วัดวาอาราม และบ้านเรือนราษฎรถูกเผาทำลายเสียหลายเป็นจำนวนมาก และทรุดโทรมเกินกว่าจะบูรณะให้ดีขึ้นได้ดังเดิม

2. ทำเลที่ตั้งของกรุงธนบุรี มีความเหมาะสมต่อการเป็นราชธานีแห่งใหม่อย่างไรบ้าง

กรุงธนบุรีตั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงศรีอยุธยามากนัก ตั้งอยู่บริเวณที่มีน้ำลึกและใกล้ทะเล ยากแก่การโจมตีของข้าศึก และสามารถติดต่อค้าขายกับต่างชาติได้ง่าย ทั้งยังมีขนาดเล็กและมีป้อมปราการขนาดย่อมเพียงพอกับกำลังไพร่พลของพระยาตาก (สิน) ในการดูแลรักษาบ้านเมือง และหากเกิดเหตุการณ์คับขันจนตัว ยังสามารถถอยทัพกลับเข้าเมืองจันทบุรีได้ง่าย

3. ความเข้มแข็งทางการทหาร ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีอย่างไร

ภายหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้รวบรวมชนมุขต่างๆ ที่เป็นใหญ่ให้มาอยู่ได้อำนาจของพระองค์ได้เป็นผลสำเร็จ ทำให้อำนาจทางการทหารของกรุงธนบุรีเป็นที่เกรงขามของข้าศึก ส่งผลให้กรุงธนบุรีสามารถขยายอาณาเขตออกไปได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

4. พระเจ้าตากสินมหาราช ทรงฟื้นฟูเศรษฐกิจของกรุงธนบุรีด้วยวิธีการใด

เศรษฐกิจในสมัยธนบุรีตกต่ำมาก สืบเนื่องมาจากการเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จึงต้องใช้นโยบายแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน เช่น การแก้ปัญหาการขาดแคลนข้าวสาร ข้าวเปลือก การอาศัยพ่อค้าสำเภากินเพื่อช่วยแก้ไขให้การค้าฟื้นตัว การส่งเสริมให้ราษฎรทำนา และเพาะปลูกพืชพันธุ์ต่างๆ จึงสามารถทำให้ฟื้นฟูเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว

5. นโยบายฟื้นฟูพระพุทธศาสนา ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีอย่างไร

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงให้ความสำคัญกับพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการฟื้นฟูคณะสงฆ์ที่เสื่อมโทรมลงไปมากเมื่อคราวเสียกรุงศรีอยุธยาให้มีความเจริญรุ่งเรืองดังเดิม เพราะพระพุทธศาสนาถือเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

2

พัฒนาการด้านการเมือง การปกครอง

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชปราบชุมนุมต่างๆ เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพและความมั่นคงของบ้านเมือง
ซึ่งยังคงยึดรูปแบบการเมืองการปกครองตามสมัยอยุธยาตอนปลาย

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- วิเคราะห์พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของอาณาจักรธนบุรีได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

—

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของอาณาจักรธนบุรี

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสรุปลงความเห็น

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนตามรูปแบบ โมเดลชีปปา (CIPPA Model)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

สื่อการเรียนรู้ : เพลงเจ้าตาก

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูเปิดเพลงเจ้าตาก ของศิลปินวงคาราบาวให้นักเรียนฟัง พร้อมแจกเนื้อเพลงประกอบ แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุป เนื้อหาของเพลงและตอบคำถามต่อไปนี้
  - เพลงดังกล่าว มีเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใด
  - ความเข้มแข็งทางการทหารของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีอย่างไรบ้างโดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม เพื่อทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนคิดว่า ถ้าสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ไม่ได้เป็นผู้นำในการกอบกู้เอกราชในครั้งนั้น บ้านเมืองของเราจะเป็นอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

คำถามกระตุ้นความคิด

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2	3. ห้องสมุด
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้
  - การสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาณาจักรธนบุรี
  - ลักษณะการปกครองของอาณาจักรแล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- การที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงยกทัพไปปราบชุมนุมต่าง ๆ ส่งผลต่อความเป็นปึกแผ่นของอาณาจักรธนบุรีอย่างไรบ้าง (แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งทางการทหารและความเป็นเอกราชทางการเมืองการปกครองของอาณาจักรธนบุรี)

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.2

1. นักเรียนแต่ละคนศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่และเชื่อมโยงกับความรู้เดิม แล้วสรุปสาระสำคัญ
2. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 3.2 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี เมื่อทำเสร็จแล้วตรวจสอบความถูกต้องและเติมเต็มคำตอบให้สมบูรณ์
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนอาศัยอยู่ที่เมืองจำปาศักดิ์ในสมัยกรุงธนบุรี จัดอยู่ในการบริหารราชการแผ่นดินส่วนใด และจะต้องปฏิบัติอย่างไรต่อกรุงธนบุรี (เป็นหัวเมืองประเทศราช หรือหัวเมืองต่างชาตี่ จะต้องส่งเครื่องราชบรรณาการ ต้นไม้เงินต้นไม้ทอง มาถวายพระมหากษัตริย์ที่กรุงธนบุรี)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.2

1. นักเรียนแต่ละคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาและการทำใบงานที่ 3.2 มาเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน จากนั้นหลอมรวมคำตอบเป็นผลงานของกลุ่ม
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด ในสมัยธนบุรี จึงยังคงใช้รูปแบบการปกครองเช่นเดียวกับในสมัยอยุธยา (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของอาณาจักรธนบุรี

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.2

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 3.2 หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนเป็นผู้นำกรุงธนบุรี นักเรียนจะเลือกใช้รูปแบบการเมืองการปกครองตามแบบสมัยอยุธยาหรือไม่ อธิบายเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงธนบุรีในด้านอื่นๆต่อไป
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองในสมัยธนบุรี ส่งผลต่อการเมืองการปกครองของไทยในสมัยต่อ ๆ มาอย่างไรบ้าง
 (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.2	ใบงานที่ 3.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2543. “รัชกาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีในประวัติศาสตร์ไทย” ใน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- เพลงเจ้าตาก
- ใบงานที่ 3.2 เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.aksorn.com/LC/Hist/M2/09>

เอกสารประกอบการสอน

เพลงเจ้าตาก

ศิลปิน : คาราวาว

ยุทธศาสตร์ยิ่งใหญ่ ความตั้งใจเด็ดเดี่ยว
มือนี้อเราจะเคียวข้าว และทูปหม้อข้าว
ดีแหกฝ่าวงล้อม ลุยพม่าข้าศึก
นึกถึงความเป็นไทย ดึกว่าไปเป็นทาส

* สองมือถือดาบอย่างมั่นใจ
นักรบไทยของพระเจ้าตาก
ฝากฝังกรุงอยุธยา
วันข้างหน้าข้าจะมาทวงคืน
แผ่นดินไทยดาลเดือด ท้าข้าศึกกรุมล้อม
มัวแต่กล่อมสตรี เริงโลก็ยเป็นหลัก
นักรบกลายเป็นศพ พบกับความปราชัย
เจ้าตากทนไม่ได้ แผ่นดินไทยเป็นหลัก
นักรบคือนักรบ นักสู้แห่งกรุงศรี
ดีฝ่าทัพต้องอยู่ ตายหรืออยู่ไม่สำคัญ
คืนนี้จันทร์ลับไพล แหวกวงในวงล้อม
อ้อมออกจากกรุงศรี ไปเข้าตีเมืองจันท
ยึดเมืองจันทบุรี เป็นชุมนุมเจ้าตาก
ดีชุมนุมต่างๆ ดีเจ้าฝากให้แตก
ทบทวนความพ่ายแพ้ แก้ไขยุทธวิธี
รวมชุมนุมที่มี ก่อนโจมตีสู่เจ้าฝาก
พ่ายแพ้เป็นบทเรียน ทำจากเล็กไปใหญ่
เจ้าฝากชะล่ำใจ ในไม่นานก็แตก
จากอยุธยา มาเมืองจันทบุรี
มากรุงธนบุรี ไทยจึงมีเอกราช
จากอยุธยา มาเมืองจันทบุรี
มากรุงธนบุรี ตากสินมหาราช

ที่มา : <http://www.musicatm.com/thai/เจ้าตาก-คาราวาว-7974.html>

ใบงานที่

3.2

พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) มหาราช ดำเนินการอย่างไรเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาณาจักรธนบุรี
.....
2. เพราะเหตุใด คนไทยจึงแตกแยกเป็นกลุ่มต่างๆ หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2
.....
3. ชุมชนใดมีความเหมาะสมที่สุดในการเป็นกษัตริย์สืบต่อไป
.....
4. ในสภาพการณ์หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ผู้นำของคนไทยขณะนั้นควรเป็นใคร เพราะเหตุใด
.....
5. สมัยธนบุรีจัดการปกครองบ้านเมืองในลักษณะใด
.....
6. ผู้รับผิดชอบการจัดการปกครองในเขตราชธานี มีใครบ้าง
.....
.....
.....
7. การจัดการปกครองในส่วนหัวเมือง ประกอบด้วยอะไรบ้าง
.....
8. สมัยธนบุรีจัดการปกครองเมืองประเทศราชไว้อย่างไร
.....
9. หัวเมืองชั้นนอกในสมัยธนบุรีจัดการปกครองอย่างไร
.....
.....
10. ตำแหน่งผู้ปกครองสูงสุดในหัวเมืองชั้นในสมัยธนบุรี คือใคร
.....

ใบงานที่

3.2

พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) มหาราช ดำเนินการอย่างไรเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาณาจักรธนบุรี
รวบรวมกลุ่มคนไทยที่แยกไปตั้งชุมชนหลังเสียกรุงศรีอยุธยา และยกทัพไปตีค่ายโพธิ์สามต้นของพม่า
- เพราะเหตุใด คนไทยจึงแตกแยกเป็นกลุ่มต่างๆ หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2
บ้านเมืองขาดผู้นำ และหัวเมืองใหญ่ที่รอดพ้นจากการสงครามกับพม่า จึงตั้งตนเป็นใหญ่
- ชุมชนใดมีความเหมาะสมที่สุดในการเป็นกษัตริย์สืบต่อไป
ชุมชนเจ้าพิมาย ซึ่งมีผู้นำ คือ กรมหมื่นเทพพิพิธ พระโอรสในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ
- ในสภาพการณ์หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ผู้นำของคนไทยขณะนั้นควรเป็นใคร เพราะเหตุใด
พระยาตาก เนื่องจากแสดงความสามารถในการต่อสู้กับพม่าให้ปรากฏ
- สมัยธนบุรีจัดการปกครองบ้านเมืองในลักษณะใด
จัดการปกครองโดยให้ความสำคัญกับการป้องกันการรุกรานจากพม่า
- ผู้รับผิดชอบการจัดการปกครองในเขตราชธานี มีใครบ้าง
2 อัครมหาเสนาบดี และ 4 จตุสดมภ์ โดย สมุหพระกลาโหม ดูแลทหาร สมุหนายก ดูแลพลเรือนและปกครองหัวเมืองฝ่ายเหนือทั้งทหารและพลเรือน เสนาบดีกรมคลัง ดูแลหัวเมืองชายฝั่งทะเลตะวันออกและหัวเมืองฝ่ายใต้ ส่วนจตุสดมภ์ทั้ง 4 ฝ่าย มีเสนาบดีรับผิดชอบ
- การจัดการปกครองในส่วนหัวเมือง ประกอบด้วยอะไรบ้าง
หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอก หัวเมืองประเทศราช
- สมัยธนบุรีจัดการปกครองเมืองประเทศราชไว้อย่างไร
ส่งบรรณาการ ต้นไม้เงินต้นไม้ทองมาถวาย
- หัวเมืองชั้นนอกในสมัยธนบุรีจัดการปกครองอย่างไร
จัดการปกครองคล้ายราชธานี มีเจ้าเมืองปกครองร่วมกับคณะกรรมการเมือง และจตุสดมภ์ โดยมีเมืองบริวารขึ้นตรงอีกจำนวนหนึ่ง
- ตำแหน่งผู้ปกครองสูงสุดในหัวเมืองชั้นในสมัยธนบุรี คือใคร
ผู้รั้งเมือง

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา .....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมี ส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

3

พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ และสังคม

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจในสมัยกรุงธนบุรี เป็นเหตุการณ์สืบเนื่องจากสงครามคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ซึ่งพระเจ้าตากสินมหาราชได้ใช้นโยบายต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน รวมทั้งการจัดการองค์ประกอบของโครงสร้างทางสังคมเพื่อแบ่งสรรหน้าที่และความรับผิดชอบ

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกสาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจในสมัยธนบุรีได้
- 2) สรุปนโยบายการแก้ปัญหาเศรษฐกิจในสมัยธนบุรีได้
- 3) อธิบายบทบาทและความสัมพันธ์ของชนชั้นต่างๆ ในสังคมสมัยธนบุรีได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

—

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมของอาณาจักรธนบุรี

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสรุปลงความเห็น

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : ใบความรู้

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. ครูเล่าเหตุการณ์สงครามคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เพื่ออธิบายและเชื่อมโยงถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของกรุงธนบุรีให้นักเรียนฟังประกอบใบความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจสมัยธนบุรีจากพงศาวดาร

คำถามกระตุ้นความคิด

- การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ทำให้กรุงธนบุรีประสบปัญหาเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
(เนื่องจากทำสงครามมานาน ผู้คนบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก ทำให้ขาดแคลนแรงงานในการทำนาค้าขาย)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
3. ใบงานที่ 3.3
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในหัวข้อต่อไปนี้
  - 1) สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจ
  - 2) นโยบายแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
  - 3) บทบาทและความสัมพันธ์ของชนชั้นต่างๆ ในสังคมจากนั้น บันทึกความรู้ที่ได้ศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษา ผลัดกันอภิปรายและซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
4. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านเศรษฐกิจให้นักเรียนฟังเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำเสนอสรุปตรวจ

- ชนชั้นทางสังคมในสมัยธนบุรี มีความแตกต่างจากสมัยกรุงศรีอยุธยาหรือไม่ อธิบายเหตุผล (ไม่แตกต่าง เนื่องจากกรุงธนบุรีได้ถอดแบบแผนองค์ประกอบโครงสร้างทางสังคมมาจากสมัยอยุธยาตอนปลาย)

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี
2. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาพัฒนาการด้านต่างๆ ในสมัยธนบุรีต่อไป
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของพระเจ้าตากสินมหาราช เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้นหรือไม่ อธิบายเหตุผล
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.3

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูวัดและประเมินผลนักเรียนจากการทำใบงานที่ 3.3
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนคิดว่า วิธีการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของพระเจ้าตากสินมหาราช สามารถนำมาปรับใช้ในปัจจุบันได้หรือไม่ อธิบายเหตุผล
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.3	ใบงานที่ 3.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - (2) วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2543. “รัชกาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีในประวัติศาสตร์ไทย” ใน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- 3) ใบความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจสมัยธนบุรีจากพงศาวดาร
- 4) ใบงานที่ 3.3 เรื่อง พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบความรู้

เรื่อง เศรษฐกิจสมัยธนบุรีจากพงศาวดาร

การกวาดต้อนผู้คนกลับไปยังพม่าหลังสงครามในปี พ.ศ.2310 เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้กรุงธนบุรีขาดแคลนแรงงานผลิตจำนวนมาก ภาวะสงครามทำให้ไพร่หยุดการไถ่ไร่นาเป็นเวลหลายปี จึงก่อให้เกิดปัญหาขาดแคลนอาหารตามมา การที่สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงเกลี้ยกล่อมผู้คนเข้าสวามิภักดิ์ ทำให้ราษฎรเข้ามาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก จึงเกิดปัญหาข้าวขาดแคลนแพงและคนอดตาย ทำให้เศรษฐกิจในสมัยธนบุรีมีปัญหาดังที่บาทหลวงชาวฝรั่งเศส ชื่อ มองเซนเยอร์ เลอบอง ซึ่งเข้ามาในเมืองไทยเมื่อ พ.ศ.2318 จดบันทึกไว้ ดังนี้

“..... จนถึงเวลาเดี๋ยวนี้ อาหารการกินในเมืองนี้ยังแพงมาก เพราะบ้านเมืองไม่เป็นอันทำมาหากินมาเป็นเวลา 15 ปี แล้ว และในเวลานี้ยังหาสบทบทีเดียวไม่....เวลานี้ข้าวสารขายกันทะนานละ 2 เหรียญครึ่ง.....”

สภาพปัญหาเช่นนี้จึงทำให้สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงมีพระราชปรารภว่า “บุคคลผู้ใดเป็นอาทิ คือ เทวดา บุคคลผู้มีฤทธิ์มาประสิทธิ มากระทำให้ข้าวปลาอาหารบริบูรณ์ขึ้นให้สัตว์โลกเป็นสุขได้ แม้ผู้นั้นจะปรารถนาพระพามาหาเรา ข้างหนึ่ง ก็อาจตัดบริจาคนั้นได้”

ศาสตราจารย์ ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ชี้ว่า สมัยธนบุรี สยามเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจอย่างรุนแรง เฉพาะเรื่องการผลิตข้าวให้พอกินตลอดทั้งปีก็ต้องใช้เวลาอยู่หลายปี ส่วนเรื่องการผลิตข้าวเพื่อส่งออกนั้น เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้เลยเกือบตลอดรัชสมัย ยิ่งต้องทำสงครามเกือบทุกปีก็ยิ่งทำให้ทางการต้องสะสมข้าวในฉางหลวงไว้มาก ส่วนแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวก็ต้องลดน้อยลงเนื่องจากถูกเกณฑ์เข้ากองทัพ มีหน้าซำรายได้จากการเก็บอากรค่านาก็เก็บได้เพียง 1 ใน 3 ของพื้นที่เพาะปลูกในที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยากับพื้นที่ใกล้เคียงเท่านั้น ความสามารถในการควบคุมกำลังคนยังเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รายได้จากสินค้าปามีปริมาณน้อยกว่าสมัยอยุธยาตอนปลาย พื้นที่เก็บอากรค่านาเพิ่งขยายไปถึงเมืองพิษณุ สงขลา ตราด และโคราชในสมัยรัตนโกสินทร์นี้เอง

นอกจากนี้ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างทางการสยามและพ่อค้าจีนแม้จะมีอยู่ แต่สิ่งที่ขาดหายไปคือสิทธิพิเศษของทางการสยามในการเว้นภาษีขาเข้าและออกจากการค้ากับราชสำนักจีนในการค้าแบบบรรณาการ ผลที่ตามมาคือการค้าขาดแคลนเงินสำหรับแลกเปลี่ยนสินค้าที่ต้องการ อาทิ ปืน ทำให้ทางการสยามต้องนำสินค้าประเภท ดีบุก งาช้าง และไม้มาแลกอาวุธปืนแทน นอกจากนี้การขาดแคลนเงินและทรัพย์สินจากการค้ายังส่งผลกระทบต่อการพระราชทานเบี้ยหวัดเครื่องยศ การเสริมสร้างพระราชฐาน และพระราชอำนาจ ทำให้สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงระมัดระวังการรั่วไหลของเงินทอง อีกทั้งยังทรงลงโทษผู้กระทำการทุจริตอย่างรุนแรง จึงเป็นการขัดผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ตามปกติของขุนนางอีกทางหนึ่งเช่นกัน

การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าทางเศรษฐกิจในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินด้วยการสละพระราชทรัพย์ซื้อข้าวสารจากพ่อค้าต่างเมืองมาแจกจ่ายราษฎร และการสนับสนุนให้พ่อค้าต่างชาติ เช่น ชาวจีน เข้ามาค้าขายในกรุงธนบุรีและทำไร่ไถ่อยู่ไพร่กไทยตามหัวเมืองชายฝั่งตะวันออกและภาคใต้ทำให้ภาวะขาดแคลนอาหารบรรเทาแล้ว การแก้ปัญหาในระยะยาวคือโปรดฯให้เจ้านายและขุนนางทำนาบริเวณนอกคูเมืองปากตะวันออกของกรุงธนบุรี กระทุ่มแบน หนองบัว และแขวงเมืองนครชัยศรี รวมทั้งให้ทหาร ราษฎร และเชลยชาวลาวและเขมรทำการเพาะปลูกยามที่เว้นว่างจากราชการสงคราม

(พิทยะ ศรีวัฒนสาร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เรียบเรียง)

ใบงานที่

3.3

พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด สภาพเศรษฐกิจในสมัยธนบุรีในระยะแรกนั้น จึงมีภาวะวิกฤตเข้าขั้นรุนแรง
.....
.....
.....
.....
2. สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) ทรงมีวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อบรรเทาความอดอยากของราษฎรอย่างไร
.....
.....
3. สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) ทรงมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
.....
.....
.....
.....
.....
.....
4. โดยภาพรวมแล้ว สภาพเศรษฐกิจสมัยธนบุรีมีลักษณะอย่างไร
.....
.....
5. ฐานะของพระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงธนบุรีเป็นอย่างไร แตกต่างจากสมัยกรุงศรีอยุธยาหรือไม่ จงอธิบาย
.....
.....
.....
6. ลักษณะโครงสร้างทางสังคมของกรุงธนบุรี มีประโยชน์อย่างไรต่อการเมืองการปกครอง
.....
.....

7. ชั้นชั้น “มูลนาย” หมายถึงชนชั้นใดบ้าง และมีเกณฑ์การแบ่งอย่างไร

.....

8. ชั้นชั้น “เจ้านาย” และชั้นชั้น “มูลนาย” แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

9. ชั้นชั้นขุนนางในสมัยธนบุรี มีหน้าที่ทางสังคมอย่างไร

.....

10. เพราะเหตุใด พระภิกษุสงฆ์ จึงถือเป็นชนชั้นพิเศษในสังคมสมัยธนบุรี

.....

.....

ใบงานที่

3.3

พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใด สภาพเศรษฐกิจในสมัยธนบุรีในระยะแรกนั้น จึงมีภาวะวิกฤตเข้าขั้นรุนแรง
สาเหตุที่ทำให้กรุงธนบุรีมีภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจขั้นรุนแรง มี 3 ประการ คือ
1) สูญเสียเครื่องอุปโภคบริโภคจากการทำสงครามกับพม่าเป็นเวลานานในสมัยกรุงศรีอยุธยา
2) มีการทำสงครามในสมัยกรุงธนบุรีทั้งสงครามปราบปรามชุมนุมคนไทย และสงครามกับพม่า
3) มีค่าใช้จ่ายในการสร้างราชธานีใหม่เป็นจำนวนมาก
2. สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) ทรงมีวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อบรรเทาความอดอยากของราษฎรอย่างไร
ทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ซื้อข้าวสารจากพ่อค้าสำเภากินซึ่งมีราคาแพง เพื่อนำมาแจกจ่ายให้แก่ราษฎร
3. สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) ทรงมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
1) ทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ซื้อข้าวสารจากพ่อค้าสำเภากินซึ่งมีราคาแพง เพื่อนำมาแจกจ่ายให้แก่ราษฎร
2) โปรดให้ข้าราชการทำนาปีละ 2 ครั้ง เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนข้าวสาร
3) ทรงรับสั่งให้กำจัดหนู เพื่อให้หนูที่กัดกินข้าวในยุ้งฉางลดจำนวนลง
4) ทรงปราบปรามโจรผู้ร้ายด้วยมาตรการที่เด็ดขาด
5) ประมุขผูกเก็บค่าภาคหลวง ขุดทรัพย์ที่ชาวบ้านฝังไว้ในยามสงคราม
6) ส่งเสริมให้พ่อค้าชาวต่างชาติเข้ามาค้าขายในกรุงธนบุรี
4. โดยภาพรวมแล้ว สภาพเศรษฐกิจสมัยธนบุรีมีลักษณะอย่างไร
ในระยะแรกประสบปัญหาเศรษฐกิจอย่างรุนแรง แม้ในระยะต่อมาจะสามารถฟื้นตัวได้ด้วยพระอัจฉริยภาพของ
สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) มหาราช แต่การเกษตรกรรมและการค้าระหว่างประเทศก็ไม่เฟื่องฟูเท่าสมัยกรุงศรีอยุธยา
5. ฐานะของพระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงธนบุรีเป็นอย่างไร แตกต่างจากสมัยกรุงศรีอยุธยาหรือไม่ จงอธิบาย
ทรงเป็นประมุขของอาณาจักร มีพระราชอำนาจสูงสุดในการปกครอง ดำรงฐานะเป็นสมมติเทพและธรรมราชา
โดยถอดแบบมาจากสมัยกรุงศรีอยุธยาทั้งหมด
6. ลักษณะโครงสร้างทางสังคมของกรุงธนบุรี มีประโยชน์อย่างไรต่อการเมืองการปกครอง
เป็นสิ่งที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนในสังคม

7. ชั้น “มูลนาย” หมายถึงชนชั้นใดบ้าง และมีเกณฑ์การแบ่งอย่างไร

.....ชั้นมูลนาย หมายถึง พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ และขุนนาง โดยมีศักดินา 400 ไร่ขึ้นไป

8. ชั้น “เจ้านาย” และชั้น “มูลนาย” แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

.....แตกต่างกัน ชั้นเจ้านาย หมายถึง พระบรมวงศานุวงศ์เท่านั้น แต่ชั้นมูลนาย จะหมายรวมถึงพระมหากษัตริย์
พระบรมวงศานุวงศ์ และขุนนาง

9. ชั้นขุนนางในสมัยธนบุรี มีหน้าที่ทางสังคมอย่างไร

.....บริหารราชการแผ่นดินตามพระบรมราชโองการของพระมหากษัตริย์

10. เพราะเหตุใด พระภิกษุสงฆ์ จึงถือเป็นชนชั้นพิเศษในสังคมสมัยธนบุรี

.....เพราะเป็นชนชั้นที่ได้รับการนับถือจากประชาชนทุกหมู่เหล่าในสังคม ทั้งพระมหากษัตริย์ลงมาจนถึงชนชั้นทาส
สามารถบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ได้ อีกทั้งเมื่อทาสได้รับการบวชเป็นภิกษุแล้ว จะหลุดพ้นจากการเป็นทาสโดยทันที

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา .....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

4

พัฒนาการด้าน ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ปัจจัยหลายประการส่งผลให้กรุงธนบุรีดำเนินความสัมพันธ์กับรัฐใกล้เคียงและดินแดนที่อยู่ไกลออกไปในรูปแบบที่แตกต่างกันตามเหตุผลของสถานการณ์บ้านเมืองและลักษณะความสัมพันธ์ที่สืบเนื่องมาจากสมัยอยุธยา

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์กับรัฐที่อยู่ใกล้เคียงอาณาจักรธนบุรีได้
- 2) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับจีนได้
- 3) สรุปลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับชาติตะวันตกได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

—

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของอาณาจักรธนบุรี

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
- 5) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. รักความเป็นไทย

6

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคร่อมกันคิด

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในสมัยกรุงศรีอยุธยา ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงเหตุผลของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยสมัยอยุธยาว่าส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยสมัยธนบุรีอย่างไรบ้าง

คำถามกระตุ้นความคิด

- การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในสมัยธนบุรีเป็นอย่างไร
(ประเทศราชบางประเทศแยกตนเป็นอิสระ)

ขั้นสอน

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ใบงานที่ 3.4-3.5

1. ครูแจกใบงานที่ 3.4 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี ให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1)
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.4 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปราย หาคำตอบ และอธิบายคำตอบให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความเข้าใจชัดเจน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้เดิมของตนเองออกมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่
3. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.4 พร้อมกับอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนแต่ละกลุ่มรับทราบผลคะแนนของกลุ่มและข้อผิดพลาดของตนเอง
4. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกหัวข้อที่จะศึกษาเรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้
  - 1) รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
  - 2) ความสัมพันธ์กับประเทศใกล้เคียง เช่น ล้านนา ล้านช้าง หัวเมืองมลายู
  - 3) ความสัมพันธ์กับประเทศใกล้เคียง เช่น พม่า เขมร
  - 4) ความสัมพันธ์กับประเทศจีน
  - 5) ความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก

คำถามกระตุ้นความคิด

1. เพราะเหตุใด ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีกับจีนจึงเป็นไปในรูปแบบรัฐบรรณาการ ซึ่งแตกต่างกับประเทศอื่นๆ
(เพื่อเหตุผลทางการค้าและต้องการให้จักรพรรดิจีนรับรองฐานะกษัตริย์ของพระเจ้าตากสินมหาราช)
2. ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
(ความมั่นคงของชาติ)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศใดในสมัยธนบุรีที่นักเรียนสนใจ และเพราะเหตุใด
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อศึกษาหาข้อมูลตามหัวข้อที่จับสลากได้
6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1
7. ครูแจกใบงานที่ 3.5 เรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.5 และตรวจสอบความถูกต้องของผลงานในใบงาน ถ้ามีข้อบกพร่องให้ช่วยกันเติมเต็มให้สมบูรณ์
9. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอใบงานที่ 3.5 หน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งอธิบายให้เพื่อนร่วมชั้นฟังจนเข้าใจชัดเจน ครูตรวจสอบความถูกต้อง อธิบายและยกตัวอย่างเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนที่ยังไม่เข้าใจ
10. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2-3

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.5

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.5 และร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี จากนั้นบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
3. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของอาณาจักรธนบุรี (นักเรียนทำนอกเวลาเรียน)

- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยธนบุรี นอกจากศึกษาได้จากการทำสงครามแล้ว ยังมีวิธีใดที่สามารถนำมาใช้ในการศึกษาได้อีก (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.4	ใบงานที่ 3.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.5	ใบงานที่ 3.5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - (2) วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2543. “รัชกาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีในประวัติศาสตร์ไทย” ใน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- 3) ใบงานที่ 3.4 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
- 4) ใบงานที่ 3.5 เรื่อง พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบงานที่

3.4

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้อัญเชิญพระแก้วมรกตมาจากประเทศใด
.....
2. ความสัมพันธ์ระหว่างไทย เขมร และญวน เกี่ยวข้องกันอย่างไร
.....
3. เพราะเหตุใด ในสมัยธนบุรี ประเทศไทยจึงไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับชาติตะวันตก
.....
4. ในภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับล้านนา (เชียงใหม่) เป็นอย่างไร
.....
5. ในสมัยธนบุรีไทยทำสงครามกับพม่าถึง 10 ครั้ง ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากเรื่องใด
.....
6. ศักดิ์สงครามครั้งสำคัญที่สุดระหว่างไทยกับพม่าในสมัยธนบุรี คือครั้งใด
.....
7. แม่ทัพคนสำคัญที่ช่วยพระเจ้าตากทำสงคราม คือใคร
.....
8. เพราะเหตุใด ร้อยเอกฟรานซิส ไลต์ จึงได้รับพระราชทานยศเป็นพระยาราชนิกิตัน
.....
9. ชาติใดในทวีปเอเชียที่มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับไทยในสมัยธนบุรี
.....
10. ในสมัยธนบุรีไทยสนใจติดต่อกับชาติตะวันตกในเรื่องใด
.....

ใบงานที่

3.4

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้อัญเชิญพระแก้วมรกตมาจากประเทศใด
..... ลาว .....
- ความสัมพันธ์ระหว่างไทย เขมร และญวน เกี่ยวข้องกันอย่างไร
..... ไทยและญวนผลัดกันมีอำนาจเหนือดินแดนเขมร .....
- เพราะเหตุใด ในสมัยธนบุรี ประเทศไทยจึงไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับชาติตะวันตก
..... ไทยติดพันสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน .....
- ในภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับล้านนา (เชียงใหม่) เป็นอย่างไร
..... เป็นมิตรที่ดีต่อกัน .....
- ในสมัยธนบุรีไทยทำสงครามกับพม่าถึง 10 ครั้ง ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากเรื่องใด
..... แย่งชิงความเป็นใหญ่ในสุวรรณภูมิ .....
- ศึกสงครามครั้งสำคัญที่สุดระหว่างไทยกับพม่าในสมัยธนบุรี คือครั้งใด
..... ศึกอะแซหวุ่นกี้ .....
- แม่ทัพคนสำคัญที่ช่วยพระเจ้าตากทำสงคราม คือใคร
..... เจ้าพระยาจักรี .....
- เพราะเหตุใด ร้อยเอกฟรานซิส ไลต์ จึงได้รับพระราชทานยศเป็นพระยาราชกปิตัน
..... เป็นผู้จัดหาอาวุธให้แก่ไทย .....
- ชาติใดในทวีปเอเชียที่มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับไทยในสมัยธนบุรี
..... จีน .....
- ในสมัยธนบุรีไทยสนใจติดต่อกับชาติตะวันตกในเรื่องใด
..... ปืนคาบศิลา .....

ใบงานที่

3.5

พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยธนบุรีจำแนกเป็นลักษณะใดบ้าง
.....
2. ธนบุรีกับล้านนามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด
.....
.....
3. สงครามครั้งสำคัญที่สุดระหว่างไทยกับพม่าสมัยธนบุรีคือสงครามใด
.....
4. หัวเมืองใดที่เป็นดินแดนกันชนระหว่างพม่ากับธนบุรี
.....
5. พระแก้วมรกตและพระบาง เป็นพระพุทธรูปสำคัญที่ได้มาจากสงครามกับชาติใด
.....
6. หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 เขมรเป็นอิสระจากไทย แต่ไทยต้องยกทัพไปตีเขมรด้วยเหตุใด
.....
7. เมื่อเกิดการแย่งชิงอำนาจในเขมร ทำให้เขมรตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของชาติใด
.....
8. ไทยจัดการปกครองหัวเมืองมลายูในสมัยธนบุรีอย่างไร
.....
9. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนในสมัยธนบุรีเหมือนสมัยอยุธยาอย่างไร
.....
10. ไทยได้ประโยชน์อะไรจากการค้าขายกับจีน
.....

ใบงานที่

3.5

พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยธนบุรีจำแนกเป็นลักษณะใดบ้าง
..... *การทำสงคราม และค้าขายระหว่างประเทศ* .....
2. ธนบุรีกับล้านนามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด
..... *พระเจ้าตากตีล้านนาหรือเชียงใหม่หลายครั้ง ขจัดอิทธิพลของพม่าได้สำเร็จ และให้เจ้านายล้านนาปกครองล้านนา
ตนเอง ในฐานะเมืองประเทศราช* .....
3. สงครามครั้งสำคัญที่สุดระหว่างไทยกับพม่าสมัยธนบุรีคือสงครามใด
..... *สงครามอะแซหวุ่นกี้ตีหัวเมืองเหนือ หรือเมืองพิษณุโลก* .....
4. หัวเมืองใดที่เป็นดินแดนกันชนระหว่างพม่ากับธนบุรี
..... *ล้านนา หรือเชียงใหม่* .....
5. พระแก้วมรกตและพระบาง เป็นพระพุทธรูปสำคัญที่ได้มาจากสงครามกับชาติใด
..... *ธนบุรีทำสงครามกับล้านช้าง* .....
6. หลังเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 เขมรเป็นอิสระจากไทย แต่ไทยต้องยกทัพไปตีเขมรด้วยเหตุใด
..... *สมเด็จพระนารายณ์ราชาษัตริย์เขมรสั่งให้กองทัพเขมรโจมตีเมืองตราด และเมืองจันทบุรี* .....
7. เมื่อเกิดการแย่งชิงอำนาจในเขมร ทำให้เขมรตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของชาติใด
..... *ญวน* .....
8. ไทยจัดการปกครองหัวเมืองมลายูในสมัยธนบุรีอย่างไร
..... *ให้เจ้าพระยานครศรีธรรมราชดูแลหัวเมืองปัตตานีและไทรบุรี* .....
9. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนในสมัยธนบุรีเหมือนสมัยอยุธยาอย่างไร
..... *เป็นความสัมพันธ์ทางการค้าในระบบบรรณาการ* .....
10. ไทยได้ประโยชน์อะไรจากการค้าขายกับจีน
..... *ความสะดวกทางการค้า การรับรองพระราชฐานะของพระเจ้าตากทำให้มีความมั่นคงทางการเมือง* .....

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา .....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

5

การเสื่อมอำนาจของ อาณาจักรธนบุรี

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี มีสาเหตุจากปัจจัยหลายประการ ซึ่งสาเหตุสำคัญคือการเกิดจลาจลในกรุงธนบุรี

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายสาเหตุที่ทำให้อาณาจักรธนบุรีเสื่อมอำนาจได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การก่อกบฏ และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล	4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
2) ทักษะการวิเคราะห์	5) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
3) ทักษะการสังเคราะห์	

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. รักความเป็นไทย

6

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้เทคนิค การคิดแบบหมวกหกใบ

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูให้นักเรียนจินตนาการถึงเหตุผลที่ทำให้อาณาจักรใด ๆ ก็ตามเกิดความเสื่อมอำนาจ แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิด เพื่อเสนอแนวทางป้องกันการเสื่อมอำนาจของอาณาจักร
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- การเสื่อมอำนาจของอาณาจักร มักมีสาเหตุมาจากอะไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 ชี้แจงรายละเอียด

สื่อการเรียนรู้ : ใบความรู้

1. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง เหตุการณ์ปลายสมัยธนบุรี ให้นักเรียนทุกคน จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าจะมีกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และอธิบายถึงลักษณะพื้นฐานของหมวกหกใบ จากนั้นจึงชี้แจงบทบาท หน้าที่ ขั้นตอน กติกา ของการอภิปรายให้นักเรียนฟัง
3. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันปรึกษา และแบ่งบทบาทหน้าที่ให้สมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 3 สรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 1 กลุ่ม เพื่อเป็นตัวแทนสาธิตวิธีการใช้หมวกหกใบตามสีของหมวก คือ
  - 1) หมวกสีฟ้า เริ่มต้นการอภิปราย
    - กล่าวถึงปัจจัยที่นำไปสู่การเสื่อมอำนาจของกรุงธนบุรี
  - 2) หมวกสีขาว เสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง
    - พระวิสุทธิวงศ์บังคับขูดรีดเงินราษฎรอย่างไม่เป็นธรรม
    - เกิดกบฏพระยาสุรศักดิ์
    - สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงลงโทษผู้ต้องหาวางอย่างเด็ดขาด
    - สมเด็จพระเจ้าตากสินได้รับการตัดสินให้สำเร็จโทษด้วยท่อนจันทน์

คำถามกระตุ้นความคิด

- การที่อาณาจักรเสื่อมอำนาจ จะส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ อย่างไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- 3) หมวกสีแดง แสดงความรู้สึก
    - นำสงสารประชาชนที่ได้รับความเดือนร้อน มีความยากลำบากในการทำมาหากินอย่างแสนสาหัส
    - สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงลงโทษผู้ต้องหาวางโทษร้าย
    - กฎพระยาสรณ์เป็นกลุ่มคนไม่ดีสร้างความโกลาหลให้บ้านเมือง
    - ไม่ควรสำเร็จโทษสมเด็จพระเจ้าตากสิน เนื่องจากเป็นผู้กอบกู้เอกราช และมีบุญคุณต่อแผ่นดิน
  - 4) หมวกสีดำ บอกข้อบกพร่อง จุดอ่อน โทษหรือผลดี
    - ระบบการคลังไม่รัดกุม
    - ผู้คนบาดเจ็บล้มตาย
    - สูญเสียพระเจ้าแผ่นดิน
    - ประชาชนเสียขวัญกำลังใจ
  - 5) หมวกสีเหลือง เสนอข้อคิดที่เป็นประโยชน์
    - สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกสามารถปราบจลาจลได้
    - บ้านเมืองสงบลง
    - ตั้งเมืองหลวงใหม่ คือ กรุงรัตนโกสินทร์ ที่มีความสวยงาม เจริญรุ่งเรือง
  - 6) หมวกสีเขียว เสนอแนวทางการพัฒนา หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อไป
    - ระบบการคลังต้องรัดกุม
    - คนไทยควรมีความสามัคคีกัน
    - เมื่อมีปัญหา ทุกฝ่ายควรปรึกษาซึ่งกันและกัน
    - ไม่แก้ปัญหาด้วยวิธีการรุนแรง
  - 7) หมวกสีฟ้า เป็นผู้สรุปภาพรวมเป็นขั้นตอนสุดท้าย
    - การเสื่อมอำนาจของกรุงธนบุรีมีหลายเหตุปัจจัย แต่ตัวแปรสำคัญคือความไม่รัดกุมของระบบการเมือง การปกครอง และทุกฝ่ายใช้ความรุนแรงเข้าแก้ปัญหา ส่งผลให้ประชาชนเสียขวัญกำลังใจ แต่หากสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกแก้ปัญหาไม่ทันการ เหตุการณ์จลาจลอาจบานปลายและเกิดการสูญเสียมากขึ้น
2. สมาชิกกลุ่มอื่นๆ ชมการสาธิตของเพื่อนกลุ่มอาสาสมัคร โดยครูเป็นผู้อธิบายลักษณะการคิดและบทบาทของหมวกแต่ละใบ
  3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้ :

- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- ใบความรู้

- สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรีจากใบความรู้ หนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในหัวข้อต่อไปนี้
  - สาเหตุที่ทำให้อาณาจักรธนบุรีเสื่อม
  - วิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกรุงธนบุรีของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
- สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เลือกสวมบทบาทความคิดของหมวกคนละ 1 ใบ โดยร่วมกันอภิปราย ให้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี

ขั้นที่ 5 สรุป

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.6

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนทำใบงานที่ 3.6 เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี และร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี
- นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่าน
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
  - ถ้าสมเด็จพระนารายณ์มหาราชไม่ตัดสินใจเสียกรุงธนบุรีสำเร็จโทษพระเจ้าตาก นักเรียนคิดว่า กรุงธนบุรีจะมีสถานการณ์อย่างไร
 (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.6	ใบงานที่ 3.6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และรักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - (2) วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2543. “รัชกาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีในประวัติศาสตร์ไทย” ใน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- 3) ใบความรู้ เรื่อง สภาพเหตุการณ์ปลายสมัยธนบุรี
- 4) ใบงานที่ 3.6 เรื่อง การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบความรู้

เรื่อง สภาพเหตุการณ์ปลายสมัยธนบุรี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากุ กรมหลวงนรินทรเทวี พระธิดาลำดับที่ 6 ในสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก ประสูติจากพระน้องนางของพระอัครมเหสี (หยก) เป็นพระน้องนางเธอต่างพระชนนี ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ประสูติในสมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งพระราชวงศ์จักรี ทรงสถาปนาท่านขึ้นเป็น พระองค์เจ้าหญิงกุ วังของพระองค์เจ้าหญิงกุ อยู่ติดกับวัดพระเชตุพน (วัดโพธิ์) อีกทั้งขณะยังคงพระชนม์ชีพ พระองค์เจ้าหญิงกุยังมีได้ทรงกรม ชาววังจึงเอยพระนามว่า เจ้าครอกวัดโพธิ์

พระองค์เจ้าหญิงกุ ทรงบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ในช่วงปลายกรุงศรีอยุธยาตั้งแต่ พ.ศ. 2310 ถึง พ.ศ. 2363 ในช่วงรัชกาลที่ 2 โดยสมเด็จพระ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงพบบันทึกจำนวนหนึ่งเล่มสมุดไทย เมื่อ พ.ศ. 2451 โดยไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง และได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชวินิจฉัยว่าผู้แต่งน่าจะเป็นกรมหลวงนรินทรเทวี และทรงตั้งชื่อหนังสือนี้ว่า "จดหมายเหตุความทรงจำของพระเจ้าไปยิกาเธอ กรมหลวงนรินทรเทวี (เจ้าครอกวัดโพธิ์) ตั้งแต่จุลศักราช 1129 ถึงจุลศักราช 1182 เป็นเวลา 53 ปี"

พระองค์เจ้าหญิงกุ สิ้นพระชนม์ในรัชกาลที่ 3 เมื่อปีกุน จ.ศ.1189 ตรงกับ พ.ศ. 2370 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาพระอัฐิเป็นกรมหลวงนรินทรเทวี และเจ้านายที่สืบเชื้อสายจากพระองค์ถือว่าอยู่ใน "ราชสกุลนรินทรกุล"

บันทึกของพระองค์เจ้าหญิงกุ กรมหลวงนรินทรเทวีกล่าวถึงสภาพเหตุการณ์ปลายสมัยธนบุรีไว้ ดังนี้

".....อยู่ภายหลังกรุงธนบุรีเกิดโกลี พันศรีพันลาเป็นต้นฟ้องว่า ขุนนางและราษฎรขายข้าวเกลือลงสำเภา โยธาบดีผู้รับฟ้องกราบทูล รับสั่งให้เร่งเงินที่ขุนนางราษฎรขายข้าวเกลือ ให้เขียนเร่งเงินเข้าท้องพระคลัง ร้อนทุกละเส้นหญ้าสมณราษฎรไม่มีสุข ยุคเข็ญเป็นที่สุดในปลายแผ่นดิน เงินในคลังในหาย 2,000 เหรียญๆ ละ 1 บาท 3 สลึง 1 เฟื้อง แพรเหลือง 10 ม้วน รับสั่งเรียกหาไม่ได้ ชาวคลังต้องเขียนใส่ไฟอย่างแสนสาหัส ท่านสงสัยว่าข้างในขโมยเงินในคลังจนพระมาตุจฉาพระพี่นางเธอให้จำหม่อมเจ้านัดดาแทนมารดาเจ้าแทนอยู่จน คนรำใหญ่ให้เขียนคนละ 150 คนละ 100 คนละ 50 คนรำเล็กให้พ่อให้แม่พี่น้องทาสรับพระราชอาญา 100 ให้เจ้าตัวแต่คนละ 20 ที่ คนละ 10 ที่ตามรับสั่ง

หลวงประชาชีพ โจทก์ฟ้องว่าขายข้าว รับสั่งให้ตัดศีรษะหัวเข้ามาถวายที่เสด็จออกทอดพระเนตร เหตุผลกรรมของสัตว์ พื้นแผ่นดินร้อน ราษฎรเหมือนผลไม้ เมื่อต้นแผ่นดินเย็นด้วยพระบารมี ชุ่มพื้นที่ขึ้นผลจนมีแก่น ปลายแผ่นดินแสนร้อนรุ่มสุ่มรากโคน โคนล้มถมแผ่นดินด้วยสิ้นพระบารมีแต่เพียงนั้น

ผู้รักษากรุงเก่าพระชิตณรงค์ผูกขาดขึ้นไปจะเร่งเงินไพร่ขวางกรุงเก่าให้ได้โดยจำนวน 500 ชั่ง เร่งรัดไพร่เมืองยากครั้งนั้นสาหัส....."

(จิระพันธ์ ชาติชินชาวน์ รวบรวม)

ใบงานที่

3.6

การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรีมาจากสาเหตุใด
.....
2. สาเหตุของการเกิดกบฏพระยาสุรศักดิ์คืออะไร
.....
3. สรุปการกบฏในกรุงเก่ามาพอสังเขป
.....
.....
4. พระยาสุรศักดิ์ คือใคร
.....
.....
5. เมื่อพระยาสุรศักดิ์กับพรรคพวกได้เข้าปล้นพระราชวัง พระยาสุรศักดิ์ได้ดำเนินการอย่างไรกับพระเจ้าตาก
.....
6. ใครที่เข้ามาแก้ไขสถานการณ์ในกรุงธนบุรีและจับกบฏได้ทั้งหมด
.....
7. เพราะเหตุใด สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก ซึ่งเป็นแม่ทัพคนสำคัญของพระเจ้าตากจึงไม่ปราบกบฏเอง
.....
8. เมื่อสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก กลับจากสงครามได้จัดการกับสถานการณ์ในธนบุรีอย่างไร
.....
9. ถ้าไม่เกิดเหตุการณ์จลาจลในกรุงธนบุรีเสียก่อน นักเรียนคิดว่า ปัจจุบันกรุงธนบุรีจะยังคงดำรงอยู่เป็นราชธานีหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
10. นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพระเจ้าตากอย่างไร
.....

ใบงานที่

3.6

การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเสื่อมอำนาจของอาณาจักรธนบุรีมาจากสาเหตุใด

กบฏพระยาสุรศักดิ์

2. สาเหตุของการเกิดกบฏพระยาสุรศักดิ์คืออะไร

ปัญหาการเก็บภาคหลวงขุดทรัพย์ที่กรุงเก่า

3. สรุปการกบฏในกรุงเก่ามาพอสังเขป

ขุนสระ และขุนแก้ว ร่วมมือกันปล้นจวนพระยาอินทอภัย ผู้รักษาเมืองกรุงเก่า ทำให้ราษฎรเดือดร้อนจากการเรียกเก็บเงินที่ไม่เป็นธรรม พระยาอินทอภัยหนีมากรุงธนบุรี

4. พระยาสุรศักดิ์ คือใคร

พระยาสุรศักดิ์ เป็นผู้ที่พระเจ้าตากมอบหมายให้ไปปราบกบฏที่กรุงเก่า แต่กลับไปเข้าฝ่ายกบฏ เพราะขุนแก้ว ซึ่งเป็นกบฏเป็นน้องชายของพระยาสุรศักดิ์

5. เมื่อพระยาสุรศักดิ์กับพรรคพวกได้เข้าปล้นพระราชวัง พระยาสุรศักดิ์ได้ดำเนินการอย่างไรกับพระเจ้าตาก

ให้พระเจ้าตากผนวชที่วัดอรุณราชวราราม (วัดแจ้ง)

6. ใครที่เข้ามาแก้ไขสถานการณ์ในกรุงธนบุรีและจับกบฏได้ทั้งหมด

พระยาสุรศักดิ์ เจ้าเมืองนครราชสีมา หลานของสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก

7. เพราะเหตุใด สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก ซึ่งเป็นแม่ทัพคนสำคัญของพระเจ้าตากจึงไม่ปราบกบฏเอง

เดินทัพไปตีเขมร

8. เมื่อสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก กลับจากสงครามได้จัดการกับสถานการณ์ในธนบุรีอย่างไร

ปรึกษารื้อกับขุนนางข้าราชการทั้งปวงลงความเห็นให้สำเร็จโทษพระเจ้าตากด้วยท่อนจันทน์

9. ถ้าไม่เกิดเหตุการณ์จลาจลในกรุงธนบุรีเสียก่อน นักเรียนคิดว่า ปัจจุบันกรุงธนบุรีจะยังคงดำรงอยู่เป็นราชธานีหรือไม่ เพราะเหตุใด

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

10. นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพระเจ้าตากอย่างไร

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา .....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมีส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของเพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

6

ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภูมิปัญญาที่มาจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาแต่สมัยอยุธยา ทำให้คนในอาณาจักรธนบุรีสามารถนำภูมิปัญญานี้มาพัฒนาให้บ้านเมืองมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ในยุคต่อมา

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาที่มีต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมาได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล	4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
2) ทักษะการวิเคราะห์	5) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
3) ทักษะการสังเคราะห์	

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย	2. ใฝ่เรียนรู้	3. มุ่งมั่นในการทำงาน	4. รักความเป็นไทย

6

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วซักถามนักเรียนว่าเป็นภูมิปัญญาเรื่องใด
3. ครูขออาสาสมัครนักเรียนเพื่อสรุปความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญา

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนจะสร้างบ้านในลักษณะใด ถ้าพื้นที่จังหวัดที่นักเรียนจะต้องสร้างบ้าน มักเกิดอุทกภัย (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นสอน

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. ใบงานที่ 3.7

1. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) จับคู่กันเป็น 3 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี จากหนังสือเรียน จากนั้นเลือกภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีที่สนใจศึกษา คู่ละ 1 เรื่อง
2. นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี แล้วผลัดกันอธิบายความรู้จนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน และบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
3. ครูแจกใบงานที่ 3.7 เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี ให้นักเรียนแต่ละคู่
4. นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันทำใบงานที่ 3.7 จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน
5. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละคู่เพื่ออธิบายสรุปสาระสำคัญของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี ให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง พร้อมยกตัวอย่างภูมิปัญญาที่แสดงถึงการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตปัจจุบัน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และอธิบายความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจชัดเจน
6. ครูกล่าวชมเชยให้กำลังใจนักเรียนทุกคู่ที่ออกมาอธิบายสาระสำคัญให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง
7. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ภูมิปัญญาโดยทั่วไปสืบเนื่องมาจากสิ่งใด (การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม)
2. นักเรียนคิดว่า ตนเองมีภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 3.7

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.7 โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมในข้อที่นักเรียนสงสัย เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน
- ครูแนะนำให้นักเรียนสืบค้นภูมิปัญญาของคนในกรุงเทพฯ ผังธนบุรี เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดนิทรรศการแสดง พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

- นักเรียนคิดว่า ภูมิปัญญาของคนในจังหวัดอยุธยา แตกต่างจากคนฝั่งธนบุรีหรือไม่ จงอธิบาย (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันจัดนิทรรศการแสดง พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
  - 1) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี
  - 2) การเรียงลำดับพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี
  - 3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี
  - 4) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี
  - 5) การระบุอิทธิพลของภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชาติไทยในยุคปัจจุบัน

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

7

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.7	ใบงานที่ 3.7	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจนิทรรศการแสดงพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	แบบประเมินนิทรรศการแสดงพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - (2) วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2543. “รัชกาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีในประวัติศาสตร์ไทย” ใน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 3.7 เรื่อง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินนิทรรศการแสดงผลงานการของอาณาจักรธนบุรี

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี				
2	การเรียงลำดับพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี				
3	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี				
4	การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี				
5	การระบุอิทธิพลของภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชาติไทยในยุคปัจจุบัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

บัตรภาพ

ภาพบ้านไทยโบราณ

ภาพประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง

ภาพวัดในสมัยธนบุรี

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://thaitrendhunter.blogspot.com>

ภาพที่ 2 <http://www.matichon.co.th>

ภาพที่ 3 <http://www.hamanan.com>

ภาพที่ 4 <http://www.travel.thaiza.com>

ใบงานที่

3.7

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเลือกทำเลที่ตั้งกรุงธนบุรีต้องอาศัยภูมิปัญญาใด
.....
2. ภูมิปัญญาใดบ้างที่เลือกมาใช้แก้ไขปัญหการดำรงชีวิตของคนไทยขณะนั้น
.....
3. การปลูกฝังศีลธรรมเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตต้องใช้ภูมิปัญญาใด
.....
4. ภูมิปัญญาด้านใดที่นำมาใช้ในการปรับตัวกับคนต่างชาติ
.....
.....
.....
5. สมัยธนบุรีใช้ภูมิปัญญาไทยในการสร้างผลงานด้านศิลปกรรมใดบ้าง
.....
6. ตามหลักฐานที่ปรากฏในพระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี กล่าวถึงความฉลาดในการแก้ไขปัญหาของพระเจ้าตากอย่างไร
.....
.....
7. จุดมุ่งหมายในการวาดภาพไตรภูมิสมัยธนบุรี คืออะไร
.....
8. สถาปัตยกรรมเด่นในสมัยธนบุรี คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร
.....
9. แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในสมัยธนบุรีมีปรากฏในที่ใดบ้าง
.....
10. สมุดภาพไตรภูมิสมัยธนบุรีเหมือนหรือต่างจากไตรภูมิพระร่วงในสมัยสุโขทัยอย่างไร
.....
.....

ใบงานที่

3.7

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเลือกทำเลที่ตั้งกรุงธนบุรีต้องอาศัยภูมิปัญญาใด
เน้นการป้องกันราชธานี จึงเลือกตั้งริมแม่น้ำเจ้าพระยาและใกล้ทะเล
2. ภูมิปัญญาใดบ้างที่เลือกมาใช้แก้ไขปัญหการดำรงชีวิตของคนไทยขณะนั้น
แก้ปัญหการขาดแคลนข้าวโดยการซื้อแพขายถูก ใช้ทะเลตมในการเกษตรและป้องกันข้าศึก
3. การปลูกฝังศีลธรรมเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตต้องใช้ภูมิปัญญาใด
สอนจากการดูภาพวาดเกี่ยวกับไตรภูมิได้ผลมากกว่าสอนด้วยคำพูด
4. ภูมิปัญญาด้านใดที่นำมาใช้ในการปรับตัวกับคนต่างชาติ
อุปนิสัยที่ดงามของคนไทย ให้ความรักและความเอื้ออาทรกับคนต่างชาติ เช่น พระเจ้าตากมีเชื้อสายจีน จึงขอความช่วยเหลือจากจีนด้านเสบียงอาหาร หรือให้ความอุปถัมภ์ชาวมอญไม่ต้องเสียอากรทางการค้า หรือพระราชทานที่ดินในการสร้างโบสถ์คริสต์
5. สมัยธนบุรีใช้ภูมิปัญญาไทยในการสร้างผลงานด้านศิลปกรรมใดบ้าง
ด้านสถาปัตยกรรมด้วยการสร้างท้องพระโรงในพระราชวังเดิม ด้านจิตรกรรม ด้านวาดภาพไตรภูมิ
6. ตามหลักฐานที่ปรากฏในพระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี กล่าวถึงความฉลาดในการแก้ไขปัญหของพระเจ้าตากอย่างไร
ซื้อข้าวสารจากพ่อค้าในราคาสูงมาแจกให้ราษฎรที่ขาดแคลน จูงใจให้พ่อค้านำข้าวเข้ามาจนมีปริมาณเพียงพอ ไม่ขาดแคลนและราคาถูกลง
7. จุดมุ่งหมายในการวาดภาพไตรภูมิสมัยธนบุรี คืออะไร
เตือนใจให้คนทำความดี ละเว้นการทำชั่ว
8. สถาปัตยกรรมเด่นในสมัยธนบุรี คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร
ท้องพระโรงในพระราชวังเดิม ซึ่งใช้เป็นที่พักทรงงาน บรรทม และออกว่าราชการของพระเจ้าตาก
9. แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในสมัยธนบุรีมีปรากฏในที่ใดบ้าง
วัดอินทาราม กองบัญชาการกองทัพเรือ (พระราชวังเดิม)
10. สมุดภาพไตรภูมิสมัยธนบุรีเหมือนหรือต่างจากไตรภูมิพระร่วงในสมัยสุโขทัยอย่างไร
เหมือนกันในเรื่องการแบ่งโลกเป็น 3 ภพ ได้แก่ กามภูมิ รูปภูมิ และอรุภูมิ ต่างกันตรงที่ไตรภูมิพระร่วงสมัยสุโขทัย เป็นวรรณกรรมทางศาสนา ส่วนสมุดภาพไตรภูมิสมัยธนบุรีเป็นจิตรกรรมทางศาสนา

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา .....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แบบบันทึกหลังหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
ต่อไปนี้ ส 4.3 (ม.2/1, ม.2/3)

- ด้านความรู้

.....
.....
(จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....)

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

สรุปผลการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ประจำหน่วยการเรียนรู้

- ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพดี จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....
.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ด้านคุณภาพผู้เรียน)	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ	
1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น 1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	
2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร 2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดต่อผู้มีพระคุณ 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	
3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหา ได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล	
4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง 4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง 4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ 4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต	
6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ 6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	

1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ประวัติและผลงานของพระมหากษัตริย์ ขุนนาง ในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีที่ให้คุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองในด้านต่างๆ ด้วยความเสียสละ กล้าหาญอดทน และความเข้มแข็ง เป็นแบบอย่างให้อนุชนรุ่นหลังได้นำไปประพฤติปฏิบัติตาม

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น
  - สมเด็จพระสุริโยทัย
  - สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
  - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  - สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง)
  - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
  - เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง)
- สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
- สมเด็จพระเพทราชา
- ออกญาโกษาธิบดี (ปาน)
- ลาลูแบร์
- เยเรเมียส ฟาน ฟลีต

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ชาติไทย

7 การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ชาติไทย

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
- 2) ตรวจสอบงานที่ 4.2 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (1)
- 3) ตรวจสอบงานที่ 4.3 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (2)
- 4) ตรวจสอบงานที่ 4.4 เรื่อง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา
- 5) ตรวจสอบงานที่ 4.5 เรื่อง ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลา ลูแบร์ และเยเรมียัส ฟาน ฟลีต
- 6) ตรวจสอบงานที่ 4.6 เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา)
- 7) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 8) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 9) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 10) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 11) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ชาติไทย

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ชาติไทย

8 กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบ**ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละไม่เกิน 4 คน มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน เรียกว่า กลุ่มบ้าน แต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว ครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม
2. ครูแจกบัตรคำ “กษัตริย์อยุธยาที่ข้าพเจ้ารู้จัก” โดยให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับกษัตริย์อยุธยาที่ครูกำหนดมา คนละ 1 เรื่อง จนครบทุกคนในกลุ่มภายในเวลาที่กำหนด แล้วร่วมกันอธิบายคำตอบ

ขั้น สอน

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มบ้านที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แล้วให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกัน ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้
  - หมายเลข 1 ศึกษาพระราชประวัติสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง)
  - หมายเลข 2 วิเคราะห์บทบาทของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทย
  - หมายเลข 3 ศึกษาพระราชประวัติสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - หมายเลข 4 วิเคราะห์บทบาทของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทย
2. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษา ผลัดกันอภิปราย และซักถามข้อสงสัย จนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
3. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนำความรู้ที่ได้รับกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนเอง (กลุ่มบ้าน) และผลัดกันอธิบาย ความรู้ในหัวข้อเรื่องที่ตนรับผิดชอบให้แก่สมาชิกคนอื่นฟังจนเข้าใจ
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง เสร็จแล้วนำเสนอครู

ขั้น สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระราชประวัติและผลงานของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ปรากฏในภาพยนตร์หรือภาพจิตรกรรมฝาผนัง แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าทั้งสองพระองค์มีความสำคัญอย่างไร
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม แล้วนั่งล้อมวงกัน

ขั้น สอน

1. ครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม โดยให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่องสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อนำความรู้มาเล่า
2. สมาชิกในกลุ่มหมุนเวียนกันเล่าเรื่องให้สมาชิกในกลุ่มฟังจนครบทุกคน
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปพระราชประวัติและผลงานของสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นแผนผังความคิด จากนั้นบันทึกลงในใบงานที่ 4.2 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (1)
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอแผนผังความคิดในใบงานที่ 4.2 หน้าชั้นเรียน
5. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปเกี่ยวกับแผนผังความคิดพระราชประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ขั้น สรุป

ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 4.3 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (2) จากนั้นช่วยกันเฉลยและตรวจใบงาน ถ้ามีนักเรียนไม่เข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพเซอร์วัลลิเอร์ เดอ โซมองต์ ราชทูตฝรั่งเศสของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ขณะกำลังเข้าเฝ้าสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพดังกล่าวอย่างอิสระ

ขั้น สอน

1. ครูแจกใบความรู้ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม ซึ่งสมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน จากนั้นครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติและผลงานของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา จากหนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษา ผลัดกันอธิบายความรู้ในหัวข้อเรื่องที่ตนรับผิดชอบให้แก่สมาชิกคนอื่นฟัง ผลัดกันอภิปราย และซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.4 เรื่อง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา จากนั้นร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบที่นักเรียนแต่ละคนได้คิดคำตอบขึ้นมา และอภิปรายร่วมกันเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง เสร็จแล้วนำเสนอ

ขั้น สรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระราชประวัติและผลงานของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา
2. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคลโดยไม่ให้มีการช่วยเหลือ พยายามทำคะแนนการทดสอบให้มากเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและของกลุ่ม ครูประกาศคะแนนของนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้ทราบพัฒนาการของตนเอง
3. สมาชิกทุกคนในกลุ่มนำคะแนนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม หากได้คะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ให้ประกาศผลที่ป้ายนิเทศของโรงเรียน ชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด และให้กำลังใจทุกกลุ่มที่มีคะแนนรองลงไปเพื่อให้กำลังใจในการพัฒนาตนเองต่อไป

วิธีสอนโดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน

ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การมีสัมพันธไมตรีกับชาติตะวันตก ส่งผลดีต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาอย่างไร

ขั้นที่ 2 รวบรวมหลักฐาน

1. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าข้อมูลที่อ่านมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์อยุธยาอย่างไรในประเด็นที่กำหนด
2. ครูแจกใบงานที่ 4.5 เรื่อง ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต กลุ่มละ 1 ชุด ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาประเด็นปัญหาที่กำหนดในใบงาน
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กัน เพื่อศึกษาหลักฐานตามที่จัดเตรียมไว้

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาข้อมูลแล้วนำมาตอบคำถามตามประเด็น และวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
2. นักเรียนนำหลักฐานที่รวบรวมมาตรวจสอบกับประเด็นปัญหาในใบงานที่ 4.5 ช่วยกันค้นหาเหตุผลและความจริง เพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของหลักฐาน

ขั้นที่ 4 ตีความและสังเคราะห์

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตีความข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและผลงานของออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต โดยใช้หลักฐานที่วิเคราะห์ไว้ในขั้นประเมินคุณค่าของหลักฐาน มาพิจารณาและแสดงความคิดเห็นประกอบ จากนั้นช่วยกันสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อเท็จจริงให้เป็นข้อมูลของกลุ่ม

ขั้นที่ 5 นำเสนอข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันนำเสนอคำตอบของกลุ่มที่ได้จากการศึกษาและบันทึกลงในใบงานที่ 4.5
2. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยและตรวจใบงานที่ 4.5 หากนักเรียนคนใดมีข้อสงสัย ครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมจนนักเรียนทุกคนเข้าใจชัดเจน
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประวัติและผลงานของออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต ที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทย โดยครูเป็นผู้เพิ่มเติมให้สมบูรณ์

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ทั้งสามรูปคือใคร น่าจะมีวีรกรรมในด้านใด

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) จากหนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษา ผลัดกันอภิปราย และซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.6 เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง เสร็จแล้วนำเสนอครู

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 4.6 หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) ในรูปแบบผังความคิดบนกระดาน

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ชาติไทย โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ลาลูแบร์. 2548. จดหมายเหตุลาลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม. สันต์ ท. โกมลบุตร แปล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.
  - (2) ศิลปากร, กรม. 2547. พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
  - (3) ฟาน ฟลิต (วัน วลีต). 2513. จดหมายเหตุวันวลิต (ฉบับสมบูรณ์) ประชุมพงศาวดารภาคที่ 79 เล่ม 49. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา.
  - (4) นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2523. การเมืองไทยสมัยพระนารายณ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
  - (5) จดหมายเหตุของบาทหลวงฝรั่งเศสที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์. 2511. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา.
  - (6) อนงคณา มานิตพิสิฐกุล. 2545. ไทยกับชาติตะวันตกสมัยอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
  - (7) ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - (8) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553. ธนบุรี ศรีรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา.
- 3) ใบความรู้
- 4) เอกสารประกอบการสอน
- 5) บัตรภาพ
- 6) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
- 7) ใบงานที่ 4.2 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (1)
- 8) ใบงานที่ 4.3 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (2)
- 9) ใบงานที่ 4.4 เรื่อง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา
- 10) ใบงานที่ 4.5 เรื่อง ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรมีย์ส ฟาน ฟลิต
- 11) ใบงานที่ 4.6 เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา)

9.2 แหล่งการเรียนรู้

—

แบบประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ
ในการสร้างสรรค์ชาติไทย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การสรุปประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	สรุปประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง มีรายละเอียดชัดเจน ครบถ้วน	สรุปประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง มีรายละเอียดชัดเจน เกือบครบถ้วน	สรุปประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ถูกต้องเป็นบางส่วน
2. การวิเคราะห์คุณธรรมและแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	วิเคราะห์คุณธรรมและแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีที่เลือกได้ถูกต้องครบถ้วนละเอียด ชัดเจน และเข้าใจง่าย	วิเคราะห์คุณธรรมและแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีที่เลือกได้ถูกต้องเกือบครบถ้วน	วิเคราะห์คุณธรรมและแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีที่เลือกได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์คุณธรรมและแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีที่เลือกได้ถูกต้องเป็นบางส่วน
3. การวิเคราะห์อิทธิพลหรือผลงานของบุคคลสำคัญที่มีต่อการพัฒนาชาติไทย	วิเคราะห์อิทธิพลหรือผลงานของบุคคลสำคัญที่มีต่อการพัฒนาชาติไทยได้ถูกต้อง 4 ประเด็นขึ้นไป	วิเคราะห์อิทธิพลหรือผลงานของบุคคลสำคัญที่มีต่อการพัฒนาชาติไทยได้ถูกต้อง 3 ประเด็น	วิเคราะห์อิทธิพลหรือผลงานของบุคคลสำคัญที่มีต่อการพัฒนาชาติไทยได้ถูกต้อง 2 ประเด็น	วิเคราะห์อิทธิพลหรือผลงานของบุคคลสำคัญที่มีต่อการพัฒนาชาติไทยได้ถูกต้อง 1 ประเด็น

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	11 - 12	9 - 10	6 - 8	ต่ำกว่า 6
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การปกครองแบบจตุสดมภ์ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) มีวัตถุประสงค์หลักอย่างไร
  - ก. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคนในสังคม
  - ข. กระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น
  - ค. จัดระบบการปกครองให้มีระเบียบแบบแผน
  - ง. กำหนดระดับของบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด
2. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองอยุธยาอย่างไร
  - ก. แบ่งอำนาจให้หัวเมืองชั้นนอกมีอำนาจมากขึ้น
  - ข. รวมทหารและพลเรือนตามหัวเมืองเข้าด้วยกัน
  - ค. แยกทหารออกจากพลเรือน
  - ง. รวมอำนาจสู่ส่วนกลาง
3. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงใช้สิ่งใดในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของคนในสังคม
  - ก. ระบบไพร่
  - ข. หน้าที่การงาน
  - ค. พระราชกำหนดศักดิ์นา
  - ง. การเป็นทหารหรือพลเรือน
4. วิถีกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยในการปกป้องสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ จากการชนช้างกับพระเจ้าแปรที่ทุ่งมะขามหย่อง เป็นแบบอย่างให้คนไทยเรื่องใด
  - ก. ความเสียสละ
  - ข. ความรักในครอบครัว
  - ค. ความสามารถในการรบ
  - ง. ความชำนาญในการขี่ช้าง
5. หลังจากการทำยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และพระมหาอุปราชาของพม่า ส่งผลอย่างไรต่อท่าทีของพม่าที่มีต่อไทย
  - ก. พม่าตกเป็นประเทศราชของกรุงศรีอยุธยา
  - ข. กรุงศรีอยุธยาแผ่แสนยานุภาพได้กว้างไกล
  - ค. พม่าว่างเว้นจากการเข้ามารุกรานกรุงศรีอยุธยา
  - ง. กษัตริย์พม่าส่งเครื่องราชบรรณาการมาสวามิภักดิ์ต่อกรุงศรีอยุธยา
6. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาไทยอย่างไร
  - ก. ทรงพระราชนิพนธ์สมุทรโฆษคำฉันท์
  - ข. ทรงโปรดให้พระโหราธิบดีแต่งหนังสือจินตามณี
  - ค. ทรงอนุญาตให้ชาวตะวันตกเข้ามาสอนภาษาและเผยแผ่ศาสนา
  - ง. ทรงสนับสนุนให้ชาวอยุธยาเรียนรู้ขนบธรรมเนียมของชาวตะวันตก
7. นโยบายการทูตใต้ที่สมเด็จพระนารายณ์ใช้ในการติดต่อกับชาติตะวันตก
  - ก. ค้าขายกับจีนเท่านั้น
  - ข. ใช้นโยบายลู่ตามลม
  - ค. ใช้นโยบายถ่วงดุลอำนาจ
  - ง. ติดต่อกับทุกชาติเท่าเทียมกัน
8. ถึงแม้ว่าฝรั่งเศสจะเป็นชาติมหาอำนาจในขณะนั้น แต่เพราะเหตุผลใด ฝรั่งเศสจึงเป็นฝ่ายเริ่มส่งทูตมาเจริญสัมพันธไมตรีกับอยุธยา
  - ก. ต้องการค้าขายอาวุธยุทโธปกรณ์
  - ข. ต้องการยึดครองทรัพยากรของไทย
  - ค. ต้องการเผยแผ่คริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์
  - ง. ต้องการโน้มน้าวให้สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเปลี่ยนไปนับถือคริสต์ศาสนา
9. บทบาทสำคัญของสมเด็จพระเพทราชาที่มีต่อชาติไทยคืออะไร
  - ก. ปฏิรูปการทหาร
  - ข. ขจัดอิทธิพลของฝรั่งเศสในอยุธยา
  - ค. ติดต่อกับค้าขายกับจีนและญี่ปุ่นเท่านั้น
  - ง. ทำสงครามครั้งสุดท้ายของอยุธยากับพม่า
10. เพราะเหตุใดในสมัยสมเด็จพระเพทราชาจึงมีการก่อกบฏหลายครั้ง
  - ก. ชาวฝรั่งเศสไม่พอใจที่ถูกกวาดล้างอิทธิพล
  - ข. ขุนนางขาดความสามัคคีและฉ้อราษฎร์บังหลวง
  - ค. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่พอใจที่พระองค์ยึดอำนาจในวังลพบุรี
  - ง. อำนาจของอยุธยายังไม่มั่นคงเนื่องจากการผลัดแผ่นดินครั้งใหญ่

11. การที่ชาวฝรั่งเศสเข้ามามีบทบาทในการปกครองอยุธยาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ส่งผลต่ออยุธยาอย่างไร
  - ก. การค้ากับต่างชาติรุ่งเรืองดี
  - ข. ฝรั่งเศสเข้าแทรกแซงอยุธยา
  - ค. พม่าเกรงกลัวไม่ทำสงครามกับไทย
  - ง. ประเทศราชต่างๆ ส่งบรรณาการตามปกติ
12. สถานที่ใดที่ออกญาโกษาปานเข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส
  - ก. พระราชวังซอบูร์ก
  - ข. พระราชวังเครมลิน
  - ค. พระราชวังแวร์ซาย
  - ง. พระราชวังบั๊กกิงแฮม
13. สิ่งใดที่ออกญาโกษาปานแสดงออกจนเป็นที่ประทับใจของฝรั่งเศส
  - ก. ความเฉลียวฉลาดในการเรียนรู้
  - ข. ใช้ภาษาฝรั่งเศสได้คล่องแคล่ว
  - ค. ไม่เกรงกลัวฝรั่งเศสเหมือนชาติอื่นๆ
  - ง. ปฏิบัติตามธรรมเนียมการเข้าเฝ้าของชาวฝรั่งเศสได้ถูกต้อง
14. ประโยชน์ที่ไทยได้จากการมีสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคืออะไร
  - ก. เริ่มมีการทำสัญญาทางการค้าครั้งแรก
  - ข. ป้องกันการคุกคามของฮอลันดาได้
  - ค. ชาติตะวันตกเข้ามาติดต่อกับอยุธยามากขึ้น
  - ง. จีนยกเลิกการค้าในระบบบรรณาการกับอยุธยา
15. จดหมายเหตูลาลูแบร์มีความสำคัญอย่างไรต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
  - ก. ชาติตะวันตกรู้จักอยุธยามากขึ้น
  - ข. ทราบเกี่ยวกับการค้ากับชาติตะวันตก
  - ค. เป็นพงศาวดารอยุธยาตามแบบชาติตะวันตก
  - ง. ให้ข้อมูลทั่วไปของอยุธยาในสายตาของชาติตะวันตก
16. ลาลูแบร์ เดินทางเข้ามาอยุธยาด้วยจุดประสงค์ด้านใด
  - ก. ศาสนา
  - ข. การค้า
  - ค. ทั้งศาสนาและการค้า
  - ง. เจริญสัมพันธไมตรี
17. งานเขียนของฟาน ฟลีต มีประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาอย่างไร
  - ก. ใช้ตรวจสอบกับหลักฐานอื่นๆ
  - ข. เป็นหลักฐานสำคัญของอยุธยา
  - ค. เขียนยกย่องกษัตริย์อยุธยาทุกพระองค์
  - ง. รู้จักการดำเนินนโยบายต่างประเทศของอยุธยา
18. พระราชกรณียกิจด้านใดของพระเจ้าตากสินที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน
  - ก. กู้ชาติ
  - ข. ค้าขายกับจีน
  - ค. ค้าขายกับชาติตะวันตก
  - ง. ปรับชุมชนเพื่อรวมชาติ
19. สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาชาติไทยในด้านใดเด่นชัดที่สุด
  - ก. ทำสงครามกับพม่า
  - ข. จัดระเบียบบ้านเมือง
  - ค. สถาปนารัฐรัตนโกสินทร์
  - ง. รวบรวมกฎหมายเก่าให้เป็นระบบ
20. จากการศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) พบว่ามีส่วนเหมือนกันในเรื่องใด
  - ก. การทำสงครามกับพม่า
  - ข. การติดต่อค้าขายกับจีน
  - ค. การเปิดประเทศกับชาติตะวันตก
  - ง. การแต่งตั้งวรรณกรรมเกี่ยวกับสงครามกับพม่า

มฐ. ส 4.3 ม.2/3

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	20

เฉลย

1. ค	2. ค	3. ค	4. ก	5. ค	6. ข	7. ค	8. ง	9. ข	10. ง
11. ข	12. ค	13. ง	14. ข	15. ง	16. ค	17. ก	18. ข	19. ก	20. ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ถึงแม้ว่าฝรั่งเศสจะเป็นชาติมหาอำนาจในขณะนั้น แต่เพราะเหตุผลใด ฝรั่งเศสจึงเป็นฝ่ายเริ่มส่งทูตมาเจริญสัมพันธไมตรีกับอยุธยา
  - ก. ต้องการโน้มน้าวให้สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเปลี่ยนไปนับถือคริสต์ศาสนา
  - ข. ต้องการยึดครองทรัพยากรของไทย
  - ค. ต้องการเผยแผ่คริสต์ศาสนาในกายโปรแตสแตนท์
  - ง. ต้องการค้าขายอาวุธยุทโธปกรณ์
2. จากการศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) พบว่ามีส่วนเหมือนกันในเรื่องใด
  - ก. การแต่งวรรณกรรมเกี่ยวกับสงครามกับพม่า
  - ข. การเปิดประเทศกับชาติตะวันตก
  - ค. การติดต่อค้าขายกับจีน
  - ง. การทำสงครามกับพม่า
3. สถานที่ใดที่ออกญาโกษาปานเข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส
  - ก. พระราชวังบั๊กกิงแฮม
  - ข. พระราชวังแวร์ซาย
  - ค. พระราชวังเครมลิน
  - ง. พระราชวังซอบูร์ก
4. ลาลูแบร์ เดินทางเข้ามาอยุธยาด้วยจุดประสงค์ด้านใด
  - ก. เจริญสัมพันธไมตรี
  - ข. ศาสนา
  - ค. การค้า
  - ง. ทั้งศาสนาและการค้า
5. สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาชาติไทยในด้านใดเด่นชัดที่สุด
  - ก. รวบรวมกฎหมายเก่าให้เป็นระบบ
  - ข. สถาปนารัฐธรรมนูญ
  - ค. จัดระเบียบบ้านเมือง
  - ง. ทำสงครามกับพม่า
6. การที่ชาวฝรั่งเศสเข้ามามีบทบาทในการปกครองอยุธยาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ส่งผลต่ออยุธยาอย่างไร
  - ก. ประเทศราชต่างๆ ส่งบรรณาการตามปกติ
  - ข. พม่าเกรงกลัวไม่ทำสงครามกับไทย
  - ค. ฝรั่งเศสเข้าแทรกแซงอยุธยา
  - ง. การค้ากับต่างชาติรุ่งเรืองดี
7. การปกครองแบบจตุสดมภ์ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) มีวัตถุประสงค์หลักอย่างไร
  - ก. กำหนดระดับของบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด
  - ข. จัดระบบการปกครองให้มีระเบียบแบบแผน
  - ค. กระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น
  - ง. กำหนดบทบาทหน้าที่ของชนในสังคม
8. พระราชกรณียกิจด้านใดของพระเจ้าตากสินที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน
  - ก. ปรับปรุงขนานเพื่อรวมชาติ
  - ข. ค้าขายกับชาติตะวันตก
  - ค. ค้าขายกับจีน
  - ง. กู้ชาติ
9. สิ่งใดที่ออกญาโกษาปานแสดงออกจนเป็นที่ประทับใจของฝรั่งเศส
  - ก. ปฏิบัติตามธรรมเนียมการเข้าเฝ้าของชาวฝรั่งเศสได้ถูกต้อง
  - ข. ไม่เกรงกลัวฝรั่งเศสเหมือนชาติอื่นๆ
  - ค. ใช้ภาษาฝรั่งเศสได้คล่องแคล่ว
  - ง. ความเฉลียวฉลาดในการเรียนรู้
10. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองอยุธยาอย่างไร
  - ก. รวมทหารและพลเรือนตามหัวเมืองเข้าด้วยกัน
  - ข. แบ่งอำนาจให้หัวเมืองชั้นนอกมีอำนาจมากขึ้น
  - ค. แยกทหารออกจากพลเรือน
  - ง. รวมอำนาจสู่ส่วนกลาง

11. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาไทยอย่างไร
  - ก. ทรงสนับสนุนให้ชาวอยุธยาเรียนรู้นับธรรมนิยมของชาวตะวันตก
  - ข. ทรงอนุญาตให้ชาวตะวันตกเข้ามาสอนภาษาและเผยแผ่ศาสนา
  - ค. ทรงโปรดให้พระโหราธิบดีแต่งหนังสือจินตามณี
  - ง. ทรงพระราชนิพนธ์สมุทรโฆษคำฉันท์
12. บทบาทสำคัญของสมเด็จพระเพทราชาที่มีต่อชาติไทยคืออะไร
  - ก. ทำสงครามครั้งสุดท้ายของอยุธยากับพม่า
  - ข. ติดต่อกับค้าขายกับจีนและญี่ปุ่นเท่านั้น
  - ค. ขจัดอิทธิพลของฝรั่งเศสในอยุธยา
  - ง. ปฏิรูปการทหาร
13. นโยบายการทูตที่สมเด็จพระนารายณ์ใช้ในการติดต่อกับชาติตะวันตก
  - ก. ติดต่อกับทุกชาติเท่าเทียมกัน
  - ข. ใช้นโยบายถ่วงดุลอำนาจ
  - ค. ค้าขายกับจีนเท่านั้น
  - ง. ใช้นโยบายลู่ตามลม
14. งานเขียนของฟาน ฟลีต มีประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาอย่างไร
  - ก. เป็นหลักฐานสำคัญของอยุธยา
  - ข. เขียนยกย่องกษัตริย์อยุธยาทุกพระองค์
  - ค. รู้จักการดำเนินนโยบายต่างประเทศของอยุธยา
  - ง. ใช้ตรวจสอบกับหลักฐานอื่นๆ
15. เพราะเหตุใดในสมัยสมเด็จพระเพทราชาจึงมีการก่อกบฏหลายครั้ง
  - ก. อำนาจของอยุธยายังไม่มั่นคงเนื่องจากการผลัดแผ่นดินครั้งใหญ่
  - ข. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่พอใจที่พระองค์ยึดอำนาจในวังลพบุรี
  - ค. ขุนนางขาดความสามัคคีและฉ้อราษฎร์บังหลวง
  - ง. ชาวฝรั่งเศสไม่พอใจที่ถูกกวาดล้างอิทธิพล

16. หลังจากการทำยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และพระมหาอุปราชของพม่า ส่งผลอย่างไรต่อชาติของพม่าที่มีต่อไทย
  - ก. กษัตริย์พม่าส่งเครื่องราชบรรณาการมาสวามิภักดิ์ต่อกรุงศรีอยุธยา
  - ข. พม่าว่างเว้นจากการเข้ามารุกรานกรุงศรีอยุธยา
  - ค. กรุงศรีอยุธยาแผ่แสนยานุภาพได้กว้างไกล
  - ง. พม่าตกเป็นประเทศราชของกรุงศรีอยุธยา
17. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงใช้สิ่งใดในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของคนในสังคม
  - ก. การเป็นทหารหรือพลเรือน
  - ข. พระราชกำหนดศักดิ์นา
  - ค. หน้าที่การงาน
  - ง. ระบบไพร่
18. ประโยชน์ที่ไทยได้จากการมีสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคืออะไร
  - ก. จินยกเลิกการค้าในระบบบรรณาการกับอยุธยา
  - ข. ชาติตะวันตกเข้ามาติดต่อกับอยุธยามากขึ้น
  - ค. ป้องกันการคุกคามของฮอลันดาได้
  - ง. เริ่มมีการทำสัญญาทางการค้าครั้งแรก
19. จดหมายเหตุลาลูแบร์มีความสำคัญอย่างไรต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
  - ก. ให้ข้อมูลทั่วไปของอยุธยาในสายตาของชาติตะวันตก
  - ข. เป็นพงศาวดารอยุธยาตามแบบชาติตะวันตก
  - ค. ทราบเกี่ยวกับการค้ากับชาติตะวันตก
  - ง. ชาติตะวันตกรู้จักอยุธยามากขึ้น
20. วีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยในการปกป้องสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ จากการชนช้างกับพระเจ้าแปรที่ทุ่งมะขามหย่อง เป็นแบบอย่างให้คนไทยเรื่องใด
  - ก. ความชำนาญในการขี่ช้าง
  - ข. ความสามารถในการรบ
  - ค. ความรักในครอบครัว
  - ง. ความเสียสละ

มฐ. ส 4.3 ม. 2/3

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	20

เฉลย

1. ก	2. ง	3. ข	4. ง	5. ง	6. ค	7. ข	8. ค	9. ก	10. ค
11. ค	12. ค	13. ข	14. ง	15. ก	16. ข	17. ข	18. ค	19. ก	20. ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

1

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระ บรมไตรโลกนาถ

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ล้วนเป็นกษัตริย์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการวางรากฐานของกรุงศรีอยุธยาและส่งผลต่อพัฒนาการของชาติไทยในยุคต่อมา ซึ่งถือว่าเป็นความภาคภูมิใจ เป็นบุคคลที่ทรงคุณค่า และยึดเป็นแบบอย่าง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เล่าพระราชประวัติของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้
- 2) สรุปวีรกรรมของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทยได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง)
- สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรคำ

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. ครูจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละไม่เกิน 4 คน มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน เรียกว่า กลุ่มบ้าน แต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว ครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม
3. ครูแจกบัตรคำ “กษัตริย์อยุธยาที่ข้าพเจ้ารู้จัก” โดยให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับกษัตริย์อยุธยาที่ครูกำหนด คนละ 1 เรื่อง จนครบทุกคนในกลุ่มภายในเวลาที่กำหนด แล้วร่วมกันอธิบายคำตอบ

- เพราะเหตุใดจึงต้องศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นสอน

สื่อการเรียนรู้ :

คำถามกระตุ้นความคิด

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ใบงานที่ 4.1

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1
2. ครูให้นักเรียนกลุ่มบ้านที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้
  - หมายเลข 1 ศึกษาพระราชประวัติสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง)
  - หมายเลข 2 วิเคราะห์บทบาทของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทย

1. หากไม่มีพระเจ้าอู่ทอง จะมีอาณาจักรอยุธยาและอาณาจักรไทยอื่น ๆ หรือไม่ เพราะเหตุใด (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
2. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถโปรดให้กำหนดศักดินาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่ออะไร (กำหนดบทบาท และสิทธิหน้าที่ของประชาชนในสังคม)

- หมายเลข 3 ศึกษาพระราชประวัติสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - หมายเลข 4 วิเคราะห์บทบาทของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทย
3. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนำความรู้ที่ได้รับกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนเอง (กลุ่มบ้าน) และผลัดกันอธิบายความรู้ในหัวข้อเรื่องที่ตนรับผิดชอบให้แก่สมาชิกคนอื่นฟังจนเข้าใจ
  4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2
  5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษา ผลัดกันอภิปราย และซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน จากนั้นบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
  6. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระราชประวัติสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น
  7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 4.1

1. นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 4.1 ครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประวัติและผลงานของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (ใช้เป็นข้อมูลในการทำหนังสือเล่มเล็ก เมื่อเรียนจบหน่วยที่ 4)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 4.1	ใบงานที่ 4.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ลาลูแบร์. 2548. จดหมายเหตุลาลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม. สันต์ ท. โกมลบุตร แปล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.
  - (2) ศิลปากร, กรม. 2547. พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- 3) บัตรคำ
- 4) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบงานที่ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง)

4.1 และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ประทับกับปัญหาในเรื่องใด เพราะเหตุใด จึงเป็นเช่นนั้น
.....
.....
2. การปกครองในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) มีลักษณะอย่างไร และพระมหากษัตริย์ทรงดำรง อยู่ในฐานะใด
.....
.....
3. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ทรงดำเนินการอย่างไรเพื่อความมั่นคงของอาณาจักรอยุธยาตอนต้น
.....
.....
4. จ्ञานะเป็นสมมติเทพของพระมหากษัตริย์ได้รับอิทธิพลมาจากที่ใด
.....
.....
5. การที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการเมืองการปกครอง ส่งผลต่ออาณาจักรไทยในสมัยต่อมา หรือไม่ อย่างไร
.....
.....
6. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองอยุธยาอย่างไร
.....
.....
7. แนวคิดจัดการปกครองหัวเมืองให้รัดกุมของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถคืออะไร
.....
.....
8. สิ่งใดที่แสดงความสามารถของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถในการสร้างความสัมพันธ์กับอาณาจักร สุโขทัย และส่งผลดีต่อกรุงศรีอยุธยาอย่างไร
.....
.....
9. การตรากฎหมายเฑียรบาลของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ แก้ปัญหาในการปกครองบ้านเมืองอย่างไร
.....
.....
10. พระราชกำหนดศักดินาของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร และส่งผลดีอย่างไร
.....
.....

ใบงานที่ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง)

4.1 และสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- การศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ประทับกับปัญหาในเรื่องใด เพราะเหตุใด จึงเป็นเช่นนั้น
ขาดหลักฐานที่ชัดเจนทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่ล่วงมาแล้วหลายศตวรรษ
- การปกครองในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) มีลักษณะอย่างไร และพระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะใด
ปกครองแบบจตุสดมภ์ตามแบบขอม พระมหากษัตริย์ทรงดำรงฐานะสมมติเทพและธรรมราชา
- สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) ทรงดำเนินการอย่างไรเพื่อความมั่นคงของอาณาจักรอยุธยาตอนต้น
ออกกฎหมายหลายฉบับ เป็นกฎหมายลักษณะรับฟ้อง กฎหมายลักษณะลักพา กฎหมายลักษณะโจร กฎหมายลักษณะพัวเมีย
- ฐานะเป็นสมมติเทพของพระมหากษัตริย์ได้รับอิทธิพลมาจากที่ใด
ขอม
- การที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการเมืองการปกครอง ส่งผลต่ออาณาจักรไทยในสมัยต่อมาหรือไม่ อย่างไร
ส่งผลต่อการปกครองของอาณาจักรไทยในสมัยต่อมา ซึ่งรูปแบบการปกครองของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ถือเป็นรากฐานสำคัญในการปกครองของไทย จนกระทั่งถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
- สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองอยุธยาอย่างไร
ตั้งอัครมหาเสนาบดี 2 ตำแหน่ง คือ สมุหพระกลาโหมรับผิดชอบกิจการทหาร และสมุหนายกรับผิดชอบกิจการพลเรือน
- แนวคิดจัดการปกครองหัวเมืองให้รัดกุมของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถคืออะไร
แบ่งหัวเมืองออกเป็นหัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอก และหัวเมืองประเทศราช
- สิ่งใดที่แสดงความสามารถของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถในการสร้างความสัมพันธ์กับอาณาจักรสุโขทัย และส่งผลดีต่อกรุงศรีอยุธยาอย่างไร
เสด็จประทับและผนวชที่พิษณุโลก เมืองลูกหลวงของอาณาจักรสุโขทัยมาก่อน และเนื่องจากพระราชมารดาของพระองค์มีเชื้อสายราชวงศ์สุโขทัย ชาวสุโขทัยจึงให้ความเคารพสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเสมือนเจ้านายพระองค์หนึ่งในราชวงศ์สุโขทัย ส่งผลให้สามารถผนวกลูกสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกรุงศรีอยุธยาได้อย่างเป็นปึกแผ่น
- การตรากฎมณเฑียรบาลของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ แก้ปัญหาในการปกครองบ้านเมืองอย่างไร
การสืบสันตติวงศ์
- พระราชกำหนดศักดิ์ดินนาของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร และส่งผลดีอย่างไร
กำหนดสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบของคนในสังคม เกิดความสะดวกในการปกครองกำลังคนและลงโทษปรับไหม

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา .....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....
.....

.....
.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

2

สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวร มหาราช

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

วีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยและสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีความสำคัญต่อความมั่นคงของบ้านเมือง ซึ่งถือเป็นความภาคภูมิใจในความเสียสละ กล้าหาญ ควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าว ต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เล่าพระราชประวัติของสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้
- 2) สรุปวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทยได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น
  - สมเด็จพระสุริโยทัย
  - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	
สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ	คำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด - ครูให้นักเรียนดูภาพสมเด็จพระสุริโยทัยและสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ปรากฏในภาพยนตร์หรือภาพจิตรกรรมฝาผนัง แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าทั้งสองพระองค์มีความสำคัญอย่างไร - นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม แล้วนั่งล้อมวงกัน	สมเด็จพระสุริโยทัยและสมเด็จพระนเรศวรมหาราชมีความสัมพันธ์กันอย่างไร (เป็นพระอัยยิก (ยาย) สมเด็จพระสุริโยทัยเป็นพระมารดาของพระวิสุทธิกษัตริย์ซึ่งเป็นพระมารดาของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช)
ขั้นสอน	
สื่อการเรียนรู้ : - หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2 - หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	คำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด - ครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม โดยให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้ เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม จากนั้นบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน - สมาชิกในกลุ่มหมุนเวียนกันเล่าเรื่องพระราชประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยและสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ให้สมาชิกในกลุ่มฟังจนครบรอบวง - สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปพระราชประวัติและผลงานของสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นแผนผังความคิด บันทึกลงในใบงานที่ 4.2 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (1) - ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ 4.2 หน้าชั้นเรียน	วีรกรรมใดที่ทำให้สมเด็จพระนเรศวรได้รับการยกย่องเป็นมหาราช (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

6. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปเกี่ยวกับ
 แผนผังความคิดพระราชประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระ
 สุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 4.3

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
  2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 4.3 เรื่อง สมเด็จพระ
 สุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (2)
  3. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ และตรวจใบงานที่ 4.3
 ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน
- การศึกษาประวัติและวีรกรรมของบุคคลสำคัญ
 ต่าง ๆ จะเกิดประโยชน์อะไรต่อนักเรียน
 (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ใน
 ดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.2	ใบงานที่ 4.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.3	ใบงานที่ 4.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ลาลูแบร์. 2548. จดหมายเหตุลาลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม. สันต์ ท. โกมลบุตร แปล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.
  - (2) ศิลปากร, กรม. 2547. พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 4.2 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (1)
- 5) ใบงานที่ 4.3 เรื่อง สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (2)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

บัตรภาพ

ภาพสมเด็จพระสุริโยทัยทรงขับพระคชาธารออกรับช้างทรงของพระเจ้าแปร และถูกพระเจ้าแปรฟันด้วย
พระแสงของ้าว จนสิ้นพระชนม์ร่วมกับคอช้าง (ภาพจากหนังสือโครงภาพพระราชพงศาวดารฯ)

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง รูปยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช วัดสุวรรณดาราม
เป็นภาพเขียนสีน้ำมันฝีมือของ มหาเสวกตรี พระยาอนุศาสน์จิตร

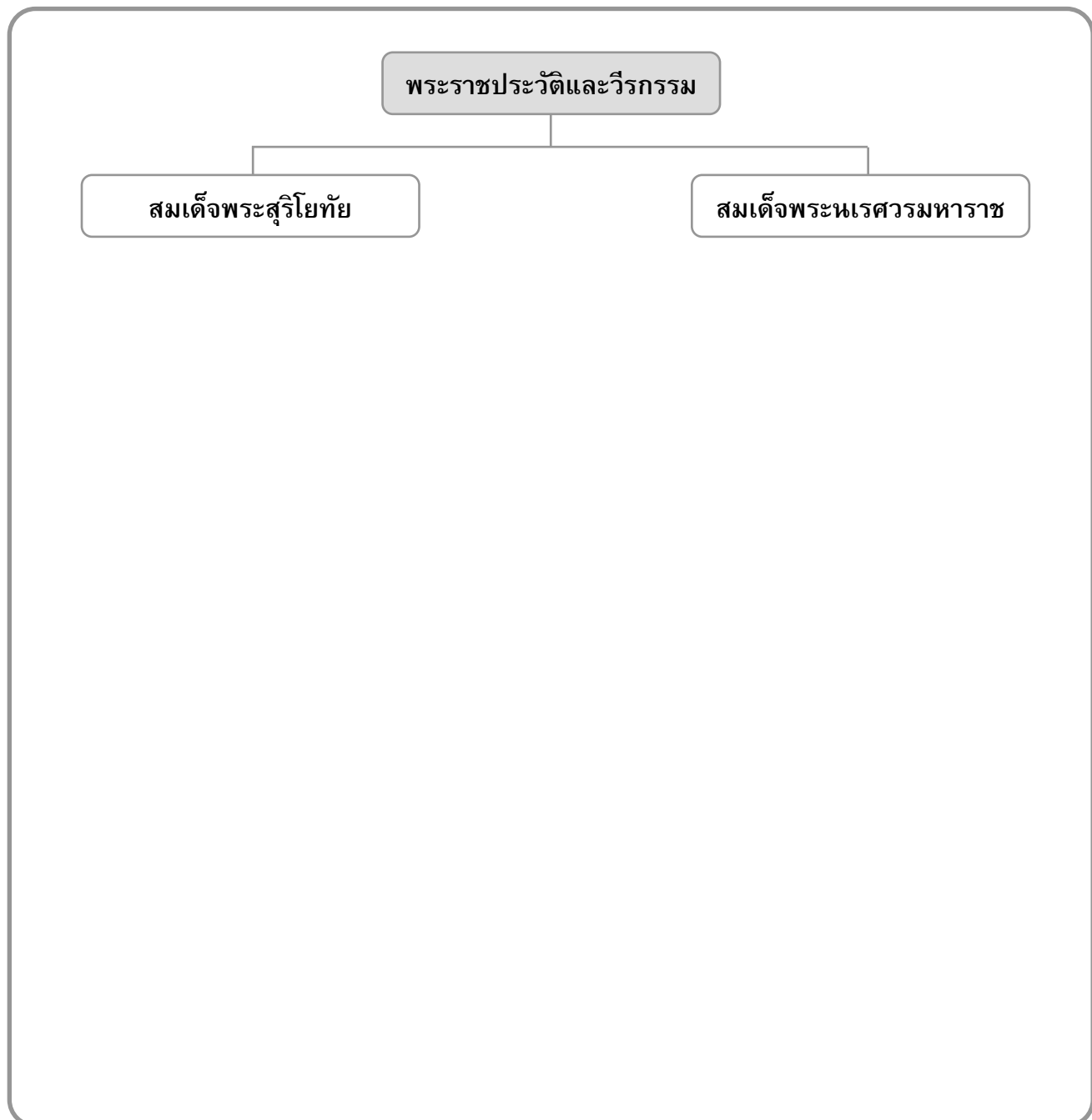
ที่มา : ณรงค์ พ่วงพิศ และวุฒิชัย มูลศิลป์. [ม.ป.ป.]. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.2. พิมพ์ครั้งที่ 11.
กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ใบงานที่

4.2

สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (1)

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

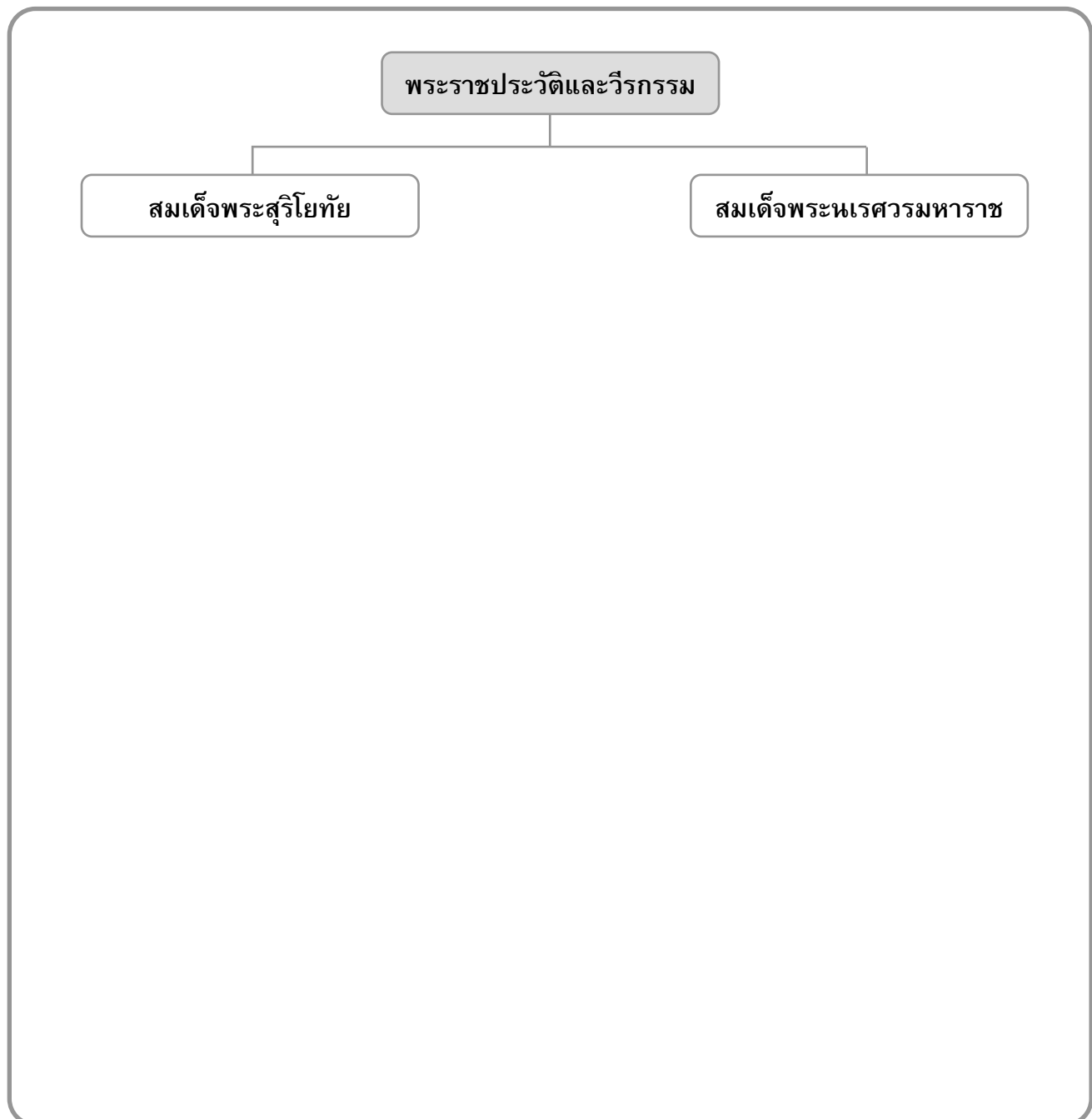
ใบงานที่

4.2

สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (1)

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่

4.3

สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (2)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สมเด็จพระสุริโยทัย เป็นแบบอย่างให้คนไทยเรื่องใด จงอธิบายและยกตัวอย่าง
.....
.....
2. สตรีในสมัยอยุธยา มักจะไม่มีบทบาทในการทำสงคราม เพราะเหตุใด
.....
.....
3. จากการที่สมเด็จพระสุริโยทัยเข้าไปขวางพระเจ้าแปรจนถูกฟันสิ้นพระชนม์ ผลของสงครามเป็นอย่างไร
.....
.....
4. นักเรียนคิดว่า หากสมเด็จพระสุริโยทัยไม่ทรงขับพระคชาธารเข้าขวางพระเจ้าแปร ผลของสงครามอาจเป็นอย่างไร
.....
.....
5. นักเรียนสามารถนำวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
.....
.....
6. คนไทยยกย่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในเรื่องใด
.....
.....
7. วีรกรรมใดของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่มีต่อชาติบ้านเมือง
.....
.....
8. นักเรียนประทับใจวีรกรรมตอนใดของสมเด็จพระนเรศวร เพราะอะไร
.....
.....
9. ในอดีตด้วยพระชนมายุเพียง 16 พรรษา สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพให้กับอยุธยา ในปัจจุบันถ้านักเรียนอายุเท่ากับพระนเรศวร นักเรียนควรทำกิจกรรมใดที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทยได้
.....
.....
10. จากคำประพันธ์ในลิลิตตะเลงพ่ายที่กำหนดให้ เป็นการบรรยายเกี่ยวกับเรื่องใด

อุรารานร้าวแยก	ยลสยบ
เอนพระองค์ลงทบ	ท้าวดิน
เหนือคอคชชนชบ	สังเวช
วายุชีวิตมส์สุดสิ้น	สุฟ้าเสวยสวรรค

.....

ใบงานที่

4.3

สมเด็จพระสุริโยทัย และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (2)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สมเด็จพระสุริโยทัย เป็นแบบอย่างให้คนไทยเรื่องใด จงอธิบายและยกตัวอย่าง
.....เสียสละความสุขส่วนพระองค์ เพื่อพระสวามีและประเทศชาติ จากการที่พระองค์ทรงขับพระคชาธารเข้ามารับ
พระแสงของ้าวของพระเจ้าแปรแทนสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ จนพระองค์เองสิ้นพระชนม์
2. สตรีในสมัยอยุธยา มักจะไม่มีบทบาทในการทำสงคราม เพราะเหตุใด
.....ถือว่าการทำสงครามเป็นหน้าที่ของผู้ชาย
3. จากการที่สมเด็จพระสุริโยทัยเข้าไปขวางพระเจ้าแปรจนถูกฟันสิ้นพระชนม์ ผลของสงครามเป็นอย่างไร
.....พม่ายกทัพกลับ
4. นักเรียนคิดว่า หากสมเด็จพระสุริโยทัยไม่ทรงขับพระคชาธารเข้าขวางพระเจ้าแปร ผลของสงครามอาจ
เป็นอย่างไร
.....สมเด็จพระมหาจักรพรรดิอาจสวรรคตและอาจสูญเสียอยุธยาให้แก่พม่า
5. นักเรียนสามารถนำวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
.....นำแบบอย่างของความรักชาติ และการยอมเสียสละแม้กระทั่งชีวิตของตนเอง มาเป็นข้อเตือนใจในการเสียสละ
ความสุขส่วนตัว เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม
6. คนไทยยกย่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในเรื่องใด
.....ความกล้าหาญ
7. วีรกรรมใดของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่มีต่อชาติบ้านเมือง
.....การประกาศอิสรภาพ และการทำสงครามยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชาแห่งกรุงหงสาวดี
8. นักเรียนประทับใจวีรกรรมตอนใดของสมเด็จพระนเรศวร เพราะอะไร
.....(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน)
9. ในอดีตด้วยพระชนมายุเพียง 16 พรรษา สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพให้กับอยุธยา
ในปัจจุบันถ้านักเรียนอายุเท่ากับพระนเรศวร นักเรียนควรทำกิจกรรมใดที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทยได้
.....(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน)
10. จากคำประพันธ์ในลิลิตตะเลงพ่ายที่กำหนดให้ เป็นการบรรยายเกี่ยวกับเรื่องใด

อุรารานร้าวแยก

ยลสยบ

เอนพระองค์ลงทบ

ท้าวดิน

เหนือคอชชอนซบ

สังเวช

วายชีวาตมส์สุดสิ้น

สุฟ้าเสวยสวรรค

.....บรรยายการสิ้นพระชนม์ของพระมหาอุปราชาในการทำสงครามยุทธหัตถีกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมีส่วนร่วม ในการปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

3

สมเด็จพระนารายณ์ มหาราช และสมเด็จพระ เพทราชา

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชาได้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองในด้านต่างๆ หลากหลายประการ ซึ่งนำมาสู่ความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า และควรแก่การยึดเป็นแบบอย่างของประชาชนชาวไทย

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าว ต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เล่าพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชาได้
- 2) สรุปวีรกรรมของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชาที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทยได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น
  - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- สมเด็จพระเพทราชา

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน					
สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ	คำถามกระตุ้นความคิด				
1. ครูให้นักเรียนดูภาพเซอร์วัลลิเอร์ เดอ โซมองต์ ราชทูตฝรั่งเศสของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ขณะกำลังเข้าเฝ้าสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพดังกล่าวอย่างอิสระ 2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2	1. นักเรียนรู้จักพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชาในด้านใดบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน) 2. ในระยะแรกเริ่มเจริญสัมพันธไมตรี อยุธยาและฝรั่งเศสจะสื่อสารกันในลักษณะใด (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)				
ขั้นสอน					
สื่อการเรียนรู้ : <table><tr><td>1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2</td><td>3. ใบความรู้</td></tr><tr><td>2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม</td><td>4. ใบงานที่ 4.4</td></tr></table>	1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2	3. ใบความรู้	2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. ใบงานที่ 4.4	คำถามกระตุ้นความคิด
1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2	3. ใบความรู้				
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. ใบงานที่ 4.4				
1. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์ และพระเพทราชาเป็นกบฏหรือรักชาติ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 2. ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม (กลุ่มเดิมจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ซึ่งสมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน จากนั้นครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม 3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด 4. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พระราชประวัติ และผลงานของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา จากหนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้ - คนที่ 1 ศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช - คนที่ 2 วิเคราะห์บทบาทของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช	• สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชามีความสัมพันธ์กันอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)				

- คนที่ 3 ศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระเพทราชา
- คนที่ 4 วิเคราะห์บทบาทของสมเด็จพระเพทราชาที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทย

จากนั้นบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษา ผลัดกันอธิบายความรู้ในหัวข้อเรื่องที่ตนรับผิดชอบให้แก่สมาชิกคนอื่นฟัง ผลัดกันอภิปราย และซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
6. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระราชประวัติสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชาให้นักเรียนฟังเพื่อให้มีความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.4 เรื่อง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง เสร็จแล้วนำเสนอครู

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : เอกสารประกอบการสอน

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระราชประวัติ และผลงานของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
3. นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบรายบุคคลโดยไม่ให้มีการช่วยเหลือ นักเรียนแต่ละคนพยายามทำคะแนนการทดสอบให้มากเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและของกลุ่ม เมื่อทำเสร็จแล้ว ครูประกาศคะแนนของนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้ทราบพัฒนาการของตนเอง
4. ครูนำคะแนนของทุกคนในแต่ละกลุ่มมารวมเป็นคะแนนกลุ่ม หากได้คะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้ปิดประกาศผลที่ป้ายนิเทศของโรงเรียน ชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด และให้กำลังใจทุกกลุ่มที่มีคะแนนรองลงไปเพื่อให้กำลังใจในการพัฒนาตนเองต่อไป

- สมเด็จพระนารายณ์มหาราชมีความเกี่ยวข้องกับเมืองลพบุรีอย่างไร
(สมเด็จพระนารายณ์มหาราชให้วิศวกรชาวฝรั่งเศส สร้างพระราชวังสราญวงศ์ลพบุรี ชื่อว่า พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ สำหรับเป็นที่ประทับพักผ่อน สวรรค์ ออกจากราชการ และต้อนรับแขกเมือง พระองค์ทรงโปรดประทับ 8-9 เดือนในแต่ละปี)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.4	ใบงานที่ 4.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - ลาอุแบร์. 2548. จดหมายเหตุลาอุแบร์ ราชอาณาจักรสยาม. สันต์ ท. โกมลบุตร แปล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.
  - ศิลาจารึก, กรม. 2547. พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ใบความรู้
- เอกสารประกอบการสอน
- บัตรภาพ
- ใบงานที่ 4.4 เรื่อง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบความรู้

เรื่อง แผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์

ตามที่ยามประเทศได้มีความขัดแย้งกับอังกฤษและฮอลันดา ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเทศมหาอำนาจในขณะนั้น โดยมีมูลเหตุมาจากการค้าขายทางเรือ ซึ่งนับว่าเป็นความเสี่ยงต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างยิ่ง ทำให้สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงตระหนักถึงภัยดังกล่าว จึงได้ปรึกษาขุนนางผู้ใหญ่เพื่อพิจารณาหาพันธมิตรที่เข้มแข็งมาถ่วงดุลอำนาจของทั้งอังกฤษและฮอลันดา ทำให้สมเด็จพระนารายณ์มหาราชจึงทรงโปรดมีสัมพันธไมตรีกับพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ฝ่ายสยามได้ส่งทูตไปฝรั่งเศสถึงสามชุดด้วยกัน โดยชุดแรกออกเดินทางเมื่อ พ.ศ. 2223 แต่เรือเกิดอับปางบริเวณเกาะมาดากัสการ์

คณะทูตไทยเสียชีวิตทั้งหมด ชุดที่สองออกเดินทางเมื่อ พ.ศ. 2226 เดินทางถึงฝรั่งเศสแต่ไม่ได้เข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เนื่องจากไม่ใช่คณะทูตเจริญสัมพันธไมตรีโดยตรง รัฐบาลฝรั่งเศสจึงให้การตอบรับและทราบว่ายามเคยส่งคณะทูตมาเจริญสัมพันธไมตรีอย่างเป็นทางการแล้วแต่ประสบอุบัติเหตุ เมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงทราบจึงทรงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะทูตมาเจริญสัมพันธไมตรีกับสยามอย่างเป็นทางการให้ถูกต้องตามประเพณี จึงทรงโปรดเกล้าแต่งตั้งเซอวาเลียร์ เดอ โชมองต์ เป็นราชทูต พร้อมกับบาทหลวงคณะเยซูอิต

คณะทูตฝรั่งเศสมาถึงสยามเมื่อ พ.ศ. 2228 สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงโปรดเกล้าให้มีการต้อนรับโดยเซอวาเลียร์ เดอ โชมองต์ ราชทูตได้อัญเชิญพระราชสาสน์ของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 มาถวายแก่สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ณ พระราชวังกรุงศรีอยุธยา ทั้งนี้ตามบันทึกของบาทหลวงดาคาร์ด ระบุว่า

“พระเจ้าแผ่นดินสยามประทับ ณ สหบัญชรที่สูงมาก การจะยื่นพระราชสาสน์ถวายให้ถึงพระองค์ท่านนั้น จำเป็นต้องจับคันทวนที่ปลายด้ามและชูแขนขึ้นสูงมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเห็นว่าการถวายพระราชสาสน์ในระยะห่างมากนั้นเป็นการไม่สมเกียรติ โดยควรที่จะถวายให้ใกล้พระองค์มากที่สุด ราชทูตจึงจับคันทวนที่ตอนบน และยื่นขึ้นไปเพียงครึ่งแขนแค่นั้น พระเจ้าแผ่นดินสยามทรงทราบความประสงค์เหตุใดราชทูตจึงกระทำเช่นนั้น จึงทรงลุกขึ้นยืนพร้อมกับแย้มพระสรวล และทรงก้มพระองค์ออกมานอกสหบัญชรเพื่อรับพระราชสาสน์ตรงกึ่งกลางทาง แล้วทรงนำพระราชสาสน์นั้นจบบนโต๊ะเสวยเกล้าอันเป็นการถวายพระเกียรติให้เป็นพิเศษ”

(สรุปความจาก พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา)

เรื่อง พระเพทราชา เป็นกบฏ หรือ รักชาติ

เหตุการณ์ปลายแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์ : โดยปกติสมเด็จพระนารายณ์ประทับอยู่ที่พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ และพระที่นั่งอัมรินทร์มหาปราสาทในพระราชวังเมืองลพบุรี ต่อเมื่อฤดูฝนจึงเสด็จลงมาประทับที่พระนคร ในนั้นปลายพระชนม์ชีพขณะประทับที่ลพบุรีทรงประชวรหนัก ออกญาวิชาเยนทร์ไหวตัวเกรงอันตราย ได้เรียกกำลังทหารฝรั่งจากเมืองธนบุรีขึ้นไปป้องกันตัวแต่พวกทหารฝรั่งก็ไม่กล้าขึ้นไป เพราะเกรงได้รับอันตรายจากทหารไทยกลางทาง คนสำคัญในขุนนางไทยที่อยู่เมืองลพบุรี คือ พระเพทราชา เจ้ากรมช้างซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รักษาการณ์พระราชวังในขณะนั้น พระเพทราชาเองไม่ใช่คนมักใหญ่ใฝ่สูงมาก่อน แต่เหตุการณ์บ้านเมืองบังคับคือข้าราชการที่รักชาติเกิดความรู้สึกว่า ถ้าไม่รีบฉวยทำอะไร ในตอนนี้โอกาสจะตกไปแก่พวกพระปีย์ เมืองไทยก็จะเสียแก่ฝรั่งเศส พระพุทธศาสนาก็จะได้รับอันตราย จึงกำหนดประชุมลับขึ้นในพระราชวัง

ในการนี้เมื่อเหตุการณ์ถามตอบในที่ประชุมสำคัญตอนหนึ่งระหว่างหลวงสรศักดิ์กับพระเพทราชา หลวงสรศักดิ์ถามว่า “ถ้าคิดการสำเร็จ บิดาจะยกแผ่นดินให้แก่ผู้ใด” พระเพทราชาตอบว่าจะยกถวายเจ้าฟ้าอภัยทศ หลวงสรศักดิ์หันไปแสดงไม่พอใจ กล่าวว่า “จะยกให้ผู้อื่นข้าพเจ้าหายอมไม่ เพราะเราทำงานด้วยเอาชีวิตเข้าแลก ผู้สมควรปกครองแผ่นดินก็คือบิดาท่านเท่านั้น” แล้วหลวงสรศักดิ์ก็ประกาศในที่ประชุมให้ที่ประชุมถวายบังคมพระเพทราชา พระเพทราชาจึงเป็นกษัตริย์แบบตกกระไดพลอยโจน ดังความปรากฏในพระราชพงศาวดาร กรุงศรีอยุธยา ฉบับสมเด็จพระพนรัตน์ ระบุเหตุการณ์สำคัญซึ่งเกิดขึ้นก่อนสมเด็จพระนารายณ์จะสวรรคตเพียงแค่ว่าสามวันเอาไว้ว่า “...ครั้นค่ำประมาณยามเศษ หลวงสรศักดิ์ขึ้นไปหาพระเพทราชา ณ จวน ยกมือไหว้แล้วจึงถามว่า บัดนี้เจ้าคุณได้มหาราชการอย่างไร จึงพระเพทราชาก็บอกโดยกิจอันว่าราชการมานั้นให้แจ้งสิ้นทุกประการ หลวงสรศักดิ์จึงถามว่า เจ้าคุณว่าราชการบัดนี้จะเอาราชสมบัติเองหรือ หรือจะให้แก่ผู้ใด พระเพทราชาจึงบอกว่า ถ้าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสวรรคตแล้ว บิดาก็ถวายราชสมบัติแก่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอซึ่งเสด็จอยู่ ณ พระราชวังหลัง หลวงสรศักดิ์ได้ฟังดังนั้นจึงว่า ถ้าเจ้าคุณจะยอมแก่ผู้อื่นไซ้ ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าด้วย....”

สรุปความก็คือพระเพทราชาตั้งใจจะโอนถ่ายราชสมบัติไปให้ผู้อื่นในราชวงศ์ แต่หลวงสรศักดิ์ซึ่งต่อมาก็คือพระเจ้าเสือไม่เห็นด้วย เข้าใจว่าสมเด็จพระเจ้าลูกเธอซึ่งประทับอยู่ที่วังหลังนั้นน่าจะเป็นเจ้าฟ้าอภัยทศหรือเจ้าฟ้าน้อย ซึ่งเป็นพระอนุชาของสมเด็จพระนารายณ์

(สรุปความจาก ชิงบัลลังก์พระนารายณ์ แปลโดย ปรีดี พิศณุมิวดี สำนักพิมพ์มติชน, 2552)

เอกสารประกอบการสอน

แบบทดสอบ เรื่อง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นพระมหากษัตริย์อยุธยาในราชวงศ์ใด
ก. ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ข. ราชวงศ์สุโขทัย
ค. ราชวงศ์ปราสาททอง ง. ราชวงศ์บ้านพลูหลวง
2. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชมีบทบาทสำคัญในการดำรงเอกราชของชาติไทยอย่างไร
ก. การสงบศึกกับพม่า
ข. การพัฒนาการค้ากับจีน
ค. การสนับสนุนงานวรรณกรรม
ง. ความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก
3. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชส่งทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับกษัตริย์ฝรั่งเศสพระองค์ใด
ก. พระเจ้าหลุยส์ที่ 14
ข. พระเจ้าหลุยส์ที่ 16
ค. พระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2
ง. พระเจ้าหลุยส์ที่ 15
4. สมเด็จพระเพทราชา เป็นพระมหากษัตริย์อยุธยาในราชวงศ์ใด
ก. ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ข. ราชวงศ์สุโขทัย
ค. ราชวงศ์ปราสาททอง ง. ราชวงศ์บ้านพลูหลวง
5. ข้อใดกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมเด็จพระนารายณ์มหาราชกับสมเด็จพระเพทราชาไม่ถูกต้อง
ก. สมเด็จพระเพทราชาเป็นพระญาติในราชวงศ์เดียวกัน
ข. สมเด็จพระเพทราชาเป็นขุนนางชั้นผู้ใหญ่ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ค. สมเด็จพระเพทราชาสนับสนุนให้พระเจ้าฟ้างุ้มยาตรขึ้นครองราชย์
ง. สมเด็จพระเพทราชาเป็นขุนนางคนหนึ่งที่พอใจฝรั่งเศสให้แทรกแซงการเมืองสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
6. สมเด็จพระนารายณ์ทรงดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างไรไทยจึงรอดพ้นจากการคุกคามของชาติตะวันตก
ก. นโยบายถ่วงดุลอำนาจ
ข. เป็นไมตรีกับทุกชาติเท่าเทียมกัน
ค. ยินยอมทำตามที่ชาติตะวันตกต้องการ
ง. คบหากับพม่าต่อต้านชาติตะวันตกร่วมกัน
7. สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้รับการยกย่องในเรื่องใด
ก. ยุคทองของวรรณกรรม
ข. ศูนย์กลางทางวัฒนธรรม
ค. ศูนย์กลางการค้ากับชาติตะวันตก
ง. ยุคทองของสถาปัตยกรรมตะวันตก
8. บทบาทสำคัญที่สุดของสมเด็จพระเพทราชาที่มีต่อชาติไทยคืออะไร
ก. ครองราชย์ต่อจากสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ข. เป็นไมตรีกับชาติตะวันตกที่เป็นมหาอำนาจ
ค. ขจัดอิทธิพลของฝรั่งเศสในอยุธยา
ง. สร้างพระราชวังตามแบบตะวันตก
9. สิ่งที่แสดงว่าฝรั่งเศสคุกคามไทยในสมัยอยุธยาคืออะไร
ก. ฝรั่งเศสส่งกองทัพล้อมพระราชวัง
ข. ฝรั่งเศสส่งทูตมาขอดินแดนบางส่วนของไทย
ค. ฝรั่งเศสส่งกองทหารมาประจำที่เมืองบางกอกและเมืองมะริด
ง. ฝรั่งเศสส่งกำลังไปคุกคามชาติตะวันตกอื่นที่เข้ามาค้าขายกับไทย
10. ใครคือขุนนางไทยเชื้อสายกรีกที่วางแผนคบคิดกับฝรั่งเศสเข้ายึดครองอยุธยา
ก. ดาซาร์ด
ข. ลาลูแบร์
ค. คอนสแตนติน ฟอลคอน
ง. เชอวาเลีย เดอ โชมองต์

เฉลย

1. ค 2. ง 3. ก 4. ง 5. ก 6. ก 7. ก 8. ค 9. ค 10. ค

บัตรภาพ

ภาพเชอวาลิเอร์ เดอ โชมองต์ เข้าเฝ้าสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ใบงานที่

4.4

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นกษัตริย์อยุธยาราชวงศ์ใด
.....
.....
2. บทบาทที่สำคัญใดของสมเด็จพระนารายณ์ ทำให้ได้รับการยกย่องเป็นมหาราช
.....
.....
3. จงอธิบายถึงผลดีและผลเสียของการเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศสตามนโยบายถ่วงดุลอำนาจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
.....
.....
.....
4. กษัตริย์ฝรั่งเศสพระองค์ใดที่มีสัมพันธไมตรีอันดีกับไทยในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
.....
.....
5. ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ถือได้ว่าเป็นยุคทองของวรรณกรรม เนื่องจากทรงโปรดเกล้าให้พระโหราธิบดีแต่งหนังสือจินตามณีเป็นแบบเรียนเล่มแรก ซึ่งมีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างไร
จงอธิบาย
.....
.....
.....
6. เพราะเหตุใด ราชวงศ์ใหม่ซึ่งสมเด็จพระเพทราชาทรงเป็นปฐมกษัตริย์ จึงมีชื่อว่า “ราชวงศ์บ้านพลูหลวง”
.....
.....

7. บทบาทสำคัญของสมเด็จพระเพทราชาที่มีต่อชาติไทยคืออะไร

.....

.....

8. ถ้าไม่มีสมเด็จพระเพทราชา อยู่ชญาในช่วงนั้นจะเป็นอย่างไร

.....

.....

9. ในสมัยสมเด็จพระเพทราชา อยู่ชญาไม่ได้มีอำนาจที่มั่นคงมากพอที่จะควบคุมหัวเมืองอย่างมีประสิทธิภาพได้ จึงมีความพยายามทำหายอำนาจ ทำให้เกิดกบฏบ่อยครั้ง อันได้แก่กบฏไคบัง

.....

.....

10. บทบาทของออกญาวิไชยเณทรในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและสมเด็จพระเพทราชาเกิดผลต่ออยู่ชญาอย่างไร

.....

.....

ใบงานที่

4.4

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นกษัตริย์อยุธยาราชวงศ์ใด

ราชวงศ์ปราสาททอง

2. บทบาทที่สำคัญใดของสมเด็จพระนารายณ์ ทำให้ได้รับการยกย่องเป็นมหาราช

การค้ากับชาติตะวันตก และงานวรรณกรรม

3. จงอธิบายถึงผลดีและผลเสียของการเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศสตามนโยบายถ่วงดุลอำนาจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ผลดี คือ 1) ชาติตะวันตกชาติอื่นไม่กล้าเข้ามารุกรานกรุงศรีอยุธยา

2) ได้รับศิลปวิทยาการจากชาวฝรั่งเศส เช่น พระตำหนักนารายณ์ราชนิเวศน์ เป็นต้น

ผลเสีย คือ ชาวฝรั่งเศสเข้ามามีอิทธิพลต่อการเมืองการปกครองของกรุงศรีอยุธยา

4. กษัตริย์ฝรั่งเศสพระองค์ใดที่มีสัมพันธไมตรีอันดีกับไทยในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

พระเจ้าหลุยส์ที่ 14

5. ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ถือได้ว่าเป็นยุคทองของวรรณกรรม เนื่องจากทรงโปรดเกล้าให้พระโหราธิบดีแต่งหนังสือจินตามณีเป็นแบบเรียนเล่มแรก ซึ่งมีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างไร จงอธิบาย

จินตามณีเป็นแบบเรียนที่รวบรวมอักขรวิธีของไทยเล่มแรก และอธิบายถึงการแต่งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

ส่งผลให้ดำรงศิลปะแห่งเอกลักษณ์ไทยไว้ได้ รวมทั้งเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวชาวอยุธยาให้ไม่ไปเข้ารีตตามแบบชาวตะวันตก

6. เพราะเหตุใด ราชวงศ์ใหม่ซึ่งสมเด็จพระเพทราชาทรงเป็นปฐมกษัตริย์ จึงมีชื่อว่า “ราชวงศ์บ้านพลูหลวง”

เพราะนิวาสถานเดิมของพระเพทราชาก่อนจะดำรงตำแหน่งเป็นขุนนางผู้ใหญ่ในกรุงศรีอยุธยา อยู่ที่บ้าน

พลูตาหลวง แขวงเมืองสุพรรณบุรี

7. บทบาทสำคัญของสมเด็จพระเพทราชาที่มีต่อชาติไทยคืออะไร

ขจัดอิทธิพลของฝรั่งเศส

8. ถ้าไม่มีสมเด็จพระเพทราชา อยู่ชญาในช่วงนั้นจะเป็นอย่างไร

เกิดความวุ่นวายจากการแทรกแซงของฝรั่งเศส

9. ในสมัยสมเด็จพระเพทราชา อยู่ชญาไม่ได้มีอำนาจที่มั่นคงมากพอที่จะควบคุมหัวเมืองอย่างมีประสิทธิภาพได้ จึงมีความพยายามท้าทายอำนาจ ทำให้เกิดกบฏบ่อยครั้ง อันได้แก่กบฏไคบ่าง

กบฏธรรมเสถียร กบฏพระยายมราช กบฏพระยานครศรีธรรมราช และกบฏบุญกว้าง

10. บทบาทของออกญาวิไชยเณทร์ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเพทราชาเกิดผลต่ออยู่ชญาอย่างไร

วางแผนร่วมกันกับฝรั่งเศสเข้ามาแทรกแซงอยู่ชญาทั้งทางด้านการทหาร การเมือง และวัฒนธรรม โดยส่งกองทหาร

ฝรั่งเศสมาประจำที่เมืองบางกอกและเมืองมะริด

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา .....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

4

ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลีต

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมืองในด้านต่างๆ ด้วยความเสียสละ
กล้าหาญ ทำให้คนไทยเกิดความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า และยึดเป็นแบบอย่างนำไปประพฤติปฏิบัติตาม

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าว
ต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เล่าประวัติของออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลีตได้
- 2) สรุปวีรกรรมของออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลีตที่มีส่วนในการพัฒนา
ชาติไทยได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์
- เยเรเมียส ฟาน ฟลีต

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6

กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ช่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การมีสัมพันธไมตรีกับชาติตะวันตกส่งผลดีต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาอย่างไร
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ออศญาโกษาธิบติ (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์อยุธยาอย่างไร
(การทูตและการต่างประเทศ)

ขั้นที่ 2 รวบรวมหลักฐาน

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2	3. ใบความรู้
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. ใบงานที่ 4.5

1. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนอ่านแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าข้อมูลที่น่าสนใจมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์อยุธยาอย่างไร ในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) ออศญาโกษา (ปาน) คือใคร
  - 2) นักเรียนรู้จักชาวต่างชาติที่เข้ามาสมัยอยุธยาคนใดบ้าง
2. ครูแจกใบงานที่ 4.5 เรื่อง ออศญาโกษาธิบติ (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต กลุ่มละ 1 ชุด ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาประเด็นปัญหาที่กำหนดในใบงาน
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กัน เพื่อศึกษาหลักฐานตามที่จัดเตรียมไว้ ดังนี้
  - กลุ่มที่ 1 ศึกษาจดหมายเหตุวันวลิต (ฉบับสมบูรณ์)
  - กลุ่มที่ 2 ศึกษาจดหมายเหตุลาลูแบร์ (ฉบับสมบูรณ์)
  - กลุ่มที่ 3 ศึกษาการเมืองไทยสมัยพระนารายณ์ ของ นิธิ เอียวศรีวงศ์
  - กลุ่มที่ 4 ศึกษาจดหมายเหตุของบาทหลวงฝรั่งเศสที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์
  - กลุ่มที่ 5 ศึกษาไทยกับชาติตะวันตกสมัยอยุธยา ของ อนงคณา มานิตพิสิฐกุล
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกโดยชาวต่างชาติ มีความจำเป็นต่อการศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาอย่างไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 4.5

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาข้อมูลแล้วนำมาตอบคำถามตามประเด็นและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
2. นักเรียนนำหลักฐานที่รวบรวมมาตรวจสอบกับประเด็นปัญหาในใบงานที่ 4.5 ช่วยกันค้นหาเหตุผลและความจริง เพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของหลักฐาน
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

คำถามกระตุ้นความคิด

1. วิธีการใดที่อยุธยาใช้ติดต่อกับชาติตะวันตก (การเดินทางพร้อมกับเรือสินค้าทางทะเล)
2. อยุธยาในสายตาของชาติตะวันตกเป็นอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 ตีความและสังเคราะห์

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตีความข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและผลงานของออกราชราชธิปไตย (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต โดยใช้หลักฐานที่วิเคราะห์ไว้ในขั้นประเมินคุณค่าของหลักฐาน มาพิจารณาและแสดงความคิดเห็นประกอบ จากนั้นช่วยกันสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อเท็จจริงให้เป็นข้อมูลของกลุ่ม
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนคิดว่า ภูมิปัญญาของชาวจังหวัดอยุธยาแตกต่างจากชาวธนบุรีหรือไม่ อย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 นำเสนอข้อมูล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 4.5

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันนำเสนอคำตอบของกลุ่มที่ได้จากการศึกษาและบันทึกลงในใบงานที่ 4.5 หน้าชั้นเรียน โดยนักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบและตรวจใบงานที่ 4.5 หากนักเรียนคนใดมีข้อสงสัย ครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมจนนักเรียนทุกคนเข้าใจชัดเจน
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประวัติและผลงานของออกราชราชธิปไตย (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต ที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทย โดยครูเป็นผู้เติมเต็มให้สมบูรณ์

คำถามกระตุ้นความคิด

- ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต มีบทบาทสำคัญต่อประวัติศาสตร์อยุธยาอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.5	ใบงานที่ 4.5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ฟาน ฟลิต (วัน วลีต). 2513. จดหมายเหตุวันวลิต (ฉบับสมบูรณ์) ประชุมพงศาวดารภาคที่ 79 เล่ม 49. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา.
  - (2) ลาลูนแบร์. 2548. จดหมายเหตุลาลูนแบร์ ราชอาณาจักรสยาม. สันต์ ท.โกมลบุตร แปล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.
  - (3) นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2523. การเมืองไทยสมัยพระนารายณ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
  - (4) จดหมายเหตุของบาทหลวงฝรั่งเศสที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์. 2511. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา.
  - (5) อนงคณา มานิตพิสิฐกุล. 2545. ไทยกับชาติตะวันตกสมัยอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- 3) ใบงานที่ 4.5 เรื่อง ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูนแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต

8.2 แหล่งการเรียนรู้

ใบงานที่ 4.5 ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรมียัส ฟาน ฟลิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ทูตในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จะเดินทางไปทวีปยุโรปด้วยวิธีใด
.....
.....
2. ออกญาโกษาปานมีคุณสมบัติของการเป็นทูตที่ดีอย่างไร
.....
.....
3. สถานที่ใดที่ออกญาโกษาธิบดี (ปาน) เข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส
.....
.....
4. เพราะเหตุใด ฝรั่งเศสจึงประทับใจกิริยามารยาทของโกษาปาน
.....
.....
5. ประโยชน์ที่ไทยได้จากการมีสัมพันธ์ไมตรีกับฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช คืออะไร
.....
.....
6. ลาลูแบร์ เดินทางเข้ามาอยุธยาด้วยจุดประสงค์ใด
.....
.....
7. อยุธยาลงนามในสัญญาการค้ากับฝรั่งเศสที่ใด
.....
.....
8. ทำไมสัญญาทางการค้าระหว่างฝรั่งเศสกับอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2230 จึงไม่มีผลอันใดเกิดขึ้น
.....
.....

9. กิจกรรมใดที่ลาลูแบร์ปฏิบัติเป็นกิจวัตร ในขณะที่พำนักอยู่ในอยุธยาเป็นเวลา 6 เดือน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาศาสตร์ไทยในยุคปัจจุบัน
.....
.....
10. จดหมายเหตูลาลูแบร์มีความสำคัญอย่างไรต่อการศึกษาศาสตร์อยุธยา
.....
.....
11. จุดประสงค์ในการเข้ามาอยุธยาของฟาน ฟลีต คืออะไร
.....
.....
12. ทำไมฟาน ฟลีต ต้องลงนามเชื่อฟังพระคลังสินค้าของอยุธยาอย่างเคร่งครัด
.....
.....
13. กิจกรรมใดที่ฟาน ฟลีต มักปฏิบัติอยู่เสมอในขณะที่อาศัยอยู่ในอยุธยานานถึง 9 ปี
.....
.....
14. งานเขียนเกี่ยวกับอยุธยาของฟาน ฟลีต รู้จักกันในหนังสือชื่ออะไร
.....
.....
15. งานเขียนของฟาน ฟลีต มีประโยชน์ในการศึกษาศาสตร์อยุธยาอย่างไร
.....
.....

ใบงานที่ 4.5 ออกลูกาโกษาธิบตี (ปาน) ลาลูแบร์ และเยเรเมียส ฟาน ฟลิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ทูตในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จะเดินทางไปทวีปยุโรปด้วยวิธีใด
ไปกับเรือรบฝรั่งเศส
2. ออกลูกาโกษาปานมีคุณสมบัติของการเป็นทูตที่ดีอย่างไร
ฉลาดในการเรียนรู้ธรรมเนียมยุโรป สามารถพูดภาษาฝรั่งเศสได้
3. สถานที่ใดที่ออกลูกาโกษาธิบตี (ปาน) เข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส
พระราชวังแวร์ซาย
4. เพราะเหตุใด ฝรั่งเศสจึงประทับใจกิริยามารยาทของโกษาปาน
เข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ได้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมการเข้าเฝ้ากษัตริย์ของชาวฝรั่งเศส
5. ประโยชน์ที่ไทยได้จากการมีสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศสในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช คืออะไร
ป้องกันการคุกคามของฮอลันดาได้
6. ลาลูแบร์ เดินทางเข้ามาอยุธยาด้วยจุดประสงค์ใด
ศาสนาและการค้า
7. อยุธยาลงนามในสัญญาการค้ากับฝรั่งเศสที่ใด
เมืองลพบุรี
8. ทำไมสัญญาทางการค้าระหว่างฝรั่งเศสกับอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2230 จึงไม่มีผลอันใดเกิดขึ้น
เกิดจลาจลในอยุธยา ชาวฝรั่งเศสถูกปราบปราม

9. กิจกรรมใดที่ลาอูแบร์ปฏิบัติเป็นกิจวัตร ในขณะที่ฟานักอยู่ในอยุธยาเป็นเวลา 6 เดือน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาศาสตร์ไทยในยุคปัจจุบัน
บันทึกข้อสังเกตต่างๆ เกี่ยวกับอยุธยา แล้วรายงานให้ราชสำนักฝรั่งเศสทราบ
10. จดหมายเหตุผลลาอูแบร์มีความสำคัญอย่างไรต่อการศึกษาศาสตร์อยุธยา
เป็นหลักฐานทั้งภาพเขียนและข้อมูลทั่วไปของอยุธยาในสายตาของชาวตะวันตกที่เข้ามาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
11. จุดประสงค์ในการเข้ามาอยุธยาของฟาน ฟลีต คืออะไร
ทำการค้าในฐานะหัวหน้าคลังสินค้าของฮอลันดา
12. ทำไมฟาน ฟลีต ต้องลงนามเชื่อฟังพระคลังสินค้าของอยุธยาอย่างเคร่งครัด
พ่อค้าฮอลันดามีเรื่องบาดหมางกับชาวอยุธยา
13. กิจกรรมใดที่ฟาน ฟลีต มักปฏิบัติอยู่เสมอในขณะที่อาศัยอยู่ในอยุธยานานถึง 9 ปี
เขียนหนังสือเกี่ยวกับอยุธยาอย่างละเอียด
14. งานเขียนเกี่ยวกับอยุธยาของฟาน ฟลีต รู้จักกันในหนังสือชื่ออะไร
พงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับวัน วลีต
15. งานเขียนของฟาน ฟลีต มีประโยชน์ในการศึกษาศาสตร์อยุธยาอย่างไร
ใช้ตรวจสอบกับหลักฐานอื่นๆ

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

5

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระ
ยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง)
และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา)

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) ล้วนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกอบกู้เอกราช และการสถาปนากรุงธนบุรี ซึ่งนำมาสู่ความภาคภูมิใจ และควรแก่การยึดเป็นแบบอย่างของประชาชนชาวไทย

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม.2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เล่าพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และความเป็นมาของเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) ได้
- 2) สรุปวีรกรรมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) ที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทยได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น
  - สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
  - สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง)
  - เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการสำรวจค้นหา

3) ทักษะการสังเคราะห์

2) ทักษะการวิเคราะห์

4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย

2. ใฝ่เรียนรู้

3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าทั้งสามรูปคือใคร น่าจะมีวีรกรรมในด้านใด

- ชาติที่เข้มแข็ง ควรมีผู้นำลักษณะอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
3. ใบงานที่ 4.6
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) จากหนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในหัวข้อต่อไปนี้
  - 1) พระราชประวัติ
  - 2) บทบาทที่มีส่วนในการพัฒนาชาติไทย
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาที่ศึกษา ผลัดกันอภิปรายและซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

- นักเรียนเข้าใจว่าอย่างไรเกี่ยวกับคำกล่าวที่ว่า “กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี” (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติของทั้งสามพระองค์ให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.6 เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้วนำเสนอ

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 4.6

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 4.6 หน้าชั้นเรียนโดยครูและเพื่อนนักเรียนเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ถ้าบ้านเมืองเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ไม่มีผู้กล้าหาญทั้งสามท่าน สถานการณ์บ้านเมืองจะเป็นอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 4.6

ครูตรวจใบงานที่ 4.6 จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) ในรูปแบบผังความคิดบนกระดาน ครูตรวจสอบความถูกต้องและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ชาติไทย โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
  - การสรุปประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี
  - การวิเคราะห์คุณธรรมและแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี
  - การวิเคราะห์อิทธิพลหรือผลงานของบุคคลสำคัญที่มีต่อการพัฒนาชาติไทย

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.6	ใบงานที่ 4.6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ชาติไทย	แบบประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์ชาติไทย	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ดนัย ไชยโยธา. 2550. ประวัติศาสตร์ไทย : ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
  - (2) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553. ธนบุรี ศรีรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : อรุณสภา.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 4.6 เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ ในการสร้างสรรค์ชาติไทย

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การสรุปประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี				
2	การวิเคราะห์คุณธรรมและแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี				
3	การวิเคราะห์อิทธิพลหรือผลงานของบุคคลสำคัญที่มีต่อการพัฒนาชาติไทย				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11 - 12	ดีมาก
9 - 10	ดี
6 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

บัตรภาพ

ภาพพระบรมราชาอนุสาวรีย์ พระเจ้าตากสินมหาราช

ภาพพระบรมราชาอนุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1)

ภาพพระบรมราชาอนุสาวรีย์ สมเด็จพระบรมราชาเจ้า
มหาสุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล

ที่มา : ภาพที่ 1 ณรงค์ พ่วงพิศ และวุฒิชัย มูลศิลป์. 2553. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม.2.

1 2
3

พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ภาพที่ 2 <http://www.era.su.ac.th/ArtDB/tha/detailpicture.asp?id=P001688>

ภาพที่ 3 <http://th.wikipedia.org/wiki/สมเด็จพระบรมราชาเจ้ามหาสุรสิงหนาท>

ใบงานที่ 4.6 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 พระเจ้าตากสินถูกเรียกตัวเข้ามาป้องกันกรุงศรีอยุธยา ในขณะนั้น พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งใด
.....
.....
2. หลังจากสถาปนากรุงธนบุรีแล้ว สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงดำเนินการอย่างไรบ้าง เพื่อแก้ไขปัญหาปากท้องของประชาชน
.....
.....
3. บทบาทของสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ที่มีต่อการพัฒนาชาติไทย คืออะไร
.....
.....
4. สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) มีความเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชอย่างไร
.....
.....
5. หลังจากเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ได้ยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์ (พ.ศ. 2321) แล้วได้อัญเชิญสิ่งมงคลใดกลับมายังกรุงธนบุรี
.....
.....
6. เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) มีความเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) อย่างไร
.....
.....

7. เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) มีความเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชหลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 อย่างไร

---

8. ผลงานใดที่ทำให้พระยาอมราชได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาสุรสีห์

---

9. เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) เป็นแบบอย่างด้านใดให้กับอนุชนรุ่นหลัง

---

10. การศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) พบว่าทั้งสามพระองค์มีส่วนในการพัฒนาชาติไทยเหมือนกันในเรื่องใด

ใบงานที่ 4.6 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 พระเจ้าตากสินถูกเรียกตัวเข้ามาป้องกันกรุงศรีอยุธยา ในขณะนั้น พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งใด

พระยาวชิรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชร

2. หลังจากสถาปนากรุงธนบุรีแล้ว สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงดำเนินการอย่างไรบ้าง เพื่อแก้ไขปัญหาปากท้องของประชาชน

ใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ซื้อข้าวจากสำเภาจีนแจกประชาชน ให้ข้าราชการปลูกข้าวปีละ 2 ครั้ง เรียกว่า นาปี และนาปรัง

3. บทบาทของสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ที่มีต่อการพัฒนาชาติไทย คืออะไร

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ และการทำสงครามกับพม่าเพื่อความมั่นคงของชาติบ้านเมือง

4. สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) มีความเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชอย่างไร

เข้ารับราชการในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ออกบวชพร้อมกัน และเป็นขุนนางคนสำคัญในสมัยกรุงธนบุรี

5. หลังจากเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) ได้ยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์ (พ.ศ. 2321) แล้ว ได้อัญเชิญสิ่งมงคลใดกลับมายังกรุงธนบุรี

พระแก้วมรกต และพระบาง

6. เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) มีความเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) อย่างไร

เป็นน้องของสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และรับราชการในสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

7. เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) มีความเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชหลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 อย่างไร

ติดตามพระยาตาก (สิน) ไปที่จันทบุรีเพื่อรบกับพม่า

8. ผลงานใดที่ทำให้พระยาอมราชได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาสุรสีห์

ตีได้หัวเมืองเหนือไว้ในอำนาจทั้งหมด

9. เจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) เป็นแบบอย่างด้านใดให้กับอนุชนรุ่นหลัง

การรักษาชาติบ้านเมืองให้รอดพ้นจากการรุกราน

10. การศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) พบว่าทั้งสามพระองค์มีส่วนในการพัฒนาชาติไทยเหมือนกันในเรื่องใด

การทำสงครามกับพม่า ทำให้หัวเมืองต่าง ๆ เกรงขามและไม่กล้ารุกรานไทย

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม   การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

การทำงานกลุ่ม

[illegible]

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	1	คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แบบบันทึกหลังหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
ต่อไปนี้ ส 4.3 (ม.2/3)

- ด้านความรู้

.....
.....
(จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....)

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

สรุปผลการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ประจำหน่วยการเรียนรู้

- ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพดี จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....
.....

ลงชื่อ .....
(.....)

ตำแหน่ง .....

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ด้านคุณภาพผู้เรียน)	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ	
1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น 1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	
2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร 2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดต่อผู้มีพระคุณ 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	
3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล	
4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง 4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง 4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ 4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	
6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ 6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	

1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด**ส 4.2 ม.2/1** อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย**2 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด**

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่หลากหลายของทวีปเอเชีย มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย

3 สาระการเรียนรู้**3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง**

- 1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป
- 2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน**4.1 ความสามารถในการสื่อสาร****4.2 ความสามารถในการคิด**

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา**5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แผ่นพับ “Asia Focus”

การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการของทวีปเอเชีย

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 5.1 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออก
- 2) ตรวจสอบงานที่ 5.2 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียใต้
- 3) ตรวจสอบงานที่ 5.3 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 4) ตรวจสอบงานที่ 5.4 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียกลาง
- 5) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 6) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 7) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 8) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 9) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการของทวีปเอเชีย

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบแผ่นพับ “Asia Focus”

กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพกำแพงเมืองจีน แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนด พร้อมใช้แผนที่โลก หรือแผนที่ทวีปเอเชีย หรือแผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกประกอบ

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเอเชียตะวันออกด้านต่างๆ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมตามประเด็นที่จับสลากได้

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

1. ตัวแทนของแต่ละกลุ่มสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่กลุ่มตนศึกษาหน้าชั้นเรียน
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างอิทธิพลของอารยธรรมจีนที่มีต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออก จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ
2. ครูแนะนำให้นักเรียนไปทบทวนบทเรียน และศึกษาเปรียบเทียบความรู้เรื่อง การพัฒนาประเทศญี่ปุ่นสมัยเมจิกับการปฏิรูปบ้านเมืองในสมัยรัชกาลที่ 5 ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร (เตรียมข้อมูลเพื่อทำแผ่นพับ Asia Focus ทำนอกเวลาเรียนเมื่อจบหน่วยฯ ที่ 5)

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์เรื่อง เทือกเขาหิมาลัย
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียใต้ โดยใช้แผนที่โลกและแผนที่ภูมิภาคเอเชียใต้ประกอบ

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ภูมิภาคเอเชียใต้ ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการ
- 2) พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง
- 3) พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ
- 4) พัฒนาการด้านสังคม

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษาจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 5.2 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียใต้ เสร็จแล้วให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายคำตอบในใบงานจนเข้าใจชัดเจนตรงกัน แล้วร่วมกันสรุปเป็นองค์ความรู้ของกลุ่ม
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเฉลยคำตอบในใบงานที่ 5.2 โดยครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างความเจริญของภูมิภาคเอเชียใต้ว่ามีอิทธิพลต่อภูมิภาคต่างๆ อย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ 5.2 ครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม

ขั้นที่ 1 มีผู้นำและมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับทะเลทราย อูฐ อินทผลัม แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ของทวีปเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งส่งผลต่อสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของประชาชน โดยใช้แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลกประกอบการอธิบาย
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อเลือกหัวข้อที่จะศึกษา จากนั้นช่วยกันค้นคว้าจากหนังสือเรียนและหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ทำความเข้าใจประเด็นสำคัญ ผลัดกันอภิปรายและซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติ

สมาชิกแต่ละกลุ่มระดมพลังสมองวางแผนการทำงาน และช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่กลุ่มของตนรับผิดชอบ แล้วบันทึกความรู้เป็นความคิดรวบยอดลงในผังมโนทัศน์

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

1. ตัวแทนของแต่ละกลุ่มนำเสนอผังมโนทัศน์หน้าชั้นเรียน ผลัดกันแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของเพื่อนอย่างมีเหตุผล
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถามในใบงานที่ 5.3 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ขั้นที่ 4 ประเมินผลการปฏิบัติงาน

ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่อง ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนา

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 5.3 โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยมีความเข้าใจชัดเจนถูกต้อง
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกข้อมูลเพื่อทำแผ่นพับ Asia Focus (ทำนอกเวลาเรียนเมื่อจบหน่วยฯ ที่ 5)

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูแผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก และให้นักเรียนช่วยกันทายว่า ภูมิภาคเอเชียกลางนั้นอยู่ส่วนไหนของทวีปเอเชีย
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ภูมิภาคเอเชียกลางเป็นภูมิภาคใหม่ที่เกิดขึ้นหลังสหภาพโซเวียตล่มสลาย

ขั้น สอน

1. นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง ภูมิภาคเอเชียกลาง จากหนังสือเรียน จากนั้นสรุปสาระสำคัญแล้วบันทึกเป็นความคิดรวบยอดของตนเองลงในผังมโนทัศน์
2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 5.4 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียกลาง
3. สมาชิกในกลุ่มจับคู่กันเพื่อให้แต่ละคู่แบ่งปันความรู้ที่ตนเองได้บันทึกเป็นผังมโนทัศน์ และช่วยกันตรวจคำตอบในใบงานที่ 5.4 จากนั้นสมาชิกในกลุ่มทั้งสองคู่ ผลัดกันอภิปรายความรู้ และอธิบายคำตอบให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง และนำคำตอบในใบงานมาหลอมรวมเป็นคำตอบของกลุ่ม

ขั้น สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียกลาง

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนจัดทำแผ่นพับ “Asia Focus” (นอกเวลาเรียน) โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภการพิมพ์.
  - (2) สุรานี อัลเบิร์ต. 2550. ประวัติศาสตร์ของชนชาติอาหรับ. จรัญ มะลูลีม แปล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.
- 3) แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก
- 4) บัตรภาพ
- 5) วิดิทัศน์สารคดีเทือกเขาหิมาลัย
- 6) ใบงานที่ 5.1 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออก
- 7) ใบงานที่ 5.2 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียใต้
- 8) ใบงานที่ 5.3 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้
- 9) ใบงานที่ 5.4 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียกลาง

9.2 แหล่งการเรียนรู้

—

แบบประเมินแผ่นพับ “Asia Focus”

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย	อธิบายที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องทั้งหมด มีการยกตัวอย่างชัดเจน	อธิบายที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องทั้งหมด มีการยกตัวอย่างแต่ไม่ชัดเจน	อธิบายที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการยกตัวอย่าง	อธิบายที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องเป็นบางส่วน ไม่มีการยกตัวอย่าง
2. การสรุปพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย	สรุปพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องละเอียด ชัดเจน	สรุปพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	สรุปพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องชัดเจนเป็นบางส่วน	สรุปพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องเพียงส่วนน้อย และไม่ชัดเจน
3. การวิเคราะห์อิทธิพลของสภาพภูมิประเทศที่ส่งผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย	วิเคราะห์อิทธิพลของสภาพภูมิประเทศที่ส่งผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องทั้งหมด มีการยกตัวอย่างชัดเจน	วิเคราะห์อิทธิพลของสภาพภูมิประเทศที่ส่งผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องทั้งหมด มีการยกตัวอย่าง แต่ไม่ชัดเจน	วิเคราะห์อิทธิพลของสภาพภูมิประเทศที่ส่งผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการยกตัวอย่าง	วิเคราะห์อิทธิพลของสภาพภูมิประเทศที่ส่งผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียได้ถูกต้องเป็นบางส่วน ไม่มีการยกตัวอย่าง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	11 - 12	9 - 10	6 - 8	ต่ำกว่า 6
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ลักษณะภูมิประเทศแบบใดช่วยป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากการรุกรานจากภายนอกและขยายอำนาจออกไปภายนอกได้ยาก
  - เทือกเขา และที่สูง
  - ที่ราบสูง และทะเลทราย
  - เทือกเขาสูง และทะเลทราย
  - ที่ราบน้ำท่วมถึง และทะเลทราย
- เกาหลียังประสบปัญหาการเมืองเรื่องใดหลังจากได้รับเอกราชภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว
  - เกาหลีเหนือปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เกาหลีใต้ปกครองแบบประชาธิปไตย
  - เกาหลีใต้ปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เกาหลีเหนือปกครองแบบประชาธิปไตย
  - ทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ปกครองแบบประชาธิปไตย
  - ทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ปกครองแบบคอมมิวนิสต์
- ภายหลังการเข้ามาของชาติตะวันตกพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีนโยบายใดที่ทำให้เศรษฐกิจจีนดีขึ้น
  - ปฏิรูปที่ดินให้ประชาชนมีที่ดินทำกิน
  - ปฏิรูปการศึกษาเน้นวิชาทางการเกษตรกรรม
  - ปรับปรุงวิธีการผลิตให้เป็นการผลิตเพื่อการค้า
  - นำเทคโนโลยีแบบตะวันตกเข้ามาใช้ในการผลิต
- ลักษณะภูมิประเทศของภูมิภาคเอเชียใต้ข้อใดไม่ถูกต้อง
  - รูปร่างภูมิภาคเป็นรูวงผึ้ง
  - ที่ราบสูงเดคคานทางทิศใต้
  - เทือกเขาหิมาลัยทางทิศเหนือ
  - ที่ราบลุ่มน้ำขนาดใหญ่ตอนกลาง
- ประเทศใดให้ความช่วยเหลือญี่ปุ่นจนมีเศรษฐกิจที่เจริญก้าวหน้ามากที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - สหรัฐอเมริกา
  - สหภาพโซเวียต
  - เยอรมัน
  - อิตาลี
- นโยบายที่ทันสมัยของนายเติ้ง เสี่ยวผิง เป็นการพัฒนาประเทศจีนในด้านใดบ้าง
  - เศรษฐกิจ การต่างประเทศ เกษตรกรรม การทหาร
  - เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การต่างประเทศ
  - อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การต่างประเทศ เกษตรกรรม
- ลักษณะภูมิประเทศในเอเชียใต้ทำให้ต้องใช้เส้นทางใดติดต่อกับโลกภายนอก
  - แม่น้ำคงคา แม่น้ำสินธุ
  - ช่องเขาโคเบอร์
  - ที่ราบชายฝั่งทะเล
  - ทะเลทรายโกบี
- ปัญหาการเมืองในเอเชียใต้เกิดจากความขัดแย้งในเรื่องใด
  - ความขัดแย้งทางศาสนา
  - ต้องการแยกประเทศเป็นอิสระ
  - ความขัดแย้งทางเชื้อชาติทมิฬและสิงหล
  - เชื้อชาติสิงหลทำสงครามกับเชื้อสายปาตาน
- อังกฤษเข้ามาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของเอเชียใต้ในด้านใด
  - เข้ามาลงทุนในไร่ปาล์ม ไร่ฝ้าย ไร่ฝิ่น
  - เข้ามาจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตร
  - เข้ามาตั้งมหาวิทยาลัยพัฒนาการศึกษาขั้นสูง
  - เข้ามาตั้งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสภาพสังคมในเอเชียใต้
  - เป็นสังคมชนบท
  - เป็นสังคมอุตสาหกรรม
  - ยึดมั่นในระบบวรรณะ
  - มีฐานะยากจน ด้อยการศึกษา

11. ภูมิประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีลักษณะอย่างไร
  - ก. ที่ราบชายฝั่งทะเล และทะเลทราย
  - ข. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ และทะเลทราย
  - ค. เทือกเขาสูง และทะเลทราย
  - ง. ที่ราบสูง และทะเลทราย
12. ก่อนที่ชาติตะวันตกจะเข้ามามีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ดินแดนแถบนี้อยู่ภายใต้อิทธิพลของจักรวรรดิใด
  - ก. จักรวรรดิโรมัน
  - ข. สหภาพโซเวียต
  - ค. จักรวรรดิออตโตมัน
  - ง. จักรวรรดิอาหรับ
13. หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีสาเหตุสำคัญจากเหตุการณ์ใด
  - ก. การแย่งชิงเส้นทางเดินเรือ
  - ข. ชาติตะวันตกสนับสนุนยิวตั้งประเทศอิสราเอล
  - ค. ความขัดแย้งระหว่างศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์
  - ง. การขยายอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต
14. เหตุการณ์ใดทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีความสำคัญต่อโลก
  - ก. การขุดคลองสุเอซ
  - ข. การค้นพบก๊าซธรรมชาติ
  - ค. การเป็นศูนย์กลางศาสนาอิสลาม
  - ง. การค้นพบเส้นทางการค้าทางบก
15. วัฒนธรรมอาหรับถ่ายทอดไปยังทวีปยุโรปได้อย่างไร
  - ก. การค้าขาย
  - ข. การเดินเรือ
  - ค. เคยปกครองยุโรป
  - ง. สงครามครูเสด
16. ปัจจัยใดเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อความเจริญทางการค้าของเอเชียกลาง
  - ก. อยู่ห่างไกลตลาด
  - ข. ประสพภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง
  - ค. ประชากรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร
  - ง. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ไม่มีทางออกสู่มหาสมุทร
17. ประเทศในเอเชียกลางเป็นอิสระจากการยึดครองของสหภาพโซเวียตจากเหตุการณ์ใด
  - ก. อาหรับสปริง
  - ข. เหตุการณ์ 911
  - ค. ยกเลิกสัญญาออร์ซอ
  - ง. สหภาพโซเวียตล่มสลาย
18. เศรษฐกิจหลักของเอเชียกลางขึ้นอยู่กับอาชีพใดที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ
  - ก. ขุดน้ำมัน
  - ข. ปลุกฝ้าย
  - ค. เกษตรกรรม
  - ง. เลี้ยงสัตว์
19. เส้นทางการค้าใดของเอเชียกลางในอดีตที่เชื่อมระหว่างโลกตะวันตกและโลกตะวันออก
  - ก. ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
  - ข. มหาสมุทรแปซิฟิก
  - ค. เส้นทางสายแพรไหม
  - ง. ทะเลสาบแคสเปียน
20. ปัจจุบันประเทศใดที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียกลาง
  - ก. จีน
  - ข. เกาหลี
  - ค. สหรัฐอเมริกา
  - ง. รัสเซีย

มฐ. ส 4.2 ม. 2/1

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	20

เฉลย

1. ก	2. ก	3. ก	4. ง	5. ก	6. ข	7. ข	8. ค	9. ก	10. ข
11. ข	12. ค	13. ข	14. ก	15. ง	16. ง	17. ง	18. ง	19. ค	20. ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- เหตุการณ์ใดทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีความสำคัญต่อโลก
  - การค้นพบเส้นทางการค้าทางบก
  - การเป็นศูนย์กลางศาสนาอิสลาม
  - การค้นพบก๊าซธรรมชาติ
  - การขุดคลองสุเอซ
- ปัจจุบันประเทศใดที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียกลาง
  - รัสเซีย
  - จีน
  - เกาหลี
  - สหรัฐอเมริกา
- ภูมิภาคใดในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีลักษณะอย่างไร
  - ที่ราบสูง และทะเลทราย
  - เทือกเขาสูง และทะเลทราย
  - ที่ราบลุ่มแม่น้ำ และทะเลทราย
  - ที่ราบชายฝั่งทะเล และทะเลทราย
- ปัจจัยใดเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อความเจริญทางการค้าของเอเชียกลาง
  - ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ไม่มีทางออกสู่มหาสมุทร
  - ประชากรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร
  - ประสพภัยธรรมชาติบ่อยครั้ง
  - อยู่ห่างไกลตลาด
- ลักษณะภูมิประเทศในเอเชียใต้ทำให้ต้องใช้เส้นทางใดติดต่อกับโลกภายนอก
  - ทะเลทรายโกบี
  - ช่องเขาโคเบอร์
  - ที่ราบชายฝั่งทะเล
  - แม่น้ำคงคา แม่น้ำสินธุ
- เส้นทางการค้าใดของเอเชียกลางในอดีตที่เชื่อมระหว่างโลกตะวันตกและโลกตะวันออก
  - ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
  - เส้นทางสายแพรไหม
  - มหาสมุทรแปซิฟิก
  - ทะเลสาบแคสเปียน
- ลักษณะภูมิประเทศแบบใดช่วยป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากการรุกรานจากภายนอกและขยายอำนาจออกไปภายนอกได้ยาก
  - ที่ราบน้ำท่วมถึง และทะเลทราย
  - เทือกเขาสูง และทะเลทราย
  - ที่ราบสูง และทะเลทราย
  - เทือกเขา และที่สูง
- ประเทศในเอเชียกลางเป็นอิสระจากการยึดครองของสหภาพโซเวียตจากเหตุการณ์ใด
  - สหภาพโซเวียตล่มสลาย
  - ยกเลิกสัญญาออร์ซอ
  - อาหรับสปริง
  - เหตุการณ์ 911
- วัฒนธรรมอาหรับถ่ายทอดไปยังทวีปยุโรปได้อย่างไร
  - เคยปกครองยุโรป
  - สงครามครูเสด
  - การค้าขาย
  - การเดินทางเรือ
- เกาหลียังประสบปัญหาการเมืองเรื่องใดหลังจากได้รับเอกราชภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว
  - ทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ปกครองแบบคอมมิวนิสต์
  - ทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ปกครองแบบประชาธิปไตย
  - เกาหลีใต้ปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เกาหลีเหนือปกครองแบบประชาธิปไตย
  - เกาหลีเหนือปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เกาหลีใต้ปกครองแบบประชาธิปไตย

11. ปัญหาการเมืองในเอเชียใต้เกิดจากความขัดแย้งในเรื่องใด

- ก. เชื้อชาติลัทธิลัทธิสังคมนิยมกับเชื้อสายปาตาน
- ข. ความขัดแย้งทางเชื้อชาติลัทธิลัทธิและลัทธิ
- ค. ต้องการแยกประเทศเป็นอิสระ
- ง. ความขัดแย้งทางศาสนา

12. ภายหลังการเข้ามาของชาติตะวันตกพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีนโยบายใดที่ทำให้เศรษฐกิจจีนดีขึ้น

- ก. ปฏิรูปที่ดินให้ประชาชนมีที่ดินทำกิน
- ข. ปฏิรูปการศึกษาเน้นวิชาทางการเกษตรกรรม
- ค. ปรับปรุงวิธีการผลิตให้เป็นการผลิตเพื่อการค้า
- ง. นำเทคโนโลยีแบบตะวันตกเข้ามาใช้ในการผลิต

13. เศรษฐกิจหลักของเอเชียกลางขึ้นอยู่กับอาชีพใดที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ

- ก. เกษตรกรรม
- ข. ปลุกฝ้าย
- ค. ขุดน้ำมัน
- ง. เลี้ยงสัตว์

14. อังกฤษเข้ามาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของเอเชียใต้ในด้านใด

- ก. เข้ามาจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตร
- ข. เข้ามาลงทุนในไร่ปศุสัตว์ ไร่ฝ้าย ไร่ฝิ่น
- ค. เข้ามาตั้งมหาวิทยาลัยพัฒนาการศึกษาขั้นสูง
- ง. เข้ามาตั้งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

15. นโยบายสี่ทันสมัยของนายเติ้ง เสี่ยวผิง เป็นการพัฒนาประเทศจีนในด้านใดบ้าง

- ก. เศรษฐกิจ การต่างประเทศ เกษตรกรรม การทหาร
- ข. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การต่างประเทศ
- ค. เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ง. อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การต่างประเทศ เกษตรกรรม

16. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสภาพสังคมในเอเชียใต้

- ก. มีฐานะยากจน ด้อยการศึกษา
- ข. ยึดมั่นในระบบวรรณะ
- ค. เป็นสังคมอุตสาหกรรม
- ง. เป็นสังคมชนบท

17. ประเทศใดให้ความช่วยเหลือญี่ปุ่นจนมีเศรษฐกิจที่เจริญก้าวหน้ามากที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออก

- ก. สหภาพโซเวียต
- ข. สหรัฐอเมริกา
- ค. เยอรมัน
- ง. อิตาลี

18. หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสาเหตุสำคัญจากเหตุการณ์ใด

- ก. การขยายอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต
- ข. ความขัดแย้งระหว่างศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์
- ค. ชาติตะวันตกสนับสนุนยึดตั้งประเทศอิสราเอล
- ง. การแย่งชิงเส้นทางเดินเรือ

19. ลักษณะภูมิประเทศของภูมิภาคเอเชียใต้ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. รูปร่างภูมิภาคเป็นวงรี
- ข. ที่ราบสูงเตี้ยแคบทางทิศใต้
- ค. เทือกเขาหิมาลัยทางทิศเหนือ
- ง. ที่ราบลุ่มน้ำขนาดใหญ่ตอนกลาง

20. ก่อนที่ชาติตะวันตกจะเข้ามามีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดินแดนแถบนี้อยู่ภายใต้อิทธิพลของจักรวรรดิใด

- ก. จักรวรรดิโรมัน
- ข. สหภาพโซเวียต
- ค. จักรวรรดิอาหรับ
- ง. จักรวรรดิออตโตมัน

มฐ. ส 4.2 ม. 2/1

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	20

เฉลย

1. ง	2. ก	3. ค	4. ก	5. ข	6. ข	7. ง	8. ก	9. ข	10. ง
11. ข	12. ก	13. ง	14. ข	15. ค	16. ค	17. ข	18. ค	19. ง	20. ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

1

ภูมิภาคเอเชียตะวันออก

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภูมิภาคเอเชียตะวันออก มีพื้นที่กว้างขวางที่สุดในทวีปเอเชีย มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ทั้งนี้การมีที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อการพัฒนาการของทวีปเอเชียตะวันออก

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/1 อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียตะวันออกได้
- 2) สรุปพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการโดยสังเขป
- 2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปผลความเห็น
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ :

1. บัตรภาพ
2. แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. ครูให้นักเรียนดูภาพกำแพงเมืองจีน พร้อมชี้แผนที่โลกหรือแผนที่ทวีปเอเชียประกอบการอธิบายเกี่ยวกับที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ในบริเวณกำแพงเมืองจีน จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการสร้างกำแพงเมืองจีน
3. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครสรุปที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออก

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้ากล่าวถึงประเทศจีน นักเรียนจะนึกถึงอะไรบ้าง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องภูมิภาคเอเชียตะวันออก จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของประชากร
  - 2) พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี
  - 3) พัฒนาการด้านเศรษฐกิจของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี
  - 4) พัฒนาการด้านสังคม

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกจึงมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับประเทศจีน (รับอิทธิพลจากจีน)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อเลือกหัวเรื่องที่จะศึกษา จากนั้นร่วมกันศึกษาความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันอภิปรายความรู้ตามหัวข้อที่ได้ศึกษาค้นคว้า และซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

- ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่กลุ่มของตนเองศึกษาหน้าชั้นเรียน
- สมาชิกของแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน หากมีข้อบกพร่องให้ช่วยกันแก้ไขและเติมเต็มให้สมบูรณ์
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างอิทธิพลของอารยธรรมจีนที่มีต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้าญี่ปุ่นไม่ปฏิรูปสังคมในสมัยเมจิ นักเรียนคิดว่า ปัจจุบันสังคมญี่ปุ่นจะเป็นอย่างไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 5.1

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออก จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ
- ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจชัดเจน
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ครูแนะนำให้ให้นักเรียนไปทบทวนบทเรียน และศึกษาเปรียบเทียบความรู้เรื่อง การพัฒนาประเทศญี่ปุ่นสมัยเมจิกับการปฏิรูปบ้านเมืองในสมัยรัชกาลที่ 5 ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร (เตรียมข้อมูลเพื่อทำแผ่นพับ Asia Focus)

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับพัฒนาการของไทยและญี่ปุ่น ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน แต่ญี่ปุ่นพัฒนาไปได้ไกลกว่าไทย
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 5.1	ใบงานที่ 5.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก
- บัตรภาพ
- ใบงานที่ 5.1 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออก

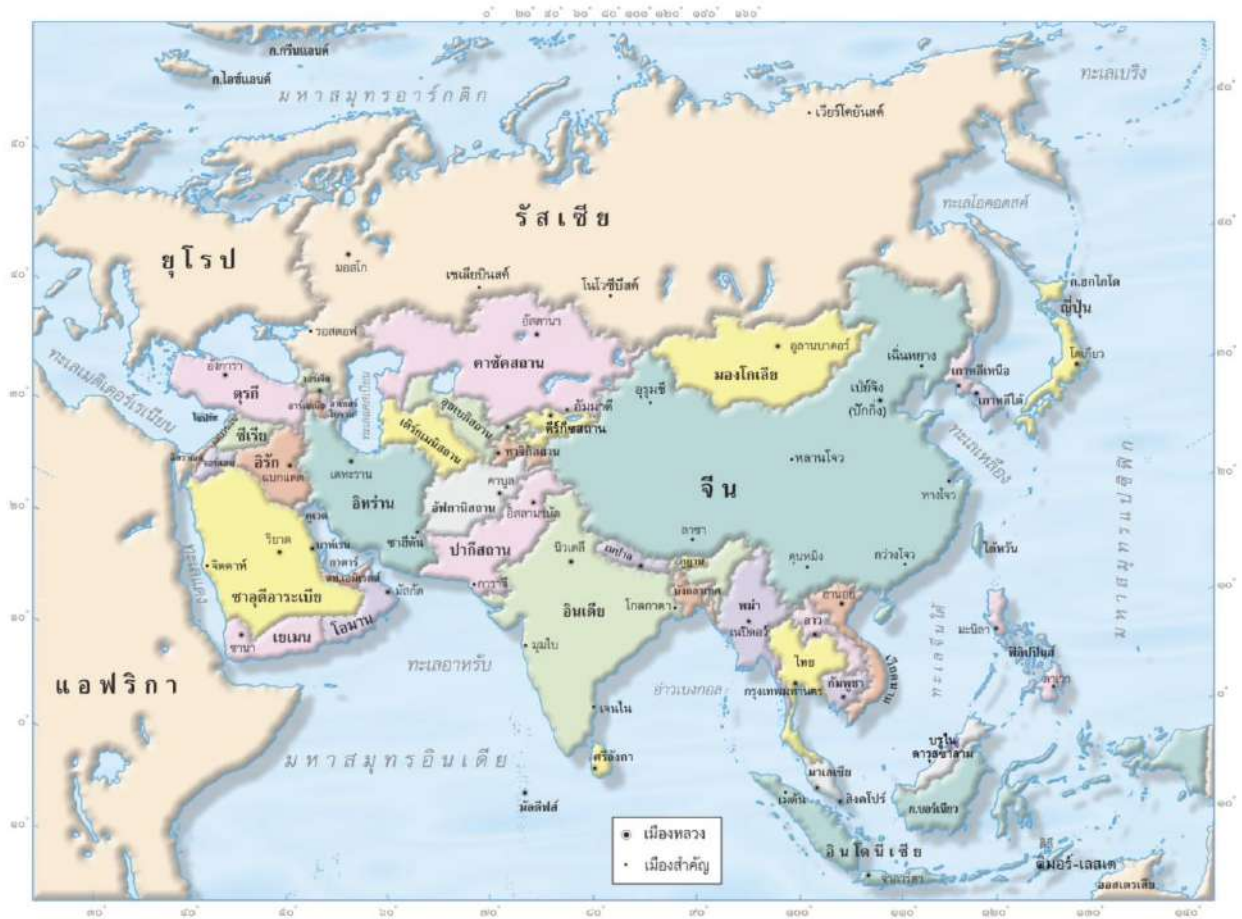
8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

เอกสารประกอบการสอน

แผนที่ทวีปเอเชีย

ที่มา : วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และอภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ. 2553. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 8.
 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

รูปภาพ

ภาพกำแพงเมืองจีน

ที่มา : <http://variety.teenee.com/world/45977.html>

ใบงานที่

5.1

ภูมิภาคเอเชียตะวันออก

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประเทศใดบ้างที่จัดอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก
.....
2. ลักษณะภูมิประเทศซึ่งช่วยป้องกันการรุกรานจากภายนอก แต่ในขณะเดียวกันก็ขยายอำนาจไปภายนอก
ได้ยาก เป็นลักษณะภูมิประเทศแบบใดในทวีปเอเชียตะวันออก
.....
3. ระบบจักรพรรดิของจีนและญี่ปุ่นมีความแตกต่างกันอย่างไร
.....
.....
4. หลังจากได้รับเอกราชภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้วเกาหลียังประสบปัญหาการเมืองในเรื่องใด
.....
.....
5. ถึงแม้พรรคคอมมิวนิสต์ของจีนจะมีนโยบายปฏิรูปที่ดินให้กับประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกิน แต่เพราะเหตุใด
ประชาชนจึงยังคงยากจนอยู่เช่นเดิม
.....
.....
6. จากการที่ชาติตะวันตกนำฝิ่นเข้ามาขายในจีน จนเกิดความขัดแย้งและนำไปสู่สงครามฝิ่นในที่สุด
มีสาเหตุมาจากอะไร
.....
7. ปัจจัยใดที่ช่วยให้เศรษฐกิจของญี่ปุ่นฟื้นฟู่ขึ้น หลังจากการพ่ายแพ้และเสียหายอย่างหนักใน
สงครามโลกครั้งที่ 2
.....
8. นโยบายสี่ทันสมัยของนายเติ้ง เสี่ยวผิง เป็นการพัฒนาประเทศจีนในด้านใดบ้าง
.....
9. รัฐบาลจีนใช้นโยบายใดแก้ปัญหาการเพิ่มของประชากร
.....
10. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้ญี่ปุ่นในปัจจุบันมีเศรษฐกิจที่เจริญก้าวหน้ามากที่สุด ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก
.....

ใบงานที่

5.1

ภูมิภาคเอเชียตะวันออก

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประเทศใดบ้างที่จัดอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก
จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ และมองโกเลีย
2. ลักษณะภูมิประเทศซึ่งช่วยป้องกันการรุกรานจากภายนอก แต่ในขณะเดียวกันก็ขยายอำนาจไปภายนอก
ไต้หวัน เป็นลักษณะภูมิประเทศแบบใดในทวีปเอเชียตะวันออก
เทือกเขาและที่สูง
3. ระบบจักรพรรดิของจีนและญี่ปุ่นมีความแตกต่างกันอย่างไร
*จักรพรรดิจีนมีอำนาจในการปกครอง โดยมีขุนนางเป็นผู้ช่วย แต่จักรพรรดิญี่ปุ่นมีอำนาจเพียงในนาม
อำนาจการปกครองที่แท้จริงอยู่ในมือของขุนนางในระบบโชกุน*
4. หลังจากได้รับเอกราชภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้วเกาหลียังประสบปัญหาการเมืองในเรื่องใด
*การปกครองที่แตกต่างกัน ทำให้เกาหลีแบ่งแยกประเทศเป็น 2 ส่วน คือ ประเทศเกาหลีเหนือปกครองแบบ
คอมมิวนิสต์ และประเทศเกาหลีใต้ปกครองในระบอบประชาธิปไตย*
5. ถึงแม้พรรคคอมมิวนิสต์ของจีนจะมีนโยบายปฏิรูปที่ดินให้กับประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกิน แต่เพราะเหตุใด
ประชาชนจึงยังคงยากจนอยู่เช่นเดิม
*จากการเร่งผลิตภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมของรัฐในปลายทศวรรษ 1950 แต่กลับประสบปัญหาภัยธรรมชาติ
และการจัดการที่ผิดพลาด ทำให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรน้อยลง ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน*
6. จากการที่ชาติตะวันตกนำฝิ่นเข้ามาขายในจีน จนเกิดความขัดแย้งและนำไปสู่สงครามฝิ่นในที่สุด
มีสาเหตุมาจากอะไร
ชาติตะวันตกไม่พอใจที่จีนซื้อสินค้าจากยุโรปน้อย แต่ชาวยุโรปขาดทุนที่ซื้อสินค้าไปขายจากจีนมาก
7. บั๊จจี้ไต่ช่วยทำให้เศรษฐกิจของญี่ปุ่นฟื้นฟูลขึ้น หลังจากการพ่ายแพ้และเสียหายอย่างหนักใน
สงครามโลกครั้งที่ 2
สหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน เครื่องจักร และวางพื้นฐานระบบเศรษฐกิจ
8. นโยบายสี่ทันสมัยของนายเติ้ง เสี่ยวผิง เป็นการพัฒนาประเทศจีนในด้านใดบ้าง
เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
9. รัฐบาลจีนใช้นโยบายใดแก้ปัญหาการเพิ่มของประชากร
นโยบายให้มีลูกคนเดียว
10. บั๊จจี้ไต่บ้างที่ส่งผลให้ญี่ปุ่นในปัจจุบันมีเศรษฐกิจที่เจริญก้าวหน้ามากที่สุด ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก
สหรัฐอเมริกาวางพื้นฐานทางเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และการเมืองแบบประชาธิปไตย

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน   การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของเพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้อข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ภูมิภาคเอเชียใต้

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภูมิภาคเอเชียใต้ เป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีความสำคัญในด้านเป็นแหล่งอารยธรรมเก่าแก่ของโลก แหล่งกำเนิดศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนา และเป็นต้นกำเนิดศาสตร์ความรู้หลายแขนง ด้วยเหตุที่ประชากรมีความหลากหลายทั้งทางด้านเชื้อชาติและศาสนา จึงส่งผลให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคนี้อยู่เสมอ

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/1 อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียใต้ได้
- 2) สรุปพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการโดยสังเขป
- 2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปผล
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ	
สื่อการเรียนรู้ : 1. บัตรภาพ 2. วิดีทัศน์ 3. แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก	คำถามกระตุ้นความคิด • ถ้ากล่าวถึงภูมิภาคเอเชียใต้ นักเรียนจะนึกถึงประเทศใด (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
1. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์สารคดีเทือกเขาหิมาลัยหรือภาพถ่ายเทือกเขาหิมาลัย แล้วครูสนทนากับนักเรียนโดยใช้แผนที่โลกหรือแผนที่ภูมิภาคเอเชียประกอบในประเด็นต่อไปนี้ - เทือกเขาหิมาลัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียได้อย่างไร - ถ้าไม่มีเทือกเขาหิมาลัย เอเชียใต้จะได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมจีนหรือไม่ 2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด	
ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา	
สื่อการเรียนรู้ : 1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2 2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	คำถามกระตุ้นความคิด • นักเรียนคิดว่า ปัญหาการเมืองในภูมิภาคเอเชียใต้ในปัจจุบันมีสาเหตุมาจากอะไร (ความขัดแย้งทางพระพุทธศาสนาและศาสนาอิสลาม)
1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาเรื่อง ภูมิภาคเอเชียใต้ ตามหัวข้อต่อไปนี้ 1) ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการ 2) พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง 3) พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ 4) พัฒนาการด้านสังคม จากหนังสือเรียนและหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน 2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด	

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 5.2

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษา
ซักถามข้อสงสัย และอธิบายจนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 5.2 เรื่อง ภูมิภาค
เอเชียใต้

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้าไม่มีระบบวรรณะในภูมิภาคเอเชียใต้ จะทำให้
สังคมอินเดียเป็นอย่างไร
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ใน
ดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างความเจริญรุ่งเรืองของเอเชียใต้ที่มี
อิทธิพลต่อภูมิภาคอื่นๆ
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- สิ่งใดที่แสดงให้เห็นว่าศาสนามีอิทธิพลต่อการ
ดำรงชีวิตของคนในภูมิภาคเอเชียใต้
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ใน
ดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 5.2

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเฉลยคำตอบในใบงานที่ 5.2
หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบ
ความถูกต้อง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและสภาพ
ภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียใต้
หากนักเรียนมีข้อสงสัย ครูเป็นผู้อธิบายความรู้เพิ่มเติม
ให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนตรงกัน
3. ครูนำผลงานนักเรียนติดป้ายนิเทศเพื่อแสดงผลงานให้แก่ผู้
สนใจ

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 5.2	ใบงานที่ 5.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข.
 กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- 3) แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 5.2 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียใต้

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

เอกสารประกอบการสอน

แผนที่ทวีปเอเชีย

ที่มา : วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และอภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ. 2553. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 8.
 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

บัตรภาพ

ภาพเทือกเขาหิมาลัย

ที่มา : <http://topicstock.pantip.com/wahkor/topicstock/2012/03/X11896089/X11896089.html>

ใบงานที่

5.2

ภูมิภาคเอเชียใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมิภาคเอเชียใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร
.....
.....
2. เพราะเหตุใด ช่องเขาโคเบอร์จึงเป็นเส้นทางเดียวในการติดต่อระหว่างโลกภายนอกกับภูมิภาคเอเชียใต้
.....
.....
3. การที่ภูมิภาคเอเชียใต้ตั้งอยู่ในเขตมรสุม ทำให้เกิดผลเสียอย่างไร
.....
.....
4. ความขัดแย้งระหว่างชนเผ่าทมิฬและสิงหลเกิดจากสาเหตุใด
.....
.....
5. ชาวอินเดียเรียนรู้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างไร
.....
.....
6. การค้าขายในเอเชียใต้ตกอยู่ในมือพ่อค้ามุสลิม เพราะเหตุใด
.....
.....
7. อังกฤษเข้ามาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในเอเชียใต้ได้อย่างไร
.....
.....
8. ประเทศอินเดียมีความเจริญทางเศรษฐกิจมากที่สุดในเอเชียใต้ เป็นเพราะอะไร
.....
.....
9. สภาพสังคมในเอเชียใต้มีลักษณะอย่างไร
.....
.....
10. ปัจจัยใดที่ถือเป็นรากฐานของความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมในเอเชียใต้
.....
.....

ใบงานที่

5.2

ภูมิภาคเอเชียใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมิภาคเอเชียใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร
ทางเหนือเป็นภูเขาสูง ทางใต้เป็นที่ราบสูงเดคคาน มหาสมุทรล้อมรอบชายฝั่งทั้งด้านตะวันออกและตะวันตก
มีพื้นที่เป็นรูปสามเหลี่ยมหรือรูวงโค้ง
2. เพราะเหตุใด ช่องเขาโคเบอร์จึงเป็นเส้นทางเดียวในการติดต่อระหว่างโลกภายนอกกับภูมิภาคเอเชียใต้
เพราะสภาพภูมิศาสตร์ทางตอนเหนือเป็นเทือกเขาสูง ทางฝั่งตะวันออกและตะวันตกเป็นมหาสมุทรล้อมรอบ
ทางใต้เป็นพื้นที่หมู่เกาะ ช่องเขาโคเบอร์จึงเป็นเส้นทางเดียวที่สามารถเดินทางเข้าสู่ภูมิภาคได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว
3. การที่ภูมิภาคเอเชียใต้ตั้งอยู่ในเขตมรสุม ทำให้เกิดผลเสียอย่างไร
ฝนตกหนัก และน้ำท่วมรุนแรง
4. ความขัดแย้งระหว่างชนเผ่าทมิฬและสิงหลเกิดจากสาเหตุใด
ความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ
5. ชาวอินเดียเรียนรู้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างไร
จากการที่ประเทศอังกฤษเข้ายึดครองอินเดียในยุคล่าอาณานิคม
6. การค้าขายในเอเชียใต้ตกอยู่ในมือพ่อค้ามุสลิม เพราะเหตุใด
ชาวฮินดูไม่ทำงานที่ผิดวรรณะ
7. อังกฤษเข้ามาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในเอเชียใต้ได้อย่างไร
เข้ามาลงทุนในไร่ใบชา ไร่ฝ้าย ไร่ฝิ่น
8. ประเทศอินเดียมีความเจริญทางเศรษฐกิจมากที่สุดในเอเชียใต้ เป็นเพราะอะไร
มีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ส่งผลให้นักลงทุนชาวต่างชาตินิยมเข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก
9. สภาพสังคมในเอเชียใต้มีลักษณะอย่างไร
เป็นสังคมเกษตรกรรมและสังคมชนบท มีฐานะยากจน ด้อยการศึกษา ยึดมั่นในระบอบวรรณะ
10. ปัจจัยใดที่ถือเป็นรากฐานของความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมในเอเชียใต้
ศาสนา และระบอบวรรณะ

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมีส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

3

ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้

2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์มีอิทธิพลทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในอดีตได้พัฒนาเป็นแหล่งอารยธรรมโบราณและเป็นแหล่งกำเนิดศาสนาสำคัญของโลก ปัจจุบันเป็นดินแดนที่อุดมด้วยทรัพยากรน้ำมัน นอกจากนี้ยังเป็นดินแดนที่มีความขัดแย้งทั้งทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และพรมแดนมากที่สุดแห่งหนึ่ง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/1 อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
- 2) สรุปพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการโดยสังเขป
- 2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปผล
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 มีผู้นำและมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. บัตรภาพ
4. แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก

คำถามกระตุ้นความคิด

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1
2. ครูให้นักเรียนดูภาพทะเลทราย หรืออูฐ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ เช่น
  - ภาพดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ที่มีภูมิอากาศแบบใด
  - วิถีชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่มีลักษณะใด
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งส่งผลต่อสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของประชาชน โดยใช้แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลกประกอบการอธิบาย
4. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) จับสลากเพื่อเลือกหัวข้อที่จะศึกษา ในหัวข้อต่อไปนี้
  - 1) ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์
  - 2) ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ
  - 3) พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง
  - 4) พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ
  - 5) พัฒนาการด้านสังคม

จากนั้นให้ช่วยกันค้นคว้าความรู้ตามหัวข้อที่จับสลากได้ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อทำความเข้าใจประเด็นสำคัญ ผลัดกันอภิปรายและซักถามข้อสงสัยจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 2

1. คนไทยเรียกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าอะไร
(ตะวันออกเฉียงใต้)
2. สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทำให้ต้องอาศัยสิ่งใดในการคมนาคม
(อูฐ)

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้ : หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มระดมพลังสมองวางแผนการทำงาน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่กลุ่มของตนรับผิดชอบ แล้วบันทึกความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดลงในผังมโนทัศน์
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- อารมณ์สปริงเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มาจากสาเหตุใด (การโค่นล้มอำนาจผู้นำประเทศที่ปกครองประเทศแบบสืบทอดอำนาจมายาวนาน)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
3. ใบงานที่ 5.3
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

1. ตัวแทนของแต่ละกลุ่มผลัดกันนำเสนอผังมโนทัศน์หน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม และวิพากษ์วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายความรู้เพิ่มเติม
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถามในใบงานที่ 5.3 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ชนวนเหตุความขัดแย้งระหว่างโลกอาหรับกับอิสราเอล มีสาเหตุมาจากอะไร (การแย่งชิงดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ระหว่างชาวอาหรับและชาวยิว)

ขั้นที่ 4 ประเมินผลการปฏิบัติงาน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อประเมินความรู้ของนักเรียน เช่น
  - เพราะเหตุใด ทรัพยากรน้ำมันจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  - ปัจจัยใดมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสามัคคีให้แก่ชนเผ่าต่างๆ ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อสังคมโลกอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนา

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 5.3

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 5.3 โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายความรู้เพิ่มเติม
  2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอิทธิพลต่อสังคมโลกอย่างไร
 (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 5.3	ใบงานที่ 5.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสการพิมพ์.
  - (2) สุรานี อัลเบิร์ต. 2550. ประวัติศาสตร์ของชนชาติอาหรับ. จรัญ มะลูลีม แปล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.
- 3) แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 5.3 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

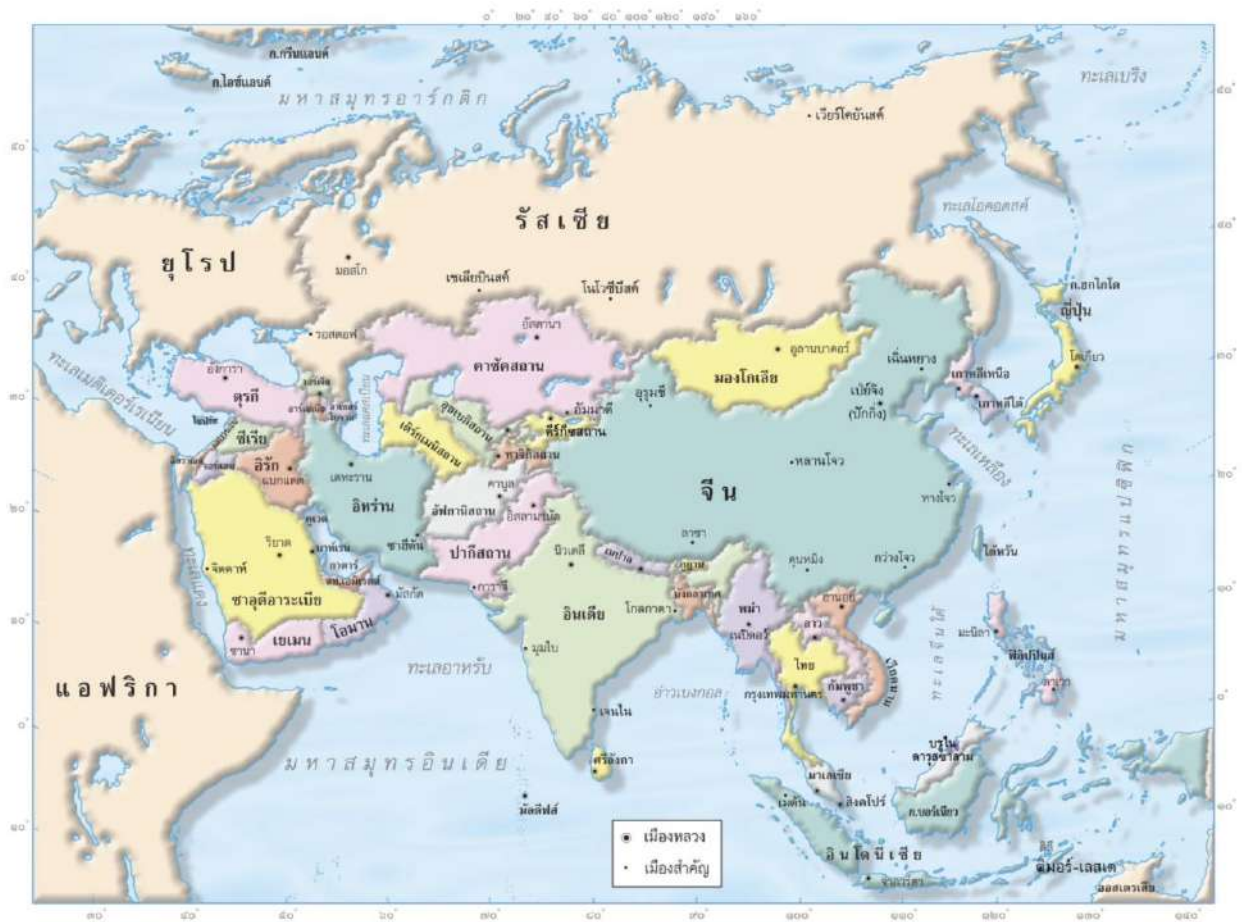
8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

เอกสารประกอบการสอน

แผนที่ทวีปเอเชีย

ที่มา : วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และอภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ. 2553. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 8.
 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

บัตรภาพ

ภาพทะเลทราย

ภาพอูฐ

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.thaigoodview.com/node/89471>

1
2

ภาพที่ 2 วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และอภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ. 2553. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ใบงานที่

5.3

ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ เป็นดินแดนสำคัญที่เชื่อมต่อกับทวีปใดบ้าง
.....
2. ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร
.....
3. ก่อนที่ชาติตะวันตกจะเข้ามามีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ดินแดนแถบนี้อยู่ภายใต้อิทธิพลของชนชาติใด
.....
4. หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เนื่องมาจากสาเหตุใด
.....
5. ที่ตั้งของชุมชนโบราณในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้คือที่ใด
.....
6. การขุดคลองสุเอซส่งผลให้ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีความสำคัญต่อโลกได้อย่างไร
.....
.....
7. องค์การ OPEC มีความสำคัญต่อภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และต่อโลกอย่างไร
.....
8. ชาวอาหรับแต่ละเผ่าดำรงชีวิตอยู่ด้วยการเร่ร่อนไปในทะเลทราย ต้องต่อสู้แย่งชิงทุ่งหญ้าและแหล่งน้ำ แต่สามารถลดความขัดแย้งและรวมเป็นประเทศได้ในเวลาต่อมา เป็นเพราะเหตุใด
.....
9. วัฒนธรรมอาหรับถ่ายทอดไปยังทวีปยุโรปได้อย่างไร
.....
10. ประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีลักษณะเด่นอย่างไร
.....

ใบงานที่

5.3

ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ เป็นดินแดนสำคัญที่เชื่อมต่อกับทวีปใดบ้าง
ยุโรป เอเชีย และแอฟริกา
2. ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร
พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและทะเลทราย อากาศร้อนแห้งแล้ง
3. ก่อนที่ชาติตะวันตกจะเข้ามามีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ดินแดนแถบนี้อยู่ภายใต้อิทธิพลของชนชาติใด
จักรวรรดิออตโตมัน
4. หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เนื่องจากสาเหตุใด
ชาติตะวันตกสนับสนุนการตั้งประเทศของอิสราเอลซึ่งเป็นชาวยิวในดินแดนที่ล้อมรอบด้วยชาวอาหรับ
5. ที่ตั้งของชุมชนโบราณในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้คืออะไร
โอเอซิส
6. การขุดคลองสุเอซส่งผลให้ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีความสำคัญต่อโลกได้อย่างไร
เป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญทั้งทางด้านการค้าและทางยุทธศาสตร์ของโลก เชื่อมต่อระหว่างทวีปยุโรปและทวีปเอเชีย ทำให้นักเดินเรือไม่ต้องเดินทางอ้อมทางตอนใต้ของทวีปแอฟริกา
7. องค์การ OPEC มีความสำคัญต่อภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และต่อโลกอย่างไร
เป็นผู้กำหนดราคาน้ำมันโลก-ปริมาณการผลิตน้ำมัน
8. ชาวอาหรับแต่ละเผ่าดำรงชีวิตอยู่ด้วยการเร่ร่อนไปในทะเลทราย ต้องต่อสู้แย่งชิงทุ่งหญ้าและแหล่งน้ำ แต่สามารถลดความขัดแย้งและรวมเป็นประเทศได้ในเวลาต่อมา เป็นเพราะเหตุใด
หันมานับถือศาสนาอิสลาม เกิดความสามัคคีจากการนับถือศาสนาเดียวกัน
9. วัฒนธรรมอาหรับถ่ายทอดไปยังทวีปยุโรปได้อย่างไร
จากสงครามครูเสด
10. ประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีลักษณะเด่นอย่างไร
เป็นชาวอาหรับ พูดภาษาอาหรับ นับถือศาสนาอิสลาม

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ภูมิภาคเอเชียกลาง

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภูมิภาคเอเชียกลางเป็นภูมิภาคที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากสหภาพโซเวียตล่มสลาย ในอดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางสายแพรไหม แต่เนื่องจากเป็นดินแดนที่ไม่มีทางออกสู่มหาสมุทร และอยู่ไกลศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันจึงไม่มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเท่าที่ควร ปัจจุบันรายได้ส่วนใหญ่มาจากการค่าน้ำมัน

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/1 อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชียกลางได้
- 2) สรุปพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมของภูมิภาคเอเชียกลางได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการโดยสังเขป
- 2) พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปผล
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูให้นักเรียนดูแผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก และให้นักเรียนช่วยกันทายว่า ภูมิภาคเอเชียกลางนั้นอยู่ส่วนไหนของทวีปเอเชีย จากนั้นครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าภูมิภาคเอเชียกลางเป็นภูมิภาคใหม่ที่เกิดขึ้นหลังสหภาพโซเวียตล่มสลาย
  2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- ประเทศที่ไม่มีพื้นที่ติดทะเล และมีประเทศเพื่อนบ้านล้อมรอบจะมีปัญหาอะไรบ้าง
(อุปสรรคในการคมนาคมติดต่อกับโลกภายนอก)

ขั้นสอน

สื่อการเรียนรู้ :

คำถามกระตุ้นความคิด

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. ใบงานที่ 5.4

1. นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียกลาง จากหนังสือเรียน จากนั้นสรุปสาระสำคัญแล้วบันทึกเป็นความคิดรวบยอดของตนเองลงในผังมโนทัศน์ ตามหัวข้อต่อไปนี้
    - 1) ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการ
    - 2) พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง
    - 3) พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ
    - 4) พัฒนาการด้านสังคม
  2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 5.4 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียกลาง
  3. สมาชิกกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) แต่ละกลุ่มจับคู่กันเพื่อให้แต่ละคู่แบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ที่ตนเองศึกษา แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน
- ภูมิภาคเอเชียกลางมีความสำคัญทางเศรษฐกิจในประวัติศาสตร์อย่างไร
(เป็นเส้นทางการค้าระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตก)

4. สมาชิกในกลุ่มแต่ละคู่ช่วยกันตรวจคำตอบในใบงานที่ 5.4
 ผลัดกันอภิปรายความรู้ และอธิบายคำตอบให้เพื่อนอีกคู่หนึ่ง
 ฟัง จากนั้นนำคำตอบในใบงานมาหลอมรวมเป็นคำตอบของ
 กลุ่ม
5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องที่ตั้งและสภาพ
 ภูมิศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียกลาง
  2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- เพราะเหตุใด ภูมิภาคเอเชียกลางในอดีตจึงมี
 ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม
 (เป็นเส้นทางผ่านระหว่างทวีปยุโรปและเอเชีย ได้รับ
 อิทธิพลจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากผู้คนหลากหลาย
 เชื้อชาติที่สัญจรผ่าน)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนจัดทำแผ่นพับ “Asia Focus” (นอกเวลาเรียน) โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่
 กำหนด ดังนี้
  - 1) การอธิบายที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย
  - 2) การสรุปพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย
  - 3) การวิเคราะห์อิทธิพลของสภาพภูมิประเทศที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

7

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 5.4	ใบงานที่ 5.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแผ่นพับ “Asia Focus”	แบบประเมินแผ่นพับ “Asia Focus”	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข
กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- 3) แผนที่ทวีปเอเชียหรือแผนที่โลก
- 4) ใบงานที่ 5.4 เรื่อง ภูมิภาคเอเชียกลาง

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผ่นพับ “Asia Focus”

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การอธิบายที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย				
2	การสรุปพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย				
3	การวิเคราะห์อิทธิพลของสภาพภูมิประเทศที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

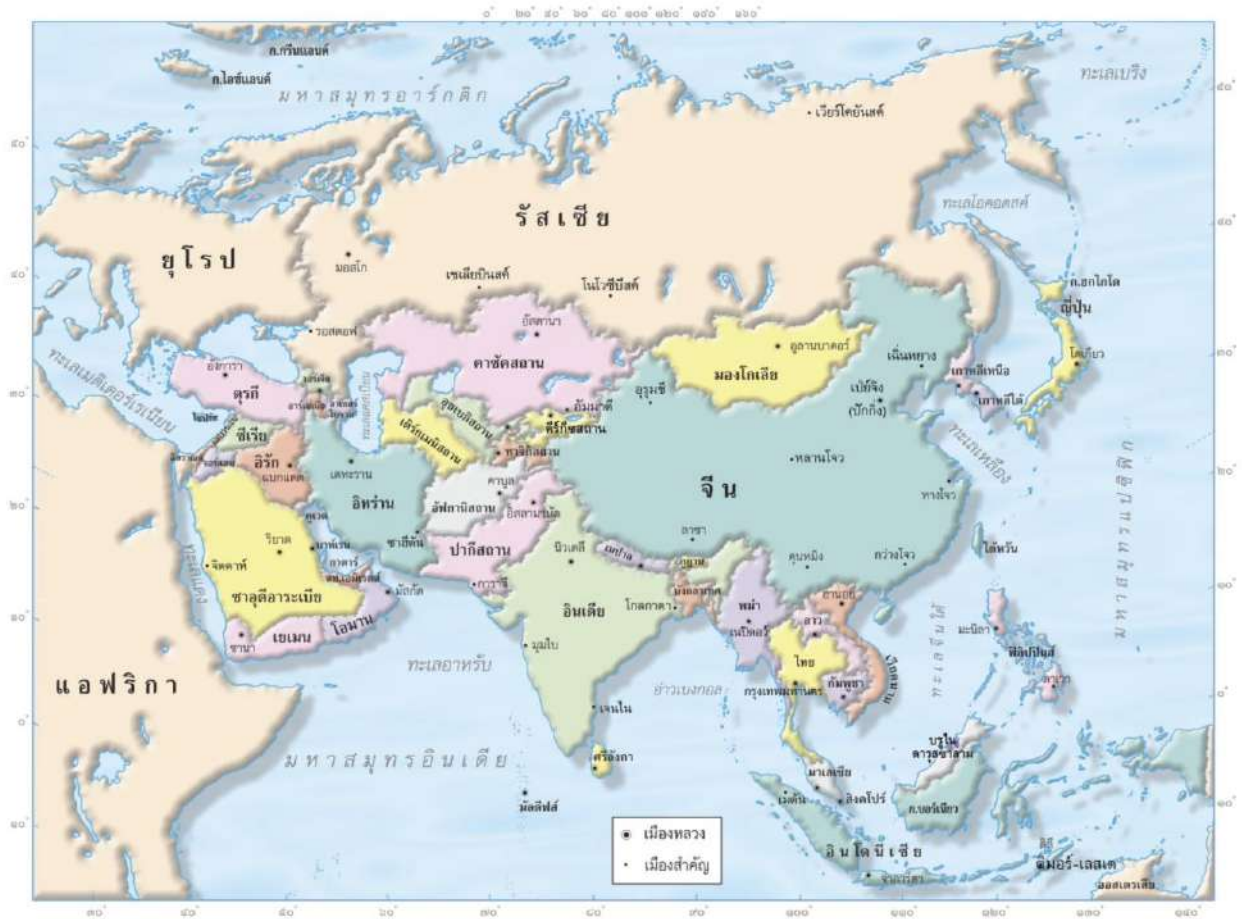
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11 - 12	ดีมาก
9 - 10	ดี
6 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

เอกสารประกอบการสอน

แผนที่ทวีปเอเชีย

ที่มา : วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และอภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ. 2553. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภูมิศาสตร์ ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 8.
 กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ใบงานที่

5.4

ภูมิภาคเอเชียกลาง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เอเชียกลางมีลักษณะภูมิประเทศที่เด่นชัดอย่างไร
.....
2. เพราะเหตุใด เศรษฐกิจในเอเชียกลางจึงไม่เจริญก้าวหน้า
.....
3. เพราะเหตุใด ในอดีตเอเชียกลางจึงมีการปกครองแบบชนเผ่า
.....
.....
4. ประเทศในเอเชียกลางเป็นอิสระจากการยึดครองของสหภาพโซเวียตจากเหตุการณ์ใด
.....
5. เศรษฐกิจหลักของเอเชียกลางขึ้นอยู่กับอาชีพใดที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ
.....
6. เพราะเหตุใด เอเชียกลางในอดีตจึงมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจมากกว่ายุคปัจจุบัน
.....
.....
7. เศรษฐกิจของเอเชียกลางภายใต้การปกครองของสหภาพโซเวียตมีลักษณะอย่างไร
.....
8. เพราะเหตุใด ประชาชนในภูมิภาคเอเชียกลางจึงใช้ภาษารัสเซียเป็นภาษากลางในการสื่อสาร
.....
9. เพราะเหตุใด ประชากรเอเชียกลางในอดีตจึงมักจะไม่มีการอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน
.....
10. ปัจจุบันประเทศใดที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียกลาง
.....

ใบงานที่

5.4

ภูมิภาคเอเชียกลาง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เอเชียกลางมีลักษณะภูมิประเทศที่เด่นชัดอย่างไร
ที่ราบกว้างใหญ่ทางเหนือ เทือกเขาและที่ราบสูงทางตะวันตก และทะเลทราย
2. เพราะเหตุใด เศรษฐกิจในเอเชียกลางจึงไม่เจริญก้าวหน้า
ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ไม่มีทางออกสู่มหาสมุทร และอยู่ไกลศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ
3. เพราะเหตุใด ในอดีตเอเชียกลางจึงมีการปกครองแบบชนเผ่า
สภาพภูมิประเทศที่เป็นทุ่งหญ้า ทะเลทราย และเทือกเขา ผู้คนจึงเกาะกลุ่มกันเป็นชนเผ่า อาศัยอยู่แบบเร่ร่อน เพื่อเดินทางแสวงหาแหล่งน้ำและอาหาร
4. ประเทศในเอเชียกลางเป็นอิสระจากการยึดครองของสหภาพโซเวียตจากเหตุการณ์ใด
สหภาพโซเวียตล่มสลายในปี ค.ศ. 1991
5. เศรษฐกิจหลักของเอเชียกลางขึ้นอยู่กับอาชีพใดที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ
เลี้ยงสัตว์
6. เพราะเหตุใด เอเชียกลางในอดีตจึงมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจมากกว่ายุคปัจจุบัน
ในอดีตเคยเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางสายแพรไหมซึ่งเป็นเส้นทางการค้าทางบก แต่ต่อมาเส้นทางการค้าได้เปลี่ยนเป็นเส้นทางการค้าทางทะเล ส่งผลให้เส้นทางสายแพรไหมลดบทบาทความสำคัญลง
7. เศรษฐกิจของเอเชียกลางภายใต้การปกครองของสหภาพโซเวียตมีลักษณะอย่างไร
รัฐบาลกลางเป็นผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ
8. เพราะเหตุใด ประชาชนในภูมิภาคเอเชียกลางจึงใช้ภาษารัสเซียเป็นภาษากลางในการสื่อสาร
เคยถูกรวมเข้ากับสหภาพโซเวียต
9. เพราะเหตุใด ประชากรเอเชียกลางในอดีตจึงมักจะไม่มีกรอบพโยกย้ายถิ่นฐาน
พรรคคอมมิวนิสต์ปกครองเข้มงวด
10. ปัจจุบันประเทศใดที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียกลาง
ประเทศรัสเซีย

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของเพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึงค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แบบบันทึกหลังหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
ต่อไปนี้ ส 4.2 (ม.2/1)

- ด้านความรู้

.....
.....
(จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....)

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

สรุปผลการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ประจำหน่วยการเรียนรู้

- ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพดี จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....
.....

ลงชื่อ .....
(.....)

ตำแหน่ง .....

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ด้านคุณภาพผู้เรียน)	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ	
1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น 1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	
2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร 2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดเวที่ต่อผู้มีพระคุณ 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	
3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล	
4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง 4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง 4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ 4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	
6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ 6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	

1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด**ส 4.2 ม.2/2** ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย**2 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด**

แหล่งอารยธรรมตะวันออกและมรดกโลกของประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชีย ล้วนมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองเมื่อครั้งอดีต ซึ่งมีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

3 สาระการเรียนรู้**3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง**

- 1) ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชีย
- 2) อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน**4.1 ความสามารถในการสื่อสาร****4.2 ความสามารถในการคิด**

1) ทักษะการสำรวจค้นหา	4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล	5) ทักษะการสร้างความรู้
3) ทักษะการวิเคราะห์	

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา**5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

หนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย

การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง แหล่งอารยธรรมในทวีปเอเชีย

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 6.1 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน
- 2) ตรวจสอบงานที่ 6.2 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย
- 3) ตรวจสอบงานที่ 6.3 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย
- 4) ตรวจสอบงานที่ 6.4 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม
- 5) ตรวจสอบงานที่ 6.5 เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน
- 6) ตรวจสอบงานที่ 6.6 เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย
- 7) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 8) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 9) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 10) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 11) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง แหล่งอารยธรรมในทวีปเอเชีย

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย

กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูให้นักเรียนดูภาพกำแพงเมืองจีนแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าทำไมต้องสร้างกำแพงเมืองจีนในลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเทือกเขาสูง

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน จากหนังสือเรียน และใบความรู้

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาประกอบแผนที่ประเทศจีน ชักถามข้อสงสัย และอธิบายจนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเฉลยคำตอบในใบงานที่ 6.1 ครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน หากมีนักเรียนสงสัย ครูเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน
2. ครูนำผลงานนักเรียนติดป้ายนิเทศแสดงแก่ผู้สนใจศึกษา

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสุ่มเรียกนักเรียนให้มาหยิบบัตรภาพเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย คนละ 1 ใบ
2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนพูดถึงภาพที่ได้ว่า เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้ด้วยปากเปล่า

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และใบความรู้ ในหัวข้อต่อไปนี้
  - 1) อารยธรรมอินเดียสมัยก่อนประวัติศาสตร์
  - 2) อารยธรรมอินเดียสมัยประวัติศาสตร์
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันอภิปราย และซักถามข้อสงสัย จนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน จากนั้นช่วยกันทำใบงานที่ 6.2 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย เสร็จแล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำเสนอครู

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 6.2 หน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูจัดแผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ออกเป็นชิ้นสี่เหลี่ยมเล็กๆ แล้วแจกนักเรียนคนละ 1 ชิ้นให้นักเรียนช่วยกันต่อให้เป็นแผนที่ที่สมบูรณ์
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า แผนที่ดังกล่าวอยู่ในภูมิภาคใด และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์โลกอย่างไร

ขั้น สอน

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และใบความรู้
2. นักเรียนทำใบงานที่ 6.3 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย เมื่อทำเสร็จแล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กัน ผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาและการทำงานให้คู่ของตนเองฟัง จากนั้นแต่ละคู่ร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้
3. สมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ และคำตอบในใบงานที่ 6.3 ผลัดกันซักถามข้อสงสัย จนสมาชิกทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
4. ตัวแทนของแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 6.3 ครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้น สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพสังคมมุสลิม แล้วสุ่มเรียกนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพอย่างอิสระ

ขั้น สอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 6.4 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม โดยศึกษาองค์ความรู้จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และใบความรู้
2. ครูชี้แจงให้นักเรียนทุกคนคำนึงถึงความสำเร็จของกลุ่ม โดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนที่เก่งต้องช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนหรือเรียนช้ากว่า
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากการศึกษาจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม ด้วยปากเปล่าอีกครั้ง
5. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบแข่งขัน เรื่อง อารยธรรมอิสลาม

ขั้น สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบทดสอบ จากนั้นนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม จากนั้นครูประกาศชมเชยกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด เพื่อเสริมกำลังใจ

วิธีสอนตามรูปแบบ โมเดลซิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูแจกบัตรคำชื่อตัวอย่างอารยธรรมให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น อภิปราย และหาคำตอบ เป็นการดึงความรู้เดิมของนักเรียนออกมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่
2. ครูเฉลยคำตอบพร้อมกับอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเอง แก้ไขความรู้เดิมที่ผิดพลาด และประยุกต์ความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

1. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกหัวข้อที่จะศึกษาในเรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในหัวข้อที่กำหนดให้
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มเพื่อศึกษาข้อมูลตามหัวข้อที่จับสลากได้

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 6.5 เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่ 6.5 ถ้ามีข้อบกพร่องให้ช่วยกันเติมเต็ม

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. นักเรียนนำเสนอข้อมูลที่ค้นคว้ามานำเสนอหน้าชั้นเรียนทุกกลุ่ม โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่นซักถามข้อสงสัย จากนั้นครูเป็นผู้อธิบายความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนทุกคนเข้าใจชัดเจน
2. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 6.5 ครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน ลงในกระดาษ

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน หรือจัดป้ายนิเทศในชั้นเรียนแสดงให้แก่ผู้สนใจได้ศึกษาความรู้

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

ครูแนะนำนักเรียนให้วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อประเทศในกลุ่มอาเซียนปัจจุบัน เพื่อประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลสำหรับทำหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

ครูสุ่มนักเรียนจำนวน 7-8 คน เพื่อเลือกภาพแหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชียในแต่ละภูมิภาค (ครูเตรียมภาพมรดกโลกจำนวนหลายๆ ภาพ) จากนั้นครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพที่เลือกกว่าเป็นอารยธรรมตะวันออกในภูมิภาคใด

ขั้น สอน

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 6.6 เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาและการทำใบงานให้คู่ของตนเองฟัง ผลัดกันอธิบาย แล้วสรุปคำตอบของคู่ตนเอง
3. ครูสุ่มตัวแทนของแต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 6.6 ครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้น สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 6.6 ครูตรวจสอบความถูกต้อง และอธิบายองค์ความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนทุกคนเข้าใจชัดเจน

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอุทยานมรดกโลกในทวีปเอเชีย โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) สืบแสง พรหมบุญ. 2524.ความสัมพันธ์ในระบบอบรรณาการระหว่างจีนกับไทย. กาญจนีละองศรี แพล. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
  - (2) วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
  - (3) สุรานี อัลเบิร์ต. 2550. ประวัติศาสตร์ของชนชาติอาหรับ. จรัญ มะลูลีม แพล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.
- 3) ใบความรู้
- 4) แผนที่
- 5) แบบทดสอบ เรื่อง อารยธรรมอิสลาม
- 6) บัตรภาพ
- 7) บัตรคำ
- 8) ใบงานที่ 6.1 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน
- 9) ใบงานที่ 6.2 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย
- 10) ใบงานที่ 6.3 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย
- 11) ใบงานที่ 6.4 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม
- 12) ใบงานที่ 6.5 เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน
- 13) ใบงานที่ 6.6 เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.thaiwhic.go.th>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลก	อธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลกได้ถูกต้องทั้งหมด มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	อธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลกได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	อธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลกได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน	อธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลกได้ถูกต้อง เป็นส่วนน้อย
2. การอธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลก	อธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลกได้ถูกต้อง ละเอียดชัดเจน และเข้าใจง่าย	อธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลกได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ และค่อนข้างเข้าใจง่าย	อธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลกได้ถูกต้อง เป็นบางส่วน และค่อนข้างเข้าใจง่าย	อธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลกได้ถูกต้องเพียงส่วนน้อย และเข้าใจยาก
3. การอธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน	อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบันได้ถูกต้องและสมเหตุสมผล	อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบันได้ถูกต้องและสมเหตุสมผลเป็นบางส่วน	อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบันได้ถูกต้องเป็นบางส่วน แต่ไม่สมเหตุสมผล	อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบันได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
4. การเรียบเรียงเนื้อหาข้อมูล	เรียบเรียงเนื้อหาข้อมูลได้ถูกต้องทั้งหมดเป็นระเบียบและเข้าใจง่าย	เรียบเรียงเนื้อหาข้อมูลได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เรียบเรียงเนื้อหาข้อมูลได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	เรียบเรียงเนื้อหาข้อมูลไม่ถูกต้อง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	14 - 16	11 - 13	8 - 10	ต่ำกว่า 8
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. กำแพงเมืองจีน นอกจากเป็นสัญลักษณ์ของอารยธรรมจีนแล้ว ยังให้ความรู้เรื่องใดอีกด้วย
  - ก. ความเป็นอยู่ของคนจีนโบราณ
  - ข. ความยิ่งใหญ่ของจีนสมัยจักรวรรดิ
  - ค. ความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนาพุทธ
  - ง. ความแม่นยำในการคาดการณ์อนาคต
2. ข้อใดไม่ใช่แนวคิดของลัทธิเต๋า
  - ก. สละชีพเพื่อชาติ
  - ข. กลมกลืนไปกับธรรมชาติ
  - ค. ใช้ชีวิตอย่างสันโดษและปล่อยวาง
  - ง. ปล่อยทุกอย่างไปตามวิถีทางของมัน
3. เข็มทิศที่ผลิตในจีนในระยะแรกเผยแพร่ไปยังยุโรปได้โดยใคร
  - ก. จักรพรรดิเจิ้งกีสข่าน
  - ข. พ่อค้าชาวตะวันตก
  - ค. พ่อค้าอาหรับ
  - ง. มาร์โคโพล
4. จุดมุ่งหมายในการสร้างเข็มทิศของจีนในระยะแรกคืออะไร
  - ก. บูชาสวรรค์
  - ข. หาทิศในการสร้างบ้าน
  - ค. ใช้ประโยชน์ในการเดินเรือ
  - ง. หาร่องรอยที่หลงซ้อนของศัตรู
5. ในสมัยราชวงศ์ซ่งมีการประกาศห้ามฝังเข็มเพื่อการรักษาโรค เพราะเหตุใด
  - ก. คิดว่าเป็นวิธีการสมัยโบราณ
  - ข. เห็นว่าเป็นวิธีการรักษาที่ทารุณ
  - ค. ต้องการเก็บไว้เป็นความลับเฉพาะคนสำคัญเท่านั้น
  - ง. เห็นว่าอันตรายและไม่แน่ใจว่าจะรักษาโรคหายได้หรือไม่
6. ลักษณะเด่นของอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียใต้ คืออะไร
  - ก. วรรณกรรมและรูปแบบการปกครอง
  - ข. ศาสนาและหลักปรัชญา
  - ค. การค้าและการเดินเรือ
  - ง. ภาษาและศิลปกรรม
7. เพราะเหตุใด วัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียใต้จึงแพร่หลายไปยังประเทศต่างๆ
  - ก. อินเดียส่งกองทัพไปรุกรานและบีบบังคับ
  - ข. อินเดียให้การสนับสนุน ช่วยเหลือประเทศต่างๆ
  - ค. อินเดียใช้ศาสนาเป็นทางผ่านของการถ่ายทอดอารยธรรม
  - ง. ชาติดังๆ มีความเห็นว่าวัฒนธรรมอินเดียมีความเจริญกว่าของตน
8. วรรณกรรมสำคัญของอินเดียเรื่องใด ที่กล่าวถึงปรัชญา ศาสนา และจริยธรรมในการดำเนินชีวิตแบบอินเดีย
  - ก. มหาकाพย์รามายณะ
  - ข. มหาकाพย์ภารตะ
  - ค. ภควัทคีตา
  - ง. อุณรุท
9. ภาพจิตรกรรมฝาผนังตามวัดต่างๆ ในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากอินเดียในเรื่องใด
  - ก. ศาสนา และวรรณกรรม
  - ข. วรรณกรรม และการค้า
  - ค. การค้า และประเพณี
  - ง. ประเพณี และศาสนา
10. ประเทศใด ที่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอินเดียน้อยที่สุด
  - ก. ไทย
  - ข. พม่า
  - ค. ญี่ปุ่น
  - ง. อินโดนีเซีย

11. ข้อใดเป็นความรู้ด้านการคำนวณที่ชาวอินเดียโบราณคิดขึ้น

- ก. การนำตัวเลขมารวมกัน
- ข. การกำหนดสัญลักษณ์ในการนับ
- ค. การกำหนดเครื่องหมายแทนตัวเลขสิบตัว
- ง. การกำหนดค่าตัวเลขเพิ่มขึ้นตามจำนวนขีด

12. ข้อใด คือ ลักษณะเด่น ของ “อักษรคุนิฟอร์ม”

- ก. เป็นตัวอักษรรูปภาพ
- ข. เป็นตัวอักษรที่เขียนบนกระดาษ
- ค. เป็นที่มาของอักษรโรมันในปัจจุบัน
- ง. เป็นตัวอักษรที่เก่าแก่ที่สุดในโลก

13. ชนกลุ่มใด ที่เข้ามาสร้างสรรค์อารยธรรมในดินแดนเมโสโปเตเมียเป็นกลุ่มแรก

- ก. บาลิโลเนียน
- ข. อัสซีเรียน
- ค. ซูเมเรียน
- ง. เปอร์เซีย

14. ข้อใดกล่าวถึง “กฎหมายฮัมมูราบี” ได้ถูกต้อง

- ก. มีการพิสูจน์ความผิดโดยการสาบาน
- ข. เป็นกฎหมายที่เป็นเทวโองการของพระเจ้า
- ค. สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้น
- ง. เป็นกฎหมายที่มีบทลงโทษที่เรียกว่า ตาต่อตา ฟันต่อฟัน

15. ลัทธิหรือศาสนาใด ที่ไม่ได้ถือกำเนิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

- ก. ศาสนาคริสต์
- ข. ศาสนาสิกข์
- ค. ศาสนาอิสลาม
- ง. ศาสนายูดาห์

16. หลักฐานทางอารยธรรมในสมัยพระเวทของอินเดียคืออะไร

- ก. มหาकाพย์
- ข. คัมภีร์ฤคเวท
- ค. คัมภีร์ไตรเพท
- ง. คัมภีร์อาถรรพเวท

17. ข้อใดเกี่ยวข้องกับเมืองฮาร์ปปาในอารยธรรมในเอเชียใต้

- ก. ตั้งอยู่บนเทือกเขาหิมาลัย
- ข. ปัจจุบันอยู่ในประเทศบังกลาเทศ
- ค. เป็นแหล่งโบราณคดีในรัฐปัญจาบ
- ง. เป็นแหล่งกำเนิดอักษรมคธ (ภาษาบาลี)

18. สุสานกองทัพบทหารดินเผา เป็นผลงานชิ้นสำคัญในสมัยกษัตริย์พระองค์ใดของจีน

- ก. เฉียนหลงฮ่องเต้
- ข. ฉินสื่อหวงตี้
- ค. หงวนสีโจ้วฮ่องเต้
- ง. กุบไลข่าน

19. ความเจริญในสมัยราชวงศ์ฮั่นที่โดดเด่นที่สุด คือข้อใด

- ก. ความรู้ทางการแพทย์ฝังเข็ม
- ข. ศิลปะการทำเครื่องเคลือบเขียวไข่มุก
- ค. การค้ากับต่างประเทศบนเส้นทางสายแพรไหม
- ง. การเดินทางไปสืบศาสนาที่อินเดียของพระสงฆ์จีน

20. ลักษณะภูมิประเทศแห้งแล้งแบบทะเลทราย ส่งผลให้เกิดลักษณะของอารยธรรมอิสลาม ยกเว้นข้อใด

- ก. สร้างอารยธรรมด้วยสงคราม
- ข. นับถือพระเจ้าหลายองค์ และนิยมการบูชายัญ
- ค. ชาวอาหรับมีบทบาทสำคัญในการสร้างอารยธรรมอิสลาม
- ง. รักอิสระ อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดในกลุ่มของตน

มฐ. ส 4.2 ม. 2/2

ได้คะแนน

คะแนนเต็ม

20

เฉลย

1. ข	2. ก	3. ค	4. ง	5. ง	6. ข	7. ค	8. ค	9. ก	10. ก
11. ค	12. ก	13. ค	14. ง	15. ข	16. ข	17. ค	18. ข	19. ค	20. ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ประเทศใด ที่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอินเดีย น้อยที่สุด
  - ก. พม่า
  - ข. ไทย
  - ค. ญี่ปุ่น
  - ง. อินโดนีเซีย
2. วรรณกรรมสำคัญของอินเดียเรื่องใด ที่กล่าวถึงปรัชญา ศาสนา และจริยธรรมในการดำเนินชีวิตแบบอินเดีย
  - ก. อุณรุท
  - ข. ภควัทคีตา
  - ค. มหาภารตยุทธ
  - ง. มหาภารตรามายณะ
3. ลัทธิหรือศาสนาใด ที่ไม่ได้ถือกำเนิดขึ้นในภูมิภาคเอเชีย ตะวันตกเฉียงใต้
  - ก. ศาสนาสิกข์
  - ข. ศาสนาคริสต์
  - ค. ศาสนายูดาห์
  - ง. ศาสนาอิสลาม
4. ชนกลุ่มใด ที่เข้ามาสร้างสรรคอารยธรรมในดินแดน เมโสโปเตเมียเป็นกลุ่มแรก
  - ก. ซูเมเรียน
  - ข. อัสซีเรียน
  - ค. เปอร์เซีย
  - ง. บาบิโลเนียน
5. กำแพงเมืองจีน นอกจากเป็นสัญลักษณ์ของอารยธรรมจีน แล้ว ยังให้ความรู้เรื่องใดอีกด้วย
  - ก. ความแม่นยำในการคาดการณ์อนาคต
  - ข. ความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนาพุทธ
  - ค. ความยิ่งใหญ่ของจีนสมัยจักรวรรดิ
  - ง. ความเป็นอยู่ของคนจีนโบราณ
6. ลักษณะภูมิประเทศแห่งลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ส่งผลให้เกิด ลักษณะของอารยธรรมอิสลาม ยกเว้นข้อใด
  - ก. รักอิสระ อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ มีความสัมพันธ์ ทางสายเลือดในกลุ่มของตน
  - ข. ชาวอาหรับมีบทบาทสำคัญในการสร้างอารยธรรม อิสลาม
  - ค. นับถือพระเจ้าหลายองค์ และนิยมการบูชาขี้ผึ้ง
  - ง. สร้างอารยธรรมด้วยสงคราม
7. ข้อใดเกี่ยวข้องกับเมืองฮาร์ปาในอารยธรรมในเอเชียใต้
  - ก. เป็นแหล่งกำเนิดอักษรเบรลล์ (ภาษาบาลี)
  - ข. เป็นแหล่งโบราณคดีในรัฐปัญจาบ
  - ค. ปัจจุบันอยู่ในประเทศบังกลาเทศ
  - ง. ตั้งอยู่บนเทือกเขาหิมาลัย
8. จุดมุ่งหมายในการสร้างเขื่อนกั้นน้ำของจีนในระยะแรก คืออะไร
  - ก. บูชาสวรรค์
  - ข. หาคิในการสร้างบ้าน
  - ค. ใช้ประโยชน์ในการเดินเรือ
  - ง. หาร่องรอยที่หลบซ่อนของศัตรู
9. สุสานกองทัพอารยธรรมจีน เป็นผลงานชิ้นสำคัญในสมัย กษัตริย์พระองค์ใดของจีน
  - ก. กุบไลข่าน
  - ข. ฉินสื่อหวงตี้
  - ค. เฉิงหลงฮองตี้
  - ง. หงวนสีโจ้วฮองตี้
10. ข้อใดกล่าวถึง “กฎหมายฮัมมูราบี” ได้ถูกต้อง
  - ก. เป็นกฎหมายที่มีบทลงโทษที่เรียกว่า ตาต่อตา ฟันต่อฟัน
  - ข. สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้น
  - ค. เป็นกฎหมายที่เป็นเทวโองการของพระเจ้า
  - ง. มีการพิสูจน์ความผิดโดยการสาบาน

11. เพราะเหตุใด วัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียใต้จึงแพร่หลายไปยังประเทศต่างๆ
- ชาติต่างๆ มีความเห็นว่าวัฒนธรรมอินเดียมีความเจริญกว่าของตน
  - อินเดียใช้ศาสนาเป็นทางผ่านของการถ่ายทอดอารยธรรม
  - อินเดียให้การสนับสนุน ช่วยเหลือประเทศต่างๆ
  - อินเดียส่งกองทัพไปรุกรานและบีบบังคับ
12. ความเจริญในสมัยราชวงศ์ฮั่นที่โดดเด่นที่สุด คือข้อใด
- การเดินทางไปสืบศาสนาที่อินเดียของพระสงฆ์จีน
  - การค้ากับต่างประเทศบนเส้นทางสายแพรไหม
  - ศิลปะการทำเครื่องเคลือบเขียวไขกา
  - ความรู้ทางการแพทย์ฝังเข็ม
13. ภาพจิตรกรรมฝาผนังตามวัดต่างๆ ในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากอินเดียในเรื่องใด
- การค้า และประเพณี
  - ประเพณี และศาสนา
  - วรรณกรรม และการค้า
  - ศาสนา และวรรณกรรม
14. หลักฐานทางอารยธรรมในสมัยพระเวทของอินเดียคืออะไร
- คัมภีร์อถรรพเวท
  - คัมภีร์ไตรเพท
  - คัมภีร์ฤคเวท
  - มหากาพย์
15. ข้อใดเป็นความรู้ด้านการคำนวณที่ชาวอินเดียโบราณคิดขึ้น
- การกำหนดค่าตัวเลขเพิ่มขึ้นตามจำนวนขีด
  - การกำหนดเครื่องหมายแทนตัวเลขสิบ
  - ตัวการกำหนดสัญลักษณ์ในการนับ
  - การนำตัวเลขมารวมกัน
16. ลักษณะเด่นของอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียใต้ คืออะไร
- ภาษาและศิลปกรรม
  - การค้าและการเดินเรือ
  - ศาสนาและหลักปรัชญา
  - วรรณกรรมและรูปแบบการปกครอง
17. ข้อใดไม่ใช่แนวคิดของลัทธิเต๋า
- ปล่อยทุกอย่างไปตามวิถีทางของมัน
  - ใช้ชีวิตอย่างสันโดษและปล่อยวาง
  - กลมกลืนไปกับธรรมชาติ
  - สละชีพเพื่อชาติ
18. ข้อใด คือ ลักษณะเด่น ของ “อักษรคุนิฟอร์ม”
- เป็นตัวอักษรรูปภาพ
  - เป็นตัวอักษรที่เก่าแก่ที่สุดในโลก
  - เป็นที่มาของอักษรโรมันในปัจจุบัน
  - เป็นตัวอักษรที่เขียนบนกระดาษ
19. เข็มทิศที่ผลิตในจีนในระยะแรกเผยแพร่ไปยังยุโรปได้โดยใคร
- พ่อค้าอาหรับ
  - มาร์โคโปโล
  - พ่อค้าชาวตะวันตก
  - จักรพรรดิเจิ้งกิสข่าน
20. ในสมัยราชวงศ์ซ่งซึ่งมีการประกาศห้ามฝังเข็มเพื่อการรักษาโรค เพราะเหตุใด
- เห็นว่าอันตรายและไม่แน่ใจว่าจะรักษาโรคหายได้หรือไม่
  - ต้องการเก็บไว้เป็นความลับเฉพาะคนสำคัญเท่านั้น
  - เห็นว่าเป็นวิธีการรักษาที่ทารุณ
  - คิดว่าเป็นวิธีการสมัยโบราณ

มฐ. ส 4.2 ม.2/2

ได้คะแนน	คะแนนเต็ม
	20

เฉลย

1. ข	2. ข	3. ก	4. ก	5. ค	6. ง	7. ข	8. ข	9. ข	10. ก
11. ข	12. ข	13. ง	14. ค	15. ข	16. ค	17. ง	18. ก	19. ก	20. ก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

6

แหล่งมรดกโลก ในทวีปเอเชีย

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ทวีปเอเชียมีอารยธรรมที่หลากหลายและมีหลายแห่งที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) และมีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน โดยเฉพาะมรดกโลกทางวัฒนธรรม

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกความสำคัญของแหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชียได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการสำรวจค้นหา	4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล	5) ทักษะการสร้างความรู้
3) ทักษะการวิเคราะห์	

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย	2. ใฝ่เรียนรู้	3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. ครูสุ่มนักเรียนจำนวน 7-8 คน เพื่อเลือกภาพแหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชียในแต่ละภูมิภาค (ครูเตรียมภาพมรดกโลกจำนวนหลายๆ ภาพ)
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพที่เลือกว่าเป็นอารยธรรมตะวันออกในภูมิภาคใด

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ใบงานที่ 6.6
4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำในทวีปเอเชียจึงเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมที่สำคัญของโลก (เป็นแหล่งอาศัยที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การสร้างสังคม และเมื่อนุชนมีการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อมเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์อารยธรรม)

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 6.6 เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาและการทำงานให้คู่ของตนเองฟัง ผลัดกันอธิบาย แล้วสรุปคำตอบของคู่ตนเอง
3. ครูสุ่มตัวแทนของแต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 6.6 โดยครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
5. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงาน เพื่อเป็นกำลังใจในการพัฒนาความรู้ของตนเอง

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 6.6

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 6.6
ครูตรวจสอบความถูกต้อง และอธิบายองค์ความรู้เพิ่มเติม
ให้นักเรียนทุกคนเข้าใจชัดเจน
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- หากไม่มีการประดิษฐ์วงล้อของชาวซูเมเรียน
นักเรียนคิดว่าการดำเนินชีวิตของมนุษย์ยุค
ปัจจุบันจะมีความสะดวกสบายเช่นนี้หรือไม่
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ใน
ดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอู่อารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย โดยให้
ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
  - 1) การอธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลก
  - 2) การอธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลก
  - 3) การอธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน
  - 4) การเรียบเรียงเนื้อหาข้อมูล

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 6.6	ใบงานที่ 6.6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอู่อารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย	แบบประเมินหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอู่อารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 6.6 เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.thaiwhic.go.th>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การอธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลก				
2	การอธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลก				
3	การอธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน				
4	การเรียบเรียงเนื้อหาข้อมูล				
รวม					

ลงชื่อ .....ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14 - 16	ดีมาก
11 - 13	ดี
8 - 10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

บัตรภาพ

ภาพหอกระจายเสียงและซากโบราณสถาน
 ของแอม ประเทศอัฟกานิสถาน

ภาพพระราชวังต้องห้ามแห่งราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง
 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ภาพทัชมาฮาล ประเทศอินเดีย

ภาพโรพทุโธ ประเทศอินโดนีเซีย

ภาพอ่าวฮาลอง ประเทศเวียดนาม

ภาพอุทยานแห่งชาติกู๋นงมูลู ประเทศมาเลเซีย

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.thaiwhic.go.th/heritageList.aspx?states=912>

1 2 ภาพที่ 2 <http://variety.teenee.com/world/46805.html>

3 4 ภาพที่ 3 <http://www.sahavicha.com/?name=knowledge&file=readknowledge&id=3005>

5 6 ภาพที่ 4-6 http://lerdpanyaasian.blogspot.com/2012/08/blog-post_12.html

ใบงานที่

6.6

แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. องค์การยูเนสโก (UNESCO) มีวัตถุประสงค์หลักอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. การยกย่องสถานที่ต่างๆ ให้เป็นมรดกโลก ก่อให้เกิดผลดีอย่างไรแก่ชนรุ่นหลัง

.....

.....

3. ถ้าต้องการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทางพระพุทธศาสนา นักเรียนควรไปประเทศใด

.....

4. เพราะเหตุใด บริเวณแหล่งที่ราบลุ่มแม่น้ำจึงมักเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรือง

.....

.....

5. แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชียได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมใดบ้าง

.....

6. สุสานทหารดินเผาสะท้อนความยิ่งใหญ่ของจักรพรรดิฉินสื่อหวงตี้ได้อย่างไร

.....

.....

7. มรดกโลกแห่งใดที่มีความยาวมากที่สุดในโลก และมนุษย์อวกาศสามารถมองเห็นได้จากในอวกาศ

.....

8. แหล่งโบราณสถานที่เมืองโมเฮนโจ-ดาโร มีความสำคัญอย่างไร

.....

9. ถ้านักเรียนไปเที่ยวเกาหลีใต้ จะพบมรดกโลกแห่งใดบ้าง

.....

10. มรดกโลกมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

ใบงานที่

6.6

แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. องค์การยูเนสโก (UNESCO) มีวัตถุประสงค์หลักอย่างไร

เพื่อสร้างสรรค์สันติภาพให้เกิดขึ้นในโลก โดยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดการยอมรับความแตกต่าง
ของสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี วิถีชีวิตของคนทุกกลุ่มในโลก เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งอันเป็นชนวน
สู่สงคราม รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือของนานาชาติทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม เพื่อให้ทั่วโลก
เคารพในความยุติธรรม กฎหมาย สิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์พึงมีโดยไม่ถือเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา

2. การยกย่องสถานที่ต่างๆ ให้เป็นมรดกโลก ก่อให้เกิดผลดีอย่างไรแก่ชนรุ่นหลัง

อนุชนรุ่นหลังมีอนุสรณ์สถานรำลึกความเป็นมาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของแต่ละสถานที่ อันยังบอกความเจริญรุ่งเรือง
ในอดีต การก่อเกิดของอารยธรรมต่างๆ และความเป็นมาของชาติพันธุ์วรรณา

3. ถ้าต้องการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทางพระพุทธศาสนา
นักเรียนควรไปประเทศใด

อินเดีย เนปาล ศรีลังกา

4. เพราะเหตุใด บริเวณแหล่งที่ราบลุ่มแม่น้ำจึงมักเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรือง

เพราะที่ราบลุ่มแม่น้ำมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การสร้างชุมชน มีการพัฒนาความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างชุมชน อันเป็นบ่อเกิดของอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรือง

5. แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมใดบ้าง

อารยธรรมจีน อารยธรรมอินเดีย อารยธรรมเมโสโปเตเมีย และอารยธรรมอิสลาม

6. สุสานทหารดินเผาสะท้อนความยิ่งใหญ่ของจักรพรรดิฉินสื่อหวงตี้ได้อย่างไร

ความยิ่งใหญ่ของกองทัพ ประกอบด้วยรูปปั้นทหาร รถศึก และม้า จำนวนกว่า 8,000 ตัว ซึ่งหน้าของรูปทหาร
แต่ละตัวมีลักษณะแตกต่างกันและแต่งกายเหมือนจริงตามตำแหน่งของทหาร

7. มรดกโลกแห่งใดที่มีความยาวมากที่สุดในโลก และมนุษย์อวกาศสามารถมองเห็นได้จากในอวกาศ

กำแพงเมืองจีน

8. แหล่งโบราณสถานที่เมืองโมเฮนโจ-ดาโร มีความสำคัญอย่างไร

.....เป็นสถานที่แสดงความเจริญรุ่งเรืองทางสถาปัตยกรรมที่มีแบบแผนและการวางผังเมืองที่เป็นระเบียบ

9. ถ้านักเรียนไปเที่ยวเกาหลีใต้ จะพบมรดกโลกแห่งใดบ้าง

.....วิหารยองเมียว เขตประวัติศาสตร์กยงจู

10. มรดกโลกมีความสำคัญอย่างไร

.....เป็นสิ่งที่มีความค่าทางประวัติศาสตร์ แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองและความแตกต่างกันของอารยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่

.....ทุกคนต้องร่วมกันรักษา

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึง และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึง และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แบบบันทึกหลังหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
ต่อไปนี้ ส 4.2 (ม.2/2)

- ด้านความรู้

.....
.....
(จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....)

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

สรุปผลการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ประจำหน่วยการเรียนรู้

- ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพดี จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ด้านคุณภาพผู้เรียน)	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ	
1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น 1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	
2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร 2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดต่อผู้มีพระคุณ 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	
3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล	
4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง 4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง 4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ 4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	
6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ 6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	

บันทึก

Handwriting practice area with 20 sets of horizontal dotted lines.

บันทึก

Handwriting practice area with 20 sets of horizontal dotted lines.

บันทึก

Handwriting practice area with 20 sets of horizontal dotted lines for text entry.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

1

ที่ตั้งและความสำคัญ ของอารยธรรมจีน

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

บริเวณลุ่มแม่น้ำหวางเหอ (ฮวงโห) เป็นที่เกิดของอารยธรรมจีนหรืออารยธรรมตะวันออก และเป็นแหล่งมรดกโลกที่มีอิทธิพลต่อประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกในด้านภาษา ลัทธิทางศาสนา และศิลปวัฒนธรรม

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายที่ตั้งของประเทศจีนได้
- 2) บอกความสำคัญของอารยธรรมจีนได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพกำแพงเมืองจีนหลายๆ ภาพ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าทำไมต้องสร้างกำแพงเมืองจีนบนลักษณะภูมิประเทศ ที่เป็นเทือกเขาสูง
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ลักษณะภูมิประเทศใดมีความเหมาะสมในการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. ใบความรู้

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน จากหนังสือเรียนและใบความรู้ เรื่อง ที่ตั้งของแหล่งอารยธรรมจีน จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในประเด็นต่อไปนี้
  - ประเทศจีนตั้งอยู่ที่ใดในทวีปเอเชีย
  - จีนมีความเจริญในด้านใดบ้างที่เป็นอารยธรรมตะวันออก แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใดจึงถือว่าประเทศจีนเป็นแหล่งอารยธรรมตะวันออก
(จีนมีการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์มายาวนานกว่าภูมิภาคอื่นๆ ตั้งแต่ราว 3,500 ปีก่อน ค.ศ.)

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้

สื่อการเรียนรู้ : แผนที่ประเทศจีน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาประกอบแผนที่ประเทศจีน ชักถามข้อสงสัย และอธิบายจนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- แม้อินจะเป็นจักรวรรดิขนาดใหญ่แต่สามารถเป็นหนึ่งเดียวกันได้ด้วยสิ่งใด
(ภาษาจีน)

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 6.1

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน
  - ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเฉลยคำตอบในใบงานที่ 6.1 หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนพบเห็นสิ่งใดบ้าง ที่เป็นอิทธิพลของอารยธรรมจีนในชีวิตประจำวัน
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน ครูตรวจสอบความถูกต้อง
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
  - ครูนำผลงานนักเรียนติดป้ายนิเทศแสดงแก่ผู้สนใจศึกษา
- นักเรียนคิดว่า อารยธรรมจีนเรื่องใดมีความสำคัญกับทวีปเอเชีย
(ภาษาจีน ความเชื่อในลัทธิขงจื้อ)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 6.1	ใบงานที่ 6.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - สืบแสง พรหมบุญ. 2524. ความสัมพันธ์ในระบอบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย. กาญจนี ละอองศรี แปล. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- 3) ใบความรู้ เรื่อง ที่ตั้งของอารยธรรมจีน
- 4) แผนที่ประเทศจีน
- 5) บัตรภาพ
- 6) ใบงานที่ 6.1 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบความรู้

ที่ตั้งของแหล่งอารยธรรมจีน

Satellite image of China.jpg

ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งอยู่ทางตะวันออกของทวีปเอเชีย มีพื้นที่เฉพาะส่วนที่เป็นแผ่นดินใหญ่ ประมาณ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร เป็นประเทศที่ใหญ่เป็นอันดับสามของโลก รองจากประเทศรัสเซียและแคนาดา ตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 18° และ 54° เหนือ และลองจิจูด 73° และ 135° ตะวันออก

พรมแดน

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศต่างๆ ถึง 14 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม ลาว พม่า อินเดีย ภูฏาน เนปาล ปากีสถาน อัฟกานิสถาน ทาจิกิสถาน คีร์กีซสถาน คาซัคสถาน รัสเซีย มองโกเลีย และเกาหลีเหนือ ทำให้จีนมีพรมแดนทางบกยาวกว่า 22,000 กิโลเมตร ซึ่งยาวที่สุดในโลก

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความหลากหลาย
ทิศเหนือ เป็นทุ่งหญ้าปาสเตปี้และทะเลทรายในพื้นที่แห้งแล้งติดกับกับมองโกเลียและไซบีเรียของรัสเซีย
ทิศใต้ เป็นดินแดนหุบเขาและแนวเทือกเขาระดับต่ำเป็นจำนวนมาก ติดกับเวียดนาม ลาว และพม่า
ทิศตะวันออก เป็นที่ราบลุ่มตะกอนน้ำพา และเป็นสามเหลี่ยมปากแม่น้ำของแม่น้ำสองสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำฮวงโห และแม่น้ำแยงซีเกียง มีชายฝั่งยาวตลอดแนวทะเลจีนใต้ทางใต้ ทะเลเหลือง และทะเลจีนตะวันออกยาว 14,500 กิโลเมตร
ทิศตะวันตก เป็นพื้นที่ขรุขระและเป็นที่สูง โดยมีเทือกเขาหิมาลัยและเทือกเขาเทียนชานกันเป็นพรมแดนตามธรรมชาติกับอินเดีย เนปาล และเอเชียกลาง และที่ราบสูงอยู่ท่ามกลางภูมิภาพแห้งแล้ง เช่น ทะเลทรายทาลามาگان และทะเลทรายโกบี

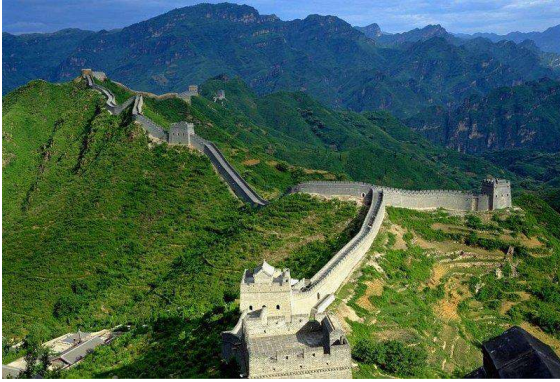
แผนที่ประเทศจีน

ที่มา : <http://www.oknation.net/blog/bankbank/2013/03/10/entry-1>

บัตรภาพ

ภาพกำแพงเมืองจีน

ภาพกำแพงเมืองจีน

ภาพกำแพงเมืองจีน

ภาพกำแพงเมืองจีน

ที่มา : ภาพที่ 1-2 <http://www.mcptravel.com>

1	2
3	4

ภาพที่ 3 <http://www.goldhips.com/board/viewtopic.php?p=2965>

ภาพที่ 4 <http://www.tourprodd.com/intourBJS.html>

ใบงานที่

6.1

ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากแผนที่ประเทศจีน ทำให้ทราบว่าที่ตั้งของประเทศจีนอยู่ในบริเวณใด
.....
2. ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของจีนเป็นอย่างไร
.....
3. ที่ตั้งของประเทศจีนเป็นจุดอ่อนด้านความปลอดภัยของประเทศอย่างไร
.....
4. การตั้งชุมชนและเครื่องปั้นดินเผา เป็นหลักฐานอารยธรรมก่อนประวัติศาสตร์ในจีนสามารถพบได้ที่ใด
.....
5. ผลงานแรกของอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์ คืออะไร
.....
6. แนวความเชื่อ “อาณัติแห่งสวรรค์” ในสมัยราชวงศ์โจว ที่เชื่อว่ากษัตริย์คือโอรสแห่งสวรรค์ ส่งผลอย่างไร
ต่อบทบาทของกษัตริย์
.....
.....
.....
7. จักรพรรดิฉินในราชวงศ์ฉินสร้างกำแพงเมืองจีนให้เป็นแนวเดียวกัน
.....
8. เส้นทางการค้าที่สำคัญระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกในจีนคือเส้นทางใด
.....
9. เพราะเหตุใด ประวัติศาสตร์จีนจึงถือว่ราชวงศ์ถังเป็น “ยุคทองของจีน”
.....
10. ชาตินะวันตกเข้ามาติดต่อกับจีนในราชวงศ์หมิงโดยอาศัยเส้นทางใด
.....

ใบงานที่

6.1

ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมจีน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากแผนที่ประเทศจีน ทำให้ทราบว่าที่ตั้งของประเทศจีนอยู่ในบริเวณใด
อยู่ในซีกโลกเหนือและซีกโลกตะวันออก ภูมิภาคตะวันออกของทวีปเอเชีย
2. ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ของจีนเป็นอย่างไร
ภาคตะวันตกและใต้เป็นที่สูง ภาคเหนือหนาวเย็น แห้งแล้ง มีทะเลทราย ภาคตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ
3. ที่ตั้งของประเทศจีนเป็นจุดอ่อนด้านความปลอดภัยของประเทศอย่างไร
มีพรมแดนติดต่อกับ 14 ประเทศ
4. การตั้งชุมชนและเครื่องปั้นดินเผา เป็นหลักฐานอารยธรรมก่อนประวัติศาสตร์ในจีนสามารถพบได้ที่ใด
ที่มณฑลเหอหนาน และมณฑลชานตง
5. ผลงานแรกของอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์ คืออะไร
อักษรภาพ-ตัวอักษรจีนรุ่นแรก
6. แนวความเชื่อ “อาถนะแห่งสวรรค์” ในสมัยราชวงศ์โจว ที่เชื่อว่ากษัตริย์คือโอรสแห่งสวรรค์ ส่งผลอย่างไรต่อบทบาทของกษัตริย์
จักรพรรดิจะต้องปกครองบ้านเมืองให้เกิดสันติสุข หากไม่ใส่ใจดูแลบ้านเมือง สวรรค์หรือฟ้าก็จะเตือนโดยทำให้เกิดภัยธรรมชาติเพื่อให้ผู้ปกครองเปลี่ยนพฤติกรรม หากไม่เปลี่ยนสวรรค์หรือฟ้าจะมอบอำนาจให้บุคคลอื่นที่มีคุณธรรมปกครองแทน
7. จักรพรรดิจีนในราชวงศ์โจวสร้างกำแพงเมืองจีนให้เป็นแนวเดียวกัน
จีนชั่ววงศ์ ราชวงศ์ฉิน
8. เส้นทางการค้าที่สำคัญระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกในจีนคือเส้นทางใด
เส้นทางสายไหม
9. เพราะเหตุใด ประวัติศาสตร์จีนจึงถือว่ราชวงศ์ถังเป็น “ยุคทองของจีน”
พระพุทธศาสนา วรรณกรรม การศึกษาเจริญรุ่งเรือง และมีเขตแดนกว้างขวาง
10. ชาตินะวันตกเข้ามาติดต่อกับจีนในราชวงศ์หมิงโดยอาศัยเส้นทางใด
เส้นทางทางทะเล/เส้นทางเรือเทศ

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา .....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

2

ที่ตั้งและความสำคัญ ของอารยธรรมอินเดีย

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อารยธรรมอินเดียในบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุได้สร้างสรรค์อารยธรรมในด้านต่างๆ ที่สำคัญคือเป็นแหล่งกำเนิดศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และพระพุทธศาสนา และแผ่ขยายอิทธิพลไปยังภูมิภาคใกล้เคียง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายที่ตั้งของประเทศอินเดียได้
- 2) บอกความสำคัญของอารยธรรมอินเดียได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. ครูสุ่มเรียกนักเรียนให้มาหยิบบัตรภาพเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย คนละ 1 ใบ
3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนพูดถึงภาพที่ได้ว่า เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้ด้วยปากเปล่า

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนคิดว่า วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทยได้รับอิทธิพลจากจีนหรืออินเดีย
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 2 จัดการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2	3. ใบความรู้
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. ใบงานที่ 6.2

1. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2
2. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และใบความรู้ ในหัวข้อต่อไปนี้
  - 1) อารยธรรมอินเดียสมัยก่อนประวัติศาสตร์
  - 2) อารยธรรมอินเดียสมัยประวัติศาสตร์
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันอภิปราย และซักถามข้อสงสัย จนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน จากนั้นช่วยกันทำใบงานที่ 6.2 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย เสร็จแล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำเสนอ

คำถามกระตุ้นความคิด

1. เมื่อกล่าวถึงประเทศอินเดีย นักเรียนนึกถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)
2. นักเรียนจะพบชุมชนชาวอินเดียในประเทศไทยได้ที่ใดบ้าง
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นที่ 3 สรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 6.2

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 6.2 หน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- อารยธรรมอินเดียมักเกี่ยวข้องกับเรื่องใด
(ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์-ฮินดู)

ขั้นที่ 4 วัดและประเมินผล

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนพบเห็นสิ่งใดบ้างที่เป็นอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียในชีวิตประจำวัน
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 6.2	ใบงานที่ 6.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- ใบความรู้ เรื่อง ที่ตั้งของแหล่งอารยธรรมอินเดีย
- บัตรภาพ
- ใบงานที่ 6.2 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบความรู้

ที่ตั้งของแหล่งอารยธรรมอินเดีย

ที่ตั้ง

อินเดีย ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของทวีปเอเชียระหว่างละติจูดที่ $8^{\circ} 4'$ และ $37^{\circ} 6'$ เหนือ และลองจิจูดที่ $68^{\circ} 7'$ และ $97^{\circ} 25'$ ตะวันออก ลักษณะเป็นคาบสมุทรรูปสามเหลี่ยม ยื่นออกไปในมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งมักเรียกว่า อนุทวีป มีพื้นที่รวมทั้งหมด 3 ล้าน ตารางกิโลเมตร ทำให้อินเดียนับเป็นประเทศที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดเป็นลำดับที่ 7 ของโลก มีชายแดนด้านติดกับแผ่นดินยาว 15,200 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลยาว 7,516 กิโลเมตร มีหมู่เกาะอันดามันและนิโคบาร์ทางด้านอ่าวเบงกอล และเกาะ Lakshadweep อยู่ในทะเลอาราเบียก็รวมเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอินเดียด้วย

อาณาเขต

อินเดียมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศต่าง ๆ มหาสมุทรและทะเล ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับประเทศจีน ทิเบต และเนปาล

ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศบังกลาเทศ และพม่า กับมีหมู่เกาะอันดามัน และหมู่เกาะนิโคบาร์ ในทะเลอันดามันของมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งอยู่ใกล้ประเทศพม่า ไทย และอินโดนีเซีย

ทิศใต้ ติดต่อกับประเทศศรีลังกา มหาสมุทรอินเดีย และทะเลอาราเบีย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับทะเลอาราเบีย และประเทศปากีสถาน

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ของประเทศอินเดียส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง แบ่งออกได้เป็นเขตที่สำคัญอยู่สี่เขตด้วยกัน คือ

1. เขตภูเขา ประกอบไปด้วย เทือกเขาหิมาลัย ทางตอนเหนือซึ่งเป็นเทือกเขาสามเทือกทอดตัวเข้าสู่ชายแดนพม่าและบังกลาเทศ เป็นแนวที่เกือบนานกัน สลับไปด้วยที่ราบสูง และที่ลุ่มหุบเขาในบางแห่ง เช่น หุบเขาแคชเมียร์ และหุบเขาคุลลู เป็นบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีทิวทัศน์ที่งดงาม

2. เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำคงคาและแม่น้ำสินธุ เป็นเขตที่ถล่มลงมาจากเขตภูเขา มีขนาดพื้นที่ประมาณ 300 กิโลเมตร และยาวประมาณ 1,000 กิโลเมตร เป็นที่ราบอุดมสมบูรณ์ อันเกิดจากระบบแม่น้ำที่สำคัญสามสาย คือ แม่น้ำสินธุ แม่น้ำคงคา และแม่น้ำพรหมบุตร บริเวณดังกล่าวเป็นที่ตั้งรกรากอยู่อาศัยของประชากรที่หนาแน่นที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

3. เขตทะเลทราย ส่วนใหญ่อยู่ตามแนวชายแดนของอินเดียกับปากีสถาน บริเวณรัฐราชสถาน ของอินเดีย กับจังหวัดสินธุ ของปากีสถาน

4. เขตที่ราบสูงคาบสมุทรภาคใต้ คือ เขตคาบสมุทรเดคคาน (Deccan) ทางใต้ของเขตที่ราบลุ่มน้ำเป็นแนวเทือกเขาใหญ่น้อย เช่น เทือกเขาวินไฮ (Vindhya) เทือกเขาสัตปุระ (Satpura) เทือกเขาไมคาลา (Maikala) และเทือกเขาอชันตา (Ajanta)

5. ชายฝั่งของเขตคาบสมุทรเดคคาน มีเทือกเขากัทส์ (Ghats) ตะวันออก และเทือกเขากัทส์ตะวันตกขนานอยู่ จะอยู่ห่างจากชายฝั่งทะเลทางตะวันออกมากกว่าทางฝั่งตะวันตก ทำให้หาดชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ฝั่งอ่าวเบงกอลกว้างขวาง หาดชายฝั่งในฝั่งตะวันตกด้านทะเลอาหรับ

การที่อินเดียถูกแวดล้อมด้วยพรมแดนธรรมชาติรอบด้าน คือ มีทั้งภูเขาและฝั่งทะเลเป็นพรมแดน ได้แยกอินเดียออกจากส่วนอื่น ๆ ของทวีปเอเชีย ทำให้อินเดียตั้งอยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง ซึ่งนับว่ามีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อวิถีชีวิตของชาวอินเดีย ทำให้ชาวอินเดียมีอารยธรรมและวัฒนธรรมที่มีลักษณะของตนเองโดยเฉพาะ และในโอกาสเดียวกันพรมแดนธรรมชาติดังกล่าว ช่วยให้สามารถรักษาวัฒนธรรมของตนให้สืบเนื่องตลอดมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยปัจจุบัน

บัตรภาพ

ภาพซากเมืองฮาร์ปา-โมเฮนโจดาโร

ภาพหัวสิงห์สมัยพระเจ้าอโศกมหาราช

ภาพทัชมาฮาล

ภาพพระราชวังสายลม เมืองชัยปุระ

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://ancientsocial.exteen.com>

ภาพที่ 2 <http://www.bloggang.com>

ภาพที่ 3 <http://travel.kapook.com>

ภาพที่ 4 <http://www.merrylandtravel.com>

ใบงานที่

6.2

ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อินเดียโบราณ หมายถึงประเทศใดในปัจจุบัน
.....
2. ลักษณะภูมิประเทศของอินเดียเป็นอย่างไร
.....
3. เพราะเหตุใด อินเดียจึงถูกเรียกว่า “อนุทวีป”
.....
.....
4. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ใดที่ทำให้อินเดียสร้างอารยธรรมของตนเองขึ้นมา
.....
5. อารยธรรมอินเดียเป็นอารยธรรมของชนกลุ่มใดบ้าง
.....
6. เมืองโบราณใดของอินเดียที่มีสถาปัตยกรรมและการวางผังเมือง
.....
7. หลักฐานก่อนประวัติศาสตร์ของอารยธรรมอินเดียมักพบที่ใด
.....
8. อารยธรรมอินเดียสมัยประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
.....
9. ตัวอย่างสถาปัตยกรรมมุสลิมในอารยธรรมอินเดียคือสถานที่ใด
.....
10. อารยธรรมอินเดียมีความสำคัญต่อทวีปเอเชียอย่างไร
.....

ใบงานที่

6.2

ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอินเดีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อินเดียโบราณ หมายถึงประเทศใดในปัจจุบัน
อินเดีย ศรีลังกา ภูฏาน เนปาล ปากีสถาน บังกลาเทศ
2. ลักษณะภูมิประเทศของอินเดียเป็นอย่างไร
ลักษณะเป็นคาบสมุทรรูปสามเหลี่ยม ยื่นออกไปในมหาสมุทรอินเดีย
3. เพราะเหตุใด อินเดียจึงถูกเรียกว่า “อนุทวีป”
มีพื้นที่รวมทั้งหมด 3 ล้านตารางกิโลเมตร ทำให้อินเดียนับเป็นประเทศที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุดเป็นลำดับที่ 7 ของโลก
4. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ใดที่ทำให้อินเดียสร้างอารยธรรมของตนเองขึ้นมา
มีพรมแดนธรรมชาติที่เป็นภูเขาและชายฝั่งทะเลโดยรอบ ปิดกั้นให้ชาวอินเดียอยู่อย่างโดดเดี่ยว
5. อารยธรรมอินเดียเป็นอารยธรรมของชนกลุ่มใดบ้าง
ดราวิเดียน และอารยัน
6. เมืองโบราณใดของอินเดียที่มีสถาปัตยกรรมและการวางผังเมือง
เมืองฮารัปปา และเมืองโมเฮนโจ-ดาโร
7. หลักฐานก่อนประวัติศาสตร์ของอารยธรรมอินเดียมักพบที่ใด
ลุ่มแม่น้ำสินธุ ประเทศปากีสถาน
8. อารยธรรมอินเดียสมัยประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และพระพุทธศาสนา
9. ตัวอย่างสถาปัตยกรรมมุสลิมในอารยธรรมอินเดียคือสถานที่ใด
ทัชมาฮาล
10. อารยธรรมอินเดียมีความสำคัญต่อทวีปเอเชียอย่างไร
เป็นแหล่งกำเนิดศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนา

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	ความคิดสร้างสรรค์				
3	วิธีการนำเสนอผลงาน				
4	การนำไปใช้ประโยชน์				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจ ในการทำงาน				ความ รับผิดชอบ				การตรงต่อ เวลา				ความสะอาด เรียบร้อย				ผลสำเร็จ ของงาน				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	การแสดง ความคิดเห็น				การยอมรับ ฟังคนอื่น				การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				ความมีน้ำใจ				การมีส่วนร่วม ในการปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

3

ที่ตั้งและความสำคัญของ อารยธรรมเมโสโปเตเมีย

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อารยธรรมเมโสโปเตเมีย เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรติสในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้ชนหลายกลุ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐาน สร้างสรรค์ และถ่ายทอดอารยธรรมซึ่งกันและกัน

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายที่ตั้งของแหล่งอารยธรรมเมโสโปเตเมียได้
- 2) บอกความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมียได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน					
สื่อการเรียนรู้ : แผนที่ 1. ครูตัดแผนที่แสดงที่ตั้งของอารยธรรมเมโสโปเตเมียออกเป็นชิ้นสี่เหลี่ยมเล็กๆ แล้วแจกนักเรียนคนละ 1 ชิ้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันต่อให้เป็นแผนที่ที่สมบูรณ์ 2. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า แผนที่ดังกล่าวอยู่ในภูมิภาคใด และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์โลกอย่างไร 3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด	คำถามกระตุ้นความคิด • การที่ภูมิประเทศมีความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางอารยธรรมอย่างรวดเร็ว นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)				
ขั้นสอน					
สื่อการเรียนรู้ : <table border="1"> <tr> <td>1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2</td><td>3. ใบความรู้</td></tr> <tr> <td>2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม</td><td>4. ใบงานที่ 6.3</td></tr> </table> 1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และใบความรู้ เรื่อง ที่ตั้งของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน 2. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 6.3 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย เมื่อทำเสร็จแล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กัน ผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาและการทำงานให้คู่ของตนเองฟัง จากนั้นให้แต่ละคู่ร่วมกันสรุปคำตอบที่ได้ 3. สมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ และคำตอบในใบงานที่ 6.3 ผลัดกันซักถามข้อสงสัย จนสมาชิกทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน	1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2	3. ใบความรู้	2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. ใบงานที่ 6.3	คำถามกระตุ้นความคิด 1. เพราะเหตุใด ชนหลายเชื้อชาติจึงเข้ามาสร้างความเจริญในบริเวณดินแดนเมโสโปเตเมีย (ความอุดมสมบูรณ์ของดินแดนนี้ท่ามกลางความแห้งแล้งของทะเลทรายรอบด้าน) 2. เทพนิยายกรีกบ่งบอกถึงแนวความเชื่อของอารยธรรมเมโสโปเตเมียอย่างไร (การนับถือเทพเจ้าหลายองค์ ความเชื่อเกี่ยวกับโลกหน้า และกุศโลบายแห่งการทำความดี เพราะมีความเชื่อว่าจะมีการพิพากษาคดีและไม่ดีด้วย การชั่งน้ำหนักความดี-ความชั่วหลังจากเสียชีวิต)
1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2	3. ใบความรู้				
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	4. ใบงานที่ 6.3				

4. ตัวแทนสมาชิกแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 6.3 หน้า
 ชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
 และให้ข้อเสนอแนะ
5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

คำถามกระตุ้นความคิด

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย
  2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- การประดิษฐ์ล้อของชาวซูเมอร์ส่งผลต่อเทคโนโลยีในปัจจุบันอย่างไร
 (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 6.3	ใบงานที่ 6.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข.
 กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- 3) ใบความรู้ เรื่อง ที่ตั้งของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย
- 4) แผนที่แสดงที่ตั้งของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย
- 5) ใบงานที่ 6.3 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบความรู้

ที่ตั้งของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

คำว่า เมโสโปเตเมีย เป็นภาษากรีกมาจากคำว่า Mesos เท่ากับภาษาอังกฤษว่า Middle และคำว่า Potamos เท่ากับภาษาอังกฤษว่า River รวมความแล้วหมายถึง “ดินแดนระหว่างแม่น้ำ” (land between the rivers) อันได้แก่ ที่ราบระหว่างแม่น้ำไทกริส (Tigris) ทางตะวันออก และแม่น้ำยูเฟรติส (Euphrates) ทางตะวันตก พื้นที่นี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเอเชียในบริเวณที่เชื่อมต่อกับทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา โดยเฉพาะทางตะวันตกเฉียงเหนือซึ่งหันออกสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เป็นจุดเชื่อมโยงติดต่อกับอารยธรรมอียิปต์โบราณ พื้นที่ของแหล่งอารยธรรมทั้งหมดจะกินอาณาบริเวณจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปสู่อ่าวเปอร์เซีย มีลักษณะเป็นรูปเสี้ยวจึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ดินแดนพระจันทร์เสี้ยวอันอุดมสมบูรณ์” (Fertile Crescent) ครอบคลุมดินแดนบางส่วนในประเทศอิรักและซีเรียในปัจจุบัน ถือเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมเก่าแก่แห่งแรก เมื่อราว 3,500 ปี ก่อนคริสตกาล

เมโสโปเตเมียเป็นอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลกสมัยโบราณ โดยตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำ 2 สาย คือ แม่น้ำไทกริส (Tigris) และแม่น้ำยูเฟรติส (Euphrates) ซึ่งปัจจุบันนี้อยู่ในเขตแดนของประเทศอิรักซึ่งมีกรุงแบกแดดเป็นเมืองหลวง แม่น้ำทั้ง 2 สายมีต้นน้ำอยู่ในอาร์เมเนียและเอเชียไมเนอร์มาบรรจบกันเป็นแม่น้ำซัดด์อัลอาหรับแล้วไหลลงสู่ทะเลที่อ่าวเปอร์เซีย

อาณาบริเวณที่เรียกว่าเมโสโปเตเมีย ทิศเหนือติดทะเลดำและทะเลแคสเปียนทิศตะวันตกติดที่ราบซีเรียและปาเลสไตน์ ส่วนทิศตะวันออกติดที่ราบสูงอิหร่าน ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดคาบสมุทรอาหรับซึ่งล้อมรอบด้วยทะเลแดงและมหาสมุทรอินเดีย

เมโสโปเตเมียแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนล่างใกล้กับอ่าวเปอร์เซีย มีความอุดมสมบูรณ์เรียกว่าบาบิโลเนีย (Babylonia) เกิดจากการทับถมของดินที่แม่น้ำพัดพามากล่าวคือในฤดูร้อนหิมะบนภูเขาในอาร์เมเนียละลายไหลบ่าลงมาทางใต้พัดพาเอาโคลนตมมาทับถมไว้ยังบริเวณปากน้ำ ทำให้พื้นดินตรงปากแม่น้ำงอกออกทุกปี โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 5 ไมล์ครึ่งทุก ๆ ศตวรรษ (ประมาณปีละ 100.55 นิ้วครึ่ง) ส่วนบนซึ่งค่อนข้างแห้งแล้งเรียกว่า อัสซีเรีย (Assyria) บริเวณดังกล่าวจึงมีชนชาติหลายเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่ มีการรบพุ่งกันอยู่เสมอ เมื่อชาติใดมีอำนาจก็เข้าไปยึดครองและกลายเป็นชนชาติเดียวกัน

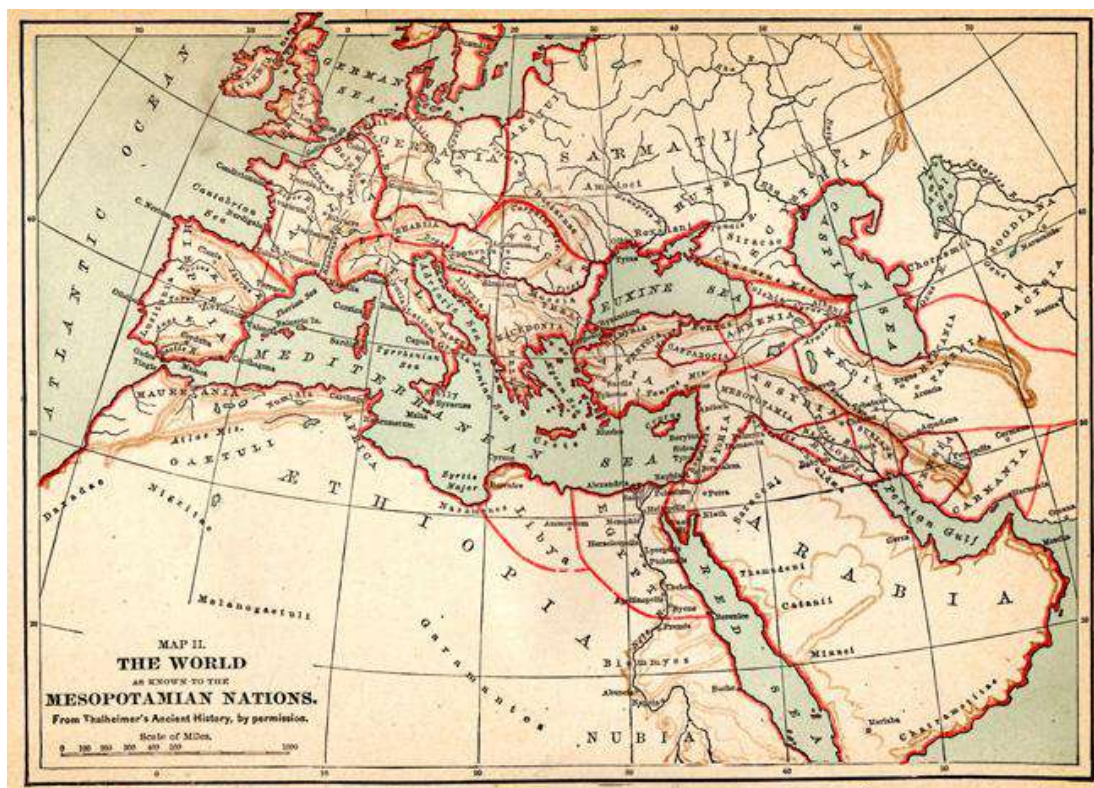
จากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเมโสโปเตเมีย เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำมีการทับถมของดินตะกอนตามชายฝั่งแม่น้ำทั้งสอง ทำให้บริเวณแถบนี้อุดมสมบูรณ์และมีสภาพเหมาะสมแก่การเพาะปลูก สภาพอากาศจะเกิดความแห้งแล้งสลับกับน้ำท่วมเป็นประจำ จนเป็นเหตุให้การควบคุมน้ำหรือการชลประทานมีความสำคัญต่อการทำเกษตรกรรมของผู้คนแถบนี้ เส้นทางบกที่ติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เชื่อมต่ออียิปต์และอ่าวเปอร์เซีย เอื้อต่อการขนส่งค้าขายทางทะเลกับอารยธรรมที่ห่างไกล เช่น จีน ซึ่งลักษณะเช่นนี้เอง ทำให้ดินแดนเมโสโปเตเมียแห่งนี้ เป็นที่ต้องการของชนกลุ่มต่างๆ ในการเข้ามายึดครองและสร้างความเจริญของตนเอง เช่น สุเมเรียน อามอไรต์ ฮิตไทต์ คัสไซต์ อัสซีเรีย คาลเดย และเปอร์เซียตามลำดับ

เอกสารประกอบการสอน

แผนที่แสดงที่ตั้งของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

ที่มา : <http://tnahra.wordpress.com/1/>

ใบงานที่

6.3

ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อารยธรรมเมโสโปเตเมีย ตั้งอยู่ในบริเวณใด
.....
2. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย คืออะไร
.....
3. บริเวณเมโสโปเตเมียมีลักษณะภูมิประเทศอย่างไร
.....
.....
4. เพราะเหตุใด ดินแดนระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำไทกริสและยูเฟรทีสจึงได้ชื่อว่า “ดินแดนแห่งพระจันทร์เสี้ยว”
.....
.....
5. ชนกลุ่มแรกที่เข้ามาสร้างความเจริญในเมโสโปเตเมีย คือใคร
.....
6. อารยธรรมของซูเมอร์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
.....
7. ชิกกูแรตแห่งนครอูร์ได้สะท้อนถึงความเชื่อในการดำเนินวิถีชีวิตของชาวซูเมอร์เรียนอย่างไร
.....
.....
.....
8. มหาภาพยักิลกาเมชมีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์โลกอย่างไร
.....

9. อักษรลิ่ม หรือ อักษรคูนiform ของชาวซูเมเรียนมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

10. ประมวลกฎหมายฮัมมูราบีสะท้อนความเป็นอยู่ชาวบาบิโลเนียนอย่างไร และส่งผลต่อความเป็นอยู่ของสังคมในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่

6.3

ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อารยธรรมเมโสโปเตเมีย ตั้งอยู่ในบริเวณใด
ลุ่มแม่น้ำไทกริสและยูเฟรทีส
2. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของอารยธรรมเมโสโปเตเมีย คืออะไร
ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเอเชียในบริเวณที่เชื่อมต่อระหว่างทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา
3. บริเวณเมโสโปเตเมียมีลักษณะภูมิประเทศอย่างไร
เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ 2 สาย คือ แม่น้ำไทกริส และแม่น้ำยูเฟรทีส ที่มีการทับถมของดินตะกอนตามชายฝั่งแม่น้ำ
ซึ่งจะเกิดขึ้นในฤดูร้อนเมื่อหิมะละลาย
4. เพราะเหตุใด ดินแดนระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำไทกริสและยูเฟรทีสจึงได้ชื่อว่า “ดินแดนแห่งพระจันทร์เสี้ยว”
เป็นดินแดนในสมัยโบราณของเมโสโปเตเมียจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปสู่อ่าวเปอร์เซีย มีลักษณะเป็นรูปเสี้ยว
จึงเรียกว่า “ดินแดนพระจันทร์เสี้ยวอันอุดมสมบูรณ์” ครอบคลุมดินแดนบางส่วนในประเทศอิรักและซีเรียในปัจจุบัน
5. ชนกลุ่มแรกที่เข้ามาสร้างความเจริญในเมโสโปเตเมีย คือใคร
ชาวซูเมเรียน
6. อารยธรรมของซูเมอร์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
การแก้ปัญหาธรรมชาติ
7. ชิกกูแรตแห่งนครอูร์ได้สะท้อนถึงความเชื่อในการดำเนินวิถีชีวิตของชาวซูเมเรียนอย่างไร
ความเชื่อในเทพเจ้าหลายองค์ โดยชาวซูเมเรียนเชื่อว่าปรากฏการณ์ต่างๆ ทางธรรมชาติเกิดจากการบันดาลของ
เทพเจ้าแต่ละองค์ที่มีหน้าที่ดูแลธรรมชาติในแหล่งต่างๆ หากเทพเจ้าไม่พอใจ ก็จะลงโทษมนุษย์ด้วยการบันดาลให้เกิด
ภัยธรรมชาติ ดังนั้นชิกกูแรตจึงเป็นวิหารบูชาเทพเจ้าเพื่อให้เทพเจ้าเกิดความพึงพอใจและบันดาลความอุดม
สมบูรณ์
8. มหาเทพยัถิลกาเมชมีความสำคัญต่อการศึกษาศาสตร์โลกอย่างไร
เป็นวรรณกรรมประเภทนิยายเรื่องแรกของโลก สะท้อนความเชื่อทางศาสนาของชาวซูเมเรียน

9. อักษรลิ่ม หรือ อักษรคูนิฟอร์มของชาวซูเมเรียนมีลักษณะอย่างไร

.....เป็นอักษรภาพกดลงบนแผ่นดินเหนียว โดยใช้ปากกาที่ทำจากต้นอ้อตัดปลายเป็นรูปสามเหลี่ยม เมื่อเขียนเสร็จ
.....จะนำแผ่นดินเหนียวไปผึ่งแดดหรือเผาไฟให้แห้ง

10. ประมวลกฎหมายฮัมมูราบีสะท้อนความเป็นอยู่ชาวบาบิโลเนียนอย่างไร และส่งผลต่อความเป็นอยู่ของ
สังคมในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมและกฎกติกาการอยู่ร่วมกันในสมัยนั้น เช่น การลงโทษผู้กระทำความผิด การแบ่งชนชั้น
.....ทางสังคมเป็นรากฐานของอารยธรรมตะวันตก ส่งผลต่อปัจจุบันในด้านศาสนาและวิถีการปฏิบัติตนของคนในสังคม
.....สิ่งที่เห็นเด่นชัด คือ หลักตอบแทน หรือตาต่อตา ฟันต่อฟันของประมวลกฎหมายฉบับนี้ ยังคงเป็นหลักปฏิบัติของ
.....ศาสนาอิสลามมาจนถึงปัจจุบัน

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน..... ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึง และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึง และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

4

ที่ตั้งและความสำคัญของ อารยธรรมอิสลาม

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อารยธรรมอิสลาม เป็นอิทธิพลของศาสนาอิสลามที่แพร่หลายไปยังดินแดนต่างๆ ทั้งใกล้และไกลผ่านทางการทำสงคราม ทำให้อารยธรรมอิสลามมีอิทธิพลต่อสังคมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และทวีปยุโรป

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายที่ตั้งของแหล่งอารยธรรมอิสลามได้
- 2) บอกความสำคัญของอารยธรรมอิสลามได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
- 5) ทักษะการสร้างความรู้

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	
สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ	คำถามกระตุ้นความคิด
1. ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวมุสลิม แล้วสุ่มนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพอย่างอิสระ 2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด	• เพราะเหตุใด สัญลักษณ์ของศาสนาอิสลามจึงเกี่ยวข้องกับดวงจันทร์ (การทำศาสนกิจของมุสลิมสังเกตการขึ้นของดวงจันทร์เป็นหลัก)
ขั้นสอน	
สื่อการเรียนรู้ : 1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2 2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม 3. แบบทดสอบ 4. ใบความรู้ 5. ใบงานที่ 6.4	คำถามกระตุ้นความคิด
1. นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิมจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันทำใบงานที่ 6.4 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม โดยศึกษาองค์ความรู้จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และใบความรู้ 2. ครูชี้แจงให้นักเรียนทุกคนคำนึงถึงความสำเร็จของกลุ่ม โดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนที่เก่งต้องช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนหรือเรียนช้ากว่า 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากการศึกษาจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน 4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม ด้วยปากเปล่าอีกครั้ง 5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2 6. ครูให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบแข่งขัน เรื่องอารยธรรมอิสลาม	1. การศึกษาอารยธรรมอิสลาม ควรศึกษาจากแหล่งใด (ศึกษาจากผลงานที่สร้างสรรค์ไว้ในดินแดนต่าง ๆ) 2. เพราะเหตุใด การค้าและการทำสงคราม จึงส่งผลให้อารยธรรมอิสลามแผ่ขยายไปยังดินแดนต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : แบบทดสอบ

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบทดสอบ จากนั้นนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม จากนั้นครูประกาศชมเชยกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด เพื่อเสริมกำลังใจ
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนสามารถพบอารยธรรมอิสลามด้านใดบ้างในประเทศไทย
 (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 6.4	ใบงานที่ 6.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
  - อูรานี อัลเบิร์ต. 2550. ประวัติศาสตร์ของชนชาติอาหรับ. จรัญ มะลูลีม แปล. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.
- ใบความรู้ เรื่อง อารยธรรมอิสลาม
- แบบทดสอบ เรื่อง อารยธรรมอิสลาม
- บัตรภาพ
- ใบงานที่ 6.4 เรื่อง ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม

8.2 แหล่งการเรียนรู้

—

ใบความรู้

อารยธรรมอิสลาม

ภูมิภาคเอเชียใต้เป็นดินแดนที่ประกอบไปด้วยกลุ่มศาสนาต่างๆ พบว่า อินเดียเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางศาสนามากที่สุดทั้งศาสนาฮินดู ศาสนาพุทธ และที่สำคัญคือ ศาสนาอิสลาม ซึ่งมีจำนวนชาวมุสลิมมากกว่าในตะวันออกกลางอันเป็นดินแดนกำเนิดศาสนาอิสลามเสียอีก ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะมองข้ามอิทธิพลของวัฒนธรรมอิสลามและบทบาทของชาวมุสลิมดินแดนชมพูทวีปอันเก่าแก่แห่งนี้

ศาสนาอิสลามถือกำเนิดบนคาบสมุทรอาหรับ ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 7 โดยพระมุฮัมมัด ก่อนเกิดศาสนาอิสลามชาวอาหรับนับถือเทพเจ้าหลายองค์รวมทั้งนับถือธรรมชาติแวดล้อม เช่น น้ำพุ ต้นไม้ และหิน เป็นต้น นอกจากชาวอาหรับจะรวมตัวกันเป็นชาติอิสลามที่ตั้งอยู่บนรากฐานความผูกพันทางศาสนาเป็นแรงดึงดูดในการรวมชาติแล้ว ศาสนาอิสลามยังเป็นแรงจูงใจของกองทัพมุสลิมที่จะออกทำสงครามขยายอำนาจไปยังดินแดนต่างๆ เรียกว่า สงครามครูเสดหรือสงครามไม้กางเขน ซึ่งเป็นสงครามทางศาสนาระหว่างพวกคริสเตียนและพวกมุสลิม ระหว่างค.ศ. 1096–1291 ทำให้ชาวยุโรปได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากโลกตะวันออกและทำให้สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของยุโรปเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคสมัยใหม่

ดังนั้นภายในศตวรรษเดียวกองทัพมุสลิมก็สามารถสร้างจักรวรรดิอันกว้างใหญ่ตั้งแต่เทือกเขาพีเรนีสในประเทศสเปน และแอฟริกาเหนือ อียิปต์ ดินแดนต่างๆ ในตะวันออกกลางตลอดเรื่อยมาจนถึงลุ่มแม่น้ำสินธุในอินเดีย มุสลิมจึงเป็นเสมือนสะพานเชื่อมอารยธรรมตะวันตกและตะวันออกให้ประสานกัน โดยพวกพ่อค้ามุสลิมได้นำความเจริญเผยแพร่ไปยังยุโรปและเอเชีย

การรวมเอาวัฒนธรรมของชนชาติที่มีความเจริญมาก่อนเข้าไปในจักรวรรดิเป็นการรวมเอาวัฒนธรรมที่เด่นๆ ของโลกมารวมไว้ในสังคมที่ใช้ภาษาอาหรับ เช่น วัฒนธรรมกรีก-โรมัน เปอร์เซีย บาบิโลเนีย อียิปต์ ยิว อินเดีย วัฒนธรรมของชนเผ่าเยอรมัน และวัฒนธรรมอาหรับ เกิดเป็นวัฒนธรรมอิสลามซึ่งยังคงรักษาบางสิ่งบางอย่างของชนบรรพบุรุษและวัฒนธรรมเดิมไว้ ดังนั้น ความรุ่งเรืองของวัฒนธรรมของอิสลามมาจากความสามารถในการรับเอาส่วนที่ดีที่สุดของวัฒนธรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโลกอิสลามมาใช้ เช่น ชุมประตูกำแพง หลังคารูปโดม เพดานโค้งแบบครึ่งทรงกลม และอาคารที่เน้นความกว้างของพื้นที่ภายในและความโอ่อ่าของรูปลักษณ์ภายนอก งานโมเสก การจัดสวนหย่อม โดยเฉพาะแบบของราชวงศ์โมกุลที่เน้นการแบ่งพื้นที่สวนออกเป็นสี่ส่วนเท่าๆกัน การจัดลานภายในบริเวณบ้านการประดับด้วยกระเบื้องเคลือบ ลวดลายดอกไม้หรืออะราเบสก์ (Arabesque) และลวดลายเรขาคณิต

เอกสารประกอบการสอน

แบบทดสอบ เรื่อง อารยธรรมอิสลาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. แหล่งกำเนิดศาสนาอิสลามตั้งอยู่ที่ใด
  - ก. ประเทศอิรัก
  - ข. ประเทศอิหร่าน
  - ค. ประเทศอิสราเอล
  - ง. ประเทศซาอุดีอาระเบีย
2. ความรู้ใดมีพัฒนาการมาจากอารยธรรมอิสลาม
  - ก. เลขอารบิก
  - ข. คัมภีร์วัชรสูตร
  - ค. อักษรคุนนิฟอร์ม
  - ง. การผ่าตัดรักษาโรค
3. ในระยะเริ่มแรก ชาวมุสลิมเผยแพร่ศาสนาอิสลามโดยวิธีใดเป็นส่วนใหญ่
  - ก. การทำสงครามขยายดินแดน
  - ข. การส่งทูตไปเจริญสัมพันธไมตรี
  - ค. การเดินทางค้าขายเครื่องเทศและแพรไหม
  - ง. การอพยพชาวมุสลิมไปตั้งถิ่นฐานยังดินแดนต่างๆ
4. อีจเราะห์ศักราช เริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด
  - ก. ปีที่ท่านนบีมุฮัมมัดเกิด
  - ข. ปีที่ท่านนบีมุฮัมมัดเสียชีวิต
  - ค. ปีที่ท่านนบีมุฮัมมัดประกาศเผยแพร่ศาสนา
  - ง. ปีที่ท่านนบีมุฮัมมัดอพยพจากเมืองเมกกะไปยังเมืองเมดินา
5. ความขัดแย้งระหว่างศาสนาอิสลามกับศาสนาคริสต์คือข้อใด
  - ก. สงครามศักดิ์สิทธิ์
  - ข. สงครามศาสนา
  - ค. สงครามครูเสด
  - ง. สงครามพระเจ้า
6. หลักคำสอนของศาสนาอิสลามคือข้อใด
  - ก. หลักปฏิบัติ หลักศรัทธา
  - ข. หลักละหมาด หลักอาหาร
  - ค. หลักการแต่งกาย หลักปฏิบัติ
  - ง. บัญญัติ 10 ประการ หลักศรัทธา
7. อารยธรรมอิสลามเข้ามาเผยแผ่ในอินเดียโบราณเมื่อใด
  - ก. เกิดสงครามระหว่างมุสลิมกับอินเดีย
  - ข. ราชวงศ์โมกุลเข้าปกครองอินเดีย
  - ค. คนอินเดียใจกว้างยอมรับศาสนาอิสลาม
  - ง. มุสลิมอพยพหนีสงครามเข้าไปอยู่ในอินเดีย
8. ข้อปฏิบัติของศาสนาอิสลาม แตกต่างจากศาสนาอื่นอย่างไร
  - ก. ไม่มีนักบวช
  - ข. ห้ามรับประทานอาหารบางชนิด
  - ค. สอนให้นับถือพระเจ้าพระองค์เดียว
  - ง. ศาสนิกชนต้องสละทรัพย์สินตามสถานภาพ
9. สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยในข้อใดที่มีคนไทยนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่
  - ก. ปัตตานี สงขลา นราธิวาส
  - ข. ยะลา พัทลุง สงขลา
  - ค. สตูล สงขลา ปัตตานี
  - ง. ปัตตานี ยะลา สตูล
10. ศูนย์กลางของชุมชนมุสลิมสังเกตจากอะไร
  - ก. สุเหร่า มัสยิด
  - ข. เครื่องหมายฮาราล
  - ค. การแต่งกายของคนในชุมชน
  - ง. การประกอบศาสนกิจ

เฉลย

1. ง   2. ง   3. ก   4. ง   5. ค   6. ก   7. ข   8. ก   9. ง   10. ก

บัตรภาพ

ภาพชาวมุสลิมกำลังทำพิธีละหมาด

ภาพการแต่งงานของชาวมุสลิม

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://kanchanapisek.or.th/kp8/culture/nrt/nrt320.html>

1

ภาพที่ 2 <http://www.kujapai.com/forum/index.php?topic=346.0>

2

ใบงานที่

6.4

ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ก่อนเกิดศาสนาอิสลาม ชาวมุสลิมมีความเชื่ออย่างไร
.....
2. อารยธรรมอิสลามมีแหล่งกำเนิดจากที่ใด
.....
3. อารยธรรมอิสลามเกี่ยวข้องกับประเทศอินเดียอย่างไร
.....
4. อารยธรรมอิสลามศึกษาได้จากอะไร
.....
5. ศาสนาอิสลามแพร่หลายไปยังดินแดนต่างๆ ได้อย่างไร
.....
6. เหตุการณ์ใดเป็นชนวนเหตุของสงครามครูเสดระหว่างชาวคริสเตียนและชาวมุสลิม
.....
7. ศาสนาอิสลามเจริญรุ่งเรืองด้วยปัจจัยใด
.....
.....
8. สิ่งที่แสดงถึงอารยธรรมอิสลามในโลกปัจจุบัน คืออะไร
.....
9. ศาสนาอิสลามเข้ามาแพร่หลายในอินเดียในราชวงศ์ใด
.....
10. อารยธรรมอิสลามมีความสำคัญต่อโลกอย่างไร
.....

ใบงานที่

6.4

ที่ตั้งและความสำคัญของอารยธรรมอิสลาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- ก่อนเกิดศาสนาอิสลาม ชาวมุสลิมมีความเชื่ออย่างไร
นับถือเทพเจ้าหลายองค์รวมทั้งนับถือธรรมชาติแวดล้อม
- อารยธรรมอิสลามมีแหล่งกำเนิดจากที่ใด
คาบสมุทรอาหรับ
- อารยธรรมอิสลามเกี่ยวข้องกับประเทศอินเดียอย่างไร
ในประเทศอินเดียโบราณมีชาวมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก
- อารยธรรมอิสลามศึกษาได้จากอะไร
อิทธิพลของศาสนาอิสลามในดินแดนต่างๆ
- ศาสนาอิสลามแพร่หลายไปยังดินแดนต่างๆ ได้อย่างไร
สงครามครูเสด
- เหตุการณ์ใดเป็นชนวนเหตุของสงครามครูเสดระหว่างชาวคริสเตียนและชาวมุสลิม
การแย่งชิงดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ในปาเลสไตน์
- ศาสนาอิสลามเจริญรุ่งเรืองด้วยปัจจัยใด
การรวมเอาวัฒนธรรมที่เด่นๆ ของโลกมารวมไว้ในสังคมที่ใช้ภาษาอาหรับ โดยยังคงรักษาบางสิ่งบางอย่างของขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมเดิมไว้
- สิ่งที่แสดงถึงอารยธรรมอิสลามในโลกปัจจุบัน คืออะไร
ศาสนสถานหลังคารูปโดม
- ศาสนาอิสลามเข้ามาแพร่หลายในอินเดียในราชวงศ์ใด
ราชวงศ์โมกุล
- อารยธรรมอิสลามมีความสำคัญต่อโลกอย่างไร
ให้กำเนิดศาสนาอิสลาม และการใช้ภาษาอาหรับในการสื่อสารระหว่างกัน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความมีวินัย				ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ				การรับฟัง ความคิดเห็น				การแสดง ความคิดเห็น				การตรงต่อ เวลา				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ ร่วมมือกัน ทำกิจกรรม				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ทำงาน				การแก้ไข ปัญหา/หรือ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่

6

แหล่งมรดกโลก ในทวีปเอเชีย

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ทวีปเอเชียมีอารยธรรมที่หลากหลายและมีหลายแห่งที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) และมีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน โดยเฉพาะมรดกโลกทางวัฒนธรรม

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 4.2 ม.2/2 ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกความสำคัญของแหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชียได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการสำรวจค้นหา	4) ทักษะการสรุปลงความเห็น
2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล	5) ทักษะการสร้างความรู้
3) ทักษะการวิเคราะห์	

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย	2. ใฝ่เรียนรู้	3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. ครูสุ่มนักเรียนจำนวน 7-8 คน เพื่อเลือกภาพแหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชียในแต่ละภูมิภาค (ครูเตรียมภาพมรดกโลกจำนวนหลายๆ ภาพ)
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพที่เลือกว่าเป็นอารยธรรมตะวันออกในภูมิภาคใด

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
2. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ใบงานที่ 6.6
4. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

คำถามกระตุ้นความคิด

- เพราะเหตุใด บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำในทวีปเอเชีย จึงเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมที่สำคัญของโลก (เป็นแหล่งอาศัยที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การสร้างสังคม และเมื่อมนุษย์มีการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ย่อมเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์อารยธรรม)

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาความรู้เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่าน
2. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 6.6 เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการศึกษาและการทำงานให้คู่ของตนเองฟัง ผลัดกันอธิบาย แล้วสรุปคำตอบของคู่ตนเอง
3. ครูสุ่มตัวแทนของแต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 6.6 โดยครูและเพื่อนนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
5. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงาน เพื่อเป็นกำลังใจในการพัฒนาความรู้ของตนเอง

ขั้นสรุป

สื่อการเรียนรู้ : ใบงานที่ 6.6

คำถามกระตุ้นความคิด

- ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 6.6
ครูตรวจสอบความถูกต้อง และอธิบายองค์ความรู้เพิ่มเติม
ให้นักเรียนทุกคนเข้าใจชัดเจน
  - นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- หากไม่มีการประดิษฐ์วงล้อของชาวซูเมเรียน
นักเรียนคิดว่าการดำเนินชีวิตของมนุษย์ยุค
ปัจจุบันจะมีความสะดวกสบายเช่นนี้หรือไม่
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ใน
ดุลยพินิจของครูผู้สอน)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอู่อารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย โดยให้
ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
  - 1) การอธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลก
  - 2) การอธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลก
  - 3) การอธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน
  - 4) การเรียบเรียงเนื้อหาข้อมูล

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 6.6	ใบงานที่ 6.6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอู่อารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย	แบบประเมินหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอู่อารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2552. วันवार กาลเวลา แลนาหาคักราช. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับแก้ไข. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 6.6 เรื่อง แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.thaiwhic.go.th>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินหนังสือเล่มเล็กนำเที่ยวอารยธรรม-มรดกโลกในทวีปเอเชีย

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การอธิบายที่ตั้งของอารยธรรมและมรดกโลก				
2	การอธิบายความสำคัญของอารยธรรมและมรดกโลก				
3	การอธิบายอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีผลต่อทวีปเอเชียในปัจจุบัน				
4	การเรียบเรียงเนื้อหาข้อมูล				
รวม					

ลงชื่อ .....ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	= 4 คะแนน
ดี	= 3 คะแนน
พอใช้	= 2 คะแนน
ปรับปรุง	= 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14 - 16	ดีมาก
11 - 13	ดี
8 - 10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

บัตรภาพ

ภาพหอกระจายเสียงและซากโบราณสถาน
ของแจม ประเทศอัฟกานิสถาน

ภาพพระราชวังต้องห้ามแห่งราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง
ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ภาพทัชมาฮาล ประเทศอินเดีย

ภาพโรพุทโธ ประเทศอินโดนีเซีย

ภาพอ่าวฮาลอง ประเทศเวียดนาม

ภาพอุทยานแห่งชาติกู๋นงมูลู ประเทศมาเลเซีย

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.thaiwhic.go.th/heritageList.aspx?states=912>

1 2 ภาพที่ 2 <http://variety.teenee.com/world/46805.html>

3 4 ภาพที่ 3 <http://www.sahavicha.com/?name=knowledge&file=readknowledge&id=3005>

5 6 ภาพที่ 4-6 http://lerdpanyaasian.blogspot.com/2012/08/blog-post_12.html

ใบงานที่

6.6

แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. องค์การยูเนสโก (UNESCO) มีวัตถุประสงค์หลักอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. การยกย่องสถานที่ต่างๆ ให้เป็นมรดกโลก ก่อให้เกิดผลดีอย่างไรแก่ชนรุ่นหลัง

.....

.....

3. ถ้าต้องการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทางพระพุทธศาสนา นักเรียนควรไปประเทศใด

.....

4. เพราะเหตุใด บริเวณแหล่งที่ราบลุ่มแม่น้ำจึงมักเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรือง

.....

.....

5. แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชียได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมใดบ้าง

.....

6. สุสานทหารดินเผาสะท้อนความยิ่งใหญ่ของจักรพรรดิฉินสื่อหวงตี้ได้อย่างไร

.....

.....

7. มรดกโลกแห่งใดที่มีความยาวมากที่สุดในโลก และมนุษย์อวกาศสามารถมองเห็นได้จากในอวกาศ

.....

8. แหล่งโบราณสถานที่เมืองโมเฮนโจ-ดาโร มีความสำคัญอย่างไร

.....

9. ถ้านักเรียนไปเที่ยวเกาหลีใต้ จะพบมรดกโลกแห่งใดบ้าง

.....

10. มรดกโลกมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

ใบงานที่

6.6

แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. องค์การยูเนสโก (UNESCO) มีวัตถุประสงค์หลักอย่างไร

เพื่อสร้างสรรค์สันติภาพให้เกิดขึ้นในโลก โดยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดการยอมรับความแตกต่าง
ของสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี วิถีชีวิตของคนทุกกลุ่มในโลก เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งอันเป็นชนวน
สู่สงคราม รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือของนานาชาติทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม เพื่อให้ทั่วโลก
เคารพในความยุติธรรม กฎหมาย สิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์พึงมีโดยไม่ถือเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา

2. การยกย่องสถานที่ต่างๆ ให้เป็นมรดกโลก ก่อให้เกิดผลดีอย่างไรแก่ชนรุ่นหลัง

อนุชนรุ่นหลังมีอนุสรณ์สถานรำลึกความเป็นมาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของแต่ละสถานที่ อันยังบอกความเจริญรุ่งเรือง
ในอดีต การก่อเกิดของอารยธรรมต่างๆ และความเป็นมาของชาติพันธุ์วรรณา

3. ถ้าต้องการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทางพระพุทธศาสนา
นักเรียนควรไปประเทศใด

อินเดีย เนปาล ศรีลังกา

4. เพราะเหตุใด บริเวณแหล่งที่ราบลุ่มแม่น้ำจึงมักเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรือง

เพราะที่ราบลุ่มแม่น้ำมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การสร้างชุมชน มีการพัฒนาความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างชุมชน อันเป็นบ่อเกิดของอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรือง

5. แหล่งมรดกโลกในทวีปเอเชีย ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมใดบ้าง

อารยธรรมจีน อารยธรรมอินเดีย อารยธรรมเมโสโปเตเมีย และอารยธรรมอิสลาม

6. สุสานทหารดินเผาสะท้อนความยิ่งใหญ่ของจักรพรรดิฉินสื่อหวงตี้ได้อย่างไร

ความยิ่งใหญ่ของกองทัพ ประกอบด้วยรูปปั้นทหาร รถศึก และม้า จำนวนกว่า 8,000 ตัว ซึ่งหน้าของรูปทหาร
แต่ละตัวมีลักษณะแตกต่างกันและแต่งกายเหมือนจริงตามตำแหน่งของทหาร

7. มรดกโลกแห่งใดที่มีความยาวมากที่สุดในโลก และมนุษย์อวกาศสามารถมองเห็นได้จากในอวกาศ

กำแพงเมืองจีน

8. แหล่งโบราณสถานที่เมืองโมเฮนโจ-ดาโร มีความสำคัญอย่างไร

.....เป็นสถานที่แสดงความเจริญรุ่งเรืองทางสถาปัตยกรรมที่มีแบบแผนและการวางผังเมืองที่เป็นระเบียบ

9. ถ้านักเรียนไปเที่ยวเกาหลีใต้ จะพบมรดกโลกแห่งใดบ้าง

.....วิหารยองเมียว เขตประวัติศาสตร์กยงจู

10. มรดกโลกมีความสำคัญอย่างไร

.....เป็นสิ่งที่มีความค่าทางประวัติศาสตร์ แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองและความแตกต่างกันของอารยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่

.....ทุกคนต้องร่วมกันรักษา

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
2	ความถูกต้องของเนื้อหา				
3	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
4	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
5	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานรายบุคคล

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรม

การทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในโรงเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คำนึง และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำความผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยเหลือผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แบบบันทึกหลังหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
ต่อไปนี้ ส 4.2 (ม.2/2)

- ด้านความรู้

.....
.....
(จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....)

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

สรุปผลการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) ประจำหน่วยการเรียนรู้

- ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพดี จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ด้านคุณภาพผู้เรียน)	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ	
1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น 1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	
2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร 2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดเวที่ต่อผู้มีพระคุณ 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	
3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล	
4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง 4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง 4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ 4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	
6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ 6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	

บันทึก

Handwriting practice area with 20 horizontal dotted lines.

บันทึก

Handwriting practice area with 20 sets of horizontal dotted lines.

บันทึก

A large rectangular area with rounded corners, containing 25 horizontal dotted lines for writing.

คติประจำใจ

ชื่อในตัวเอง แล้วคุณจะสามารถผ่านพ้นทุกสิ่งต่างๆ ไปได้....